

**Публічне акціонерне товариство
«Укртелеком»**

**Консолідована фінансова звітність
відповідно до Міжнародних стандартів
фінансової звітності та
звіт незалежного аудитора**

31 грудня 2019 року

ЗМІСТ

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ

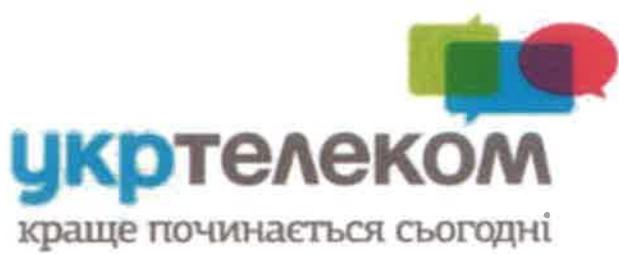
ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Консолідований Баланс (Консолідований Звіт про фінансовий стан)	1
Консолідований Звіт про фінансові результати (Консолідований Звіт про сукупний дохід).....	3
Консолідований Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом).....	5
Консолідований Звіт про власний капітал	7

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1. Організаційна структура та діяльність	9
2. Основа складання консолідованої фінансової звітності.....	10
3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації.....	13
4. Виправлення помилок, зміни в обліковій політиці та перекласифікації.....	25
4.1 Виправлення помилок попередніх періодів.....	25
4.2 Зміни в обліковій політиці	26
4.3 Зміни в презентації та перекласифікація	27
5. Інформація за сегментами.....	27
6. Основні засоби	29
7. Інвестиційна нерухомість	32
8. Інші необоротні активи.....	33
9. Необоротні активи, утримувані для продажу	33
10. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	35
11. Поточні фінансові інвестиції та інша поточна заборгованість	37
12. Власний капітал.....	38
13. Довгострокові забезпечення	38
14. Кредити та позики	40
15. Інші зобов'язання.....	42
16. Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги та інша кредиторська заборгованість	43
17. Поточні забезпечення	43
18. Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	44
19. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	44
20. Адміністративні витрати.....	45
21. Витрати на збут	45
22. Інші операційні витрати.....	45
23. Інші операційні доходи	45
24. Фінансові витрати	46
25. Фінансові доходи	46
26. Інші витрати	46
27. Податок на прибуток	46
28. Управління фінансовими ризиками та капіталом.....	47
29. Зобов'язання.....	52
30. Непередбачувані зобов'язання	53
31. Залишки та операції з пов'язаними сторонами	54
32. Події після звітної дати	55

краще починається сьогодні

**Консолідований звіт про
управління компанією
за 2019 р.**

Квітень 2020

Зміст

1 Укртелеком сьогодні

2 Звернення Директора
ПАТ «Укртелеком»

3 Про компанію

- Місія
- Цінності
- Історія
- Модернізація продуктowego портфелю
- Дочірні підприємства

4 Результати діяльності за 2019 рік

- Фінансові результати
- Розвиток інфраструктури
- Крадіжки та пошкодження мідного кабелю
- Інновації та наукова робота

5 Стратегічні напрямки розвитку

- Розширення та модернізація телеком мережі
- Розвиток суміжних та додаткових напрямків бізнесу
- Подальше підвищення операційної ефективності

6 Відповідальність

- Управління персоналом
- Безпека праці
- Соціальний внесок

7 Корпоративне управління

- Керівництво компанії
- Управління ризиками

1 Укртелеком сьогодні

Укртелеком сьогодні – це найбільший оператор фіксованого зв'язку в Україні, лідер серед провайдерів інтернет

Послуги інтернет
у понад 2,4 тис. населених пунктах

54 тис. км ВОЛЗ
(+4 тис. км в 2019 р.)

2 дата-центри
загальною ємністю 5,8 тис. units

10 тис. об'єктів нерухомості
по всій країні

Один з найбільших платників податків та
зборів в Україні – 1,8 млрд грн

3 млн абонентів фіксованої телефонії

1,2 млн абонентів інтернет

79 тис. абонентів IPTV

20 тис. ліній хмарних АТС

18 тис. співробітників

Примітка: дохід та податки за 2019 р

2 Звернення Директора ПАТ «Укртелеком»

Шановні партнери,

Рік 2019 збагатив нас новим досвідом і створив передумови для нових звершень та подальшого розвитку. Стратегічна трансформація та ефективна операційна діяльність дозволили забезпечити високий рівень прибутковості компанії та стабільність її фінансових показників. Загальний дохід Укртелеком відповідно до консолідованих результатів 2019 року залишається стабільним – на рівні 6,3 млрд грн. EBITDA склала понад 1,5 млрд грн. Маржа EBITDA зросла до 25%. Укртелеком продовжує розширювати географію своєї присутності, модернізувати обладнання та покращувати якість інтернет-послуг. Завдяки нашим зусиллям у 2019 році мешканці 280 населених пунктів отримали можливість користуватися сучасними інтернет-послугами. Для цього прокладено близько 4 тисячі кілометрів волоконно-оптичного кабелю. До речі, в 160 населених пунктах, де мешкає близько 150 000 людей, раніше взагалі не було широкосмугового інтернет-доступу. На кінець минулого року мережа інтернет-доступу компанії загалом охопила 2 424 міст і сіл у різних областях України.

Завдяки вищезазначеним діям компанія нарощує доходи від надання послуг інтернету. Тож протягом останніх п'яти років ми спостерігаємо стабільний приріст доходу в цьому напрямку. В середньому за останні п'ять років, у контексті надання інтернет-послуг, це щорічне зростання на 7-12%. А ось частка доходів від надання інтернет-послуг у загальних телекомдоходах росте на 2-4 п.п. щорічно. У 2019 році доходи від інтернет-послуг та передачі даних збільшилися у порівнянні з попереднім роком на 6,2% до майже 2 млрд грн.

Укртелеком продовжує підключати і об'єкти соціальної інфраструктури. Так, впродовж 2019 року до оптичного інтернету підключено понад 550 медичних і навчальних закладів, більше 150 об'єднаних територіальних громад. Також швидкісний оптичний інтернет з'явився у майже 400 бізнес-об'єктах.

Однак залишаються і фактори, що стримують наш розвиток. Серед них – крадіжки та пошкодження телекомінфраструктури. Незважаючи на системні заходи з посилення та удосконалення фізичної та технічної охорони власних кабельних мереж, масові викрадення та пошкодження телефонного кабелю й обладнання продовжуються. Протягом минулого року зафіксовано майже 13 тис. випадків зловмисних посягань на мережі Укртелекому. Варто зауважити, що проведення виборів, як президентських, так і парламентських, загострило актуальність питання. На 40% у цілому, а в деяких областях – на 60-70% зменшилася кількість крадіжок на період виборів. Це говорить про те, що при належній увазі правоохоронних органів, громадськості, місцевої влади до проблеми – вона не залишиться без вирішення.

За останні чотири роки ми інвестували в розвиток і модернізацію мережі понад 3 млрд грн. Тож у 2020 році Укртелеком продовжить розвиток, інвестуючи ресурси у подолання цифрової нерівності в Україні, надання якісних IP-послуг для населення і бізнес-клієнтів на базі мультисервісних телекомуникаційних технологій.

З повагою,
Юрій Курмаз
Директор ПАТ «Укртелеком»

3   Про компанію

Місія

Місія компанії включає три ключові аспекти:

Задовольняти потреби
підприємств та громадян
України
в телекомунікаційних
послугах високої якості

Забезпечувати інтереси
своїх акціонерів шляхом
досягнення високих
фінансових результатів
діяльності

Забезпечувати інтереси
суспільства у створенні
високорозвиненої
інформаційно-
телекомунікаційної
інфраструктури держави

3 Про компанію

Цінності

Корпоративна культура компанії побудована на системі цінностей КРАЩЕ

3 | Про компанію

Історія

Від національного оператора електрозв'язку до провідної телекомунікаційної компанії

Корпоратизація
Укртелекому

Кабінет Міністрів
України ухвалив
рішення про
початок
приватизації
Укртелекому

ПАТ «Укртелеком»
пройшло процес
приватизації

ПАТ «Укртелеком»
стало частиною
групи SCM

Розпочато
дворічний проект по
підключення 300
населених пунктів до
оптичного інтернету

1999

2000

2011

2013

2019

1991 - 1995

2000

2007

2011

2015

Створено Українське
об'єднання електрозв'язку
«Укрелектрозв'язок», на
яке покладено функції
національного оператора
електрозв'язку в Україні

Зареєстровано
відкрите
акціонерне
товариство
«Укртелеком»

Укртелеком
розвинув
продаж
послуг
мобільного
зв'язку 3G

ПАТ «Укртелеком»
засновує оператора
мобільного зв'язку
ТОВ «ТриМоб»

Починається
 масштабна
 модернізація
 телекомунікаційної
 мережі
 ПАТ «Укртелеком»

3 | Про компанію

Модернізація продуктового портфеля

B2B

- Фіксована телефонія
- DSL-інтернет
- Канали зв'язку

- Фіксована телефонія
- DSL-інтернет
- Канали зв'язку
- SIP-телефонія
- Хмарна АТС
- Оптичний інтернет 1 Гбіт / с
- VPN L2/L3
- Послуги ЦОД

- Фіксована/конвергентна телефонія
- DSL-інтернет
- Канали зв'язку
- SIP-телефонія
- Хмарна АТС
- Оптичний інтернет 10 Гбіт / с
- VPN L2/L3
- послуги ЦОД
- TV Бізнес
- Anti-DDoS;
- Хмарні сервіси - IaaS, BaaS

2011

2015

2019

B2C

- Фіксована телефонія
- DSL-інтернет
- Dial-up-інтернет

- Фіксована телефонія
- SIP-телефонія
- DSL-інтернет
- Інтерактивне ТБ

- Фіксована/конвергентна телефонія
- SIP-телефонія
- ADSL-інтернет до 20 Мбіт / с
- VDSL-інтернет до 50 Мбіт / с
- Оптичний інтернет до 1 Гбіт / с
- Інтерактивне ТБ: Multiscreen

8

Дочірні підприємства

Укртелеком є власником 100% частки в статутних капіталах ТОВ «ТриМоб» та Ukrtel Global GmbH

ТОВ «ТриМоб»

ТОВ «ТриМоб» – оператор, що надає послуги рухомого (мобільного) зв'язку стандарту UMTS/WCDMA.

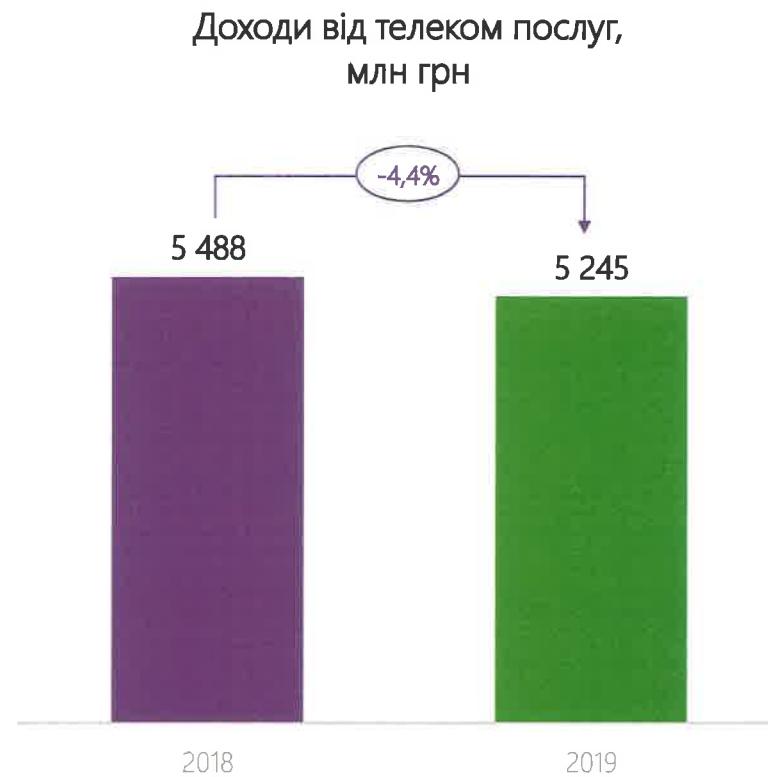
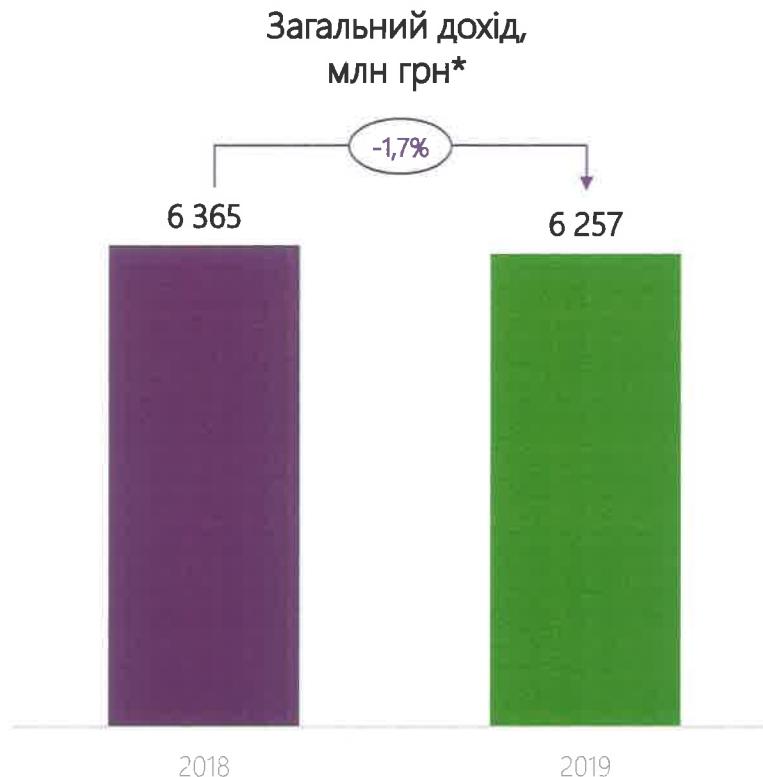
Товариство володіє ліцензією «шириною» 2*5 МГц в діапазоні 2100 МГц в м. Київ. Послуги поза зоною покриття надаються в мережі ПрАТ «Водафон Україна», з яким підписано договір національного роумінгу

Ukrtel Global GmbH

Ukrtel GMBH – компанія, що зареєстрована за законодавством Німеччини. Предметом діяльності компанії є надання телекомунікаційних послуг, технічна підтримка і управління телекомунікаційними пристроями, а також володіння і управління власним майном, в т.ч. придбання і продаж фінансових інструментів

4 Результати діяльності за 2019 рік

Доходи

* Дохід та Інші операційні доходи відповідно до консолідованої фінансової звітності за 2019 рік

4 Результати діяльності за 2019 рік

Структура доходів від телеком послуг

Стійке зростання у B2B-сегменті

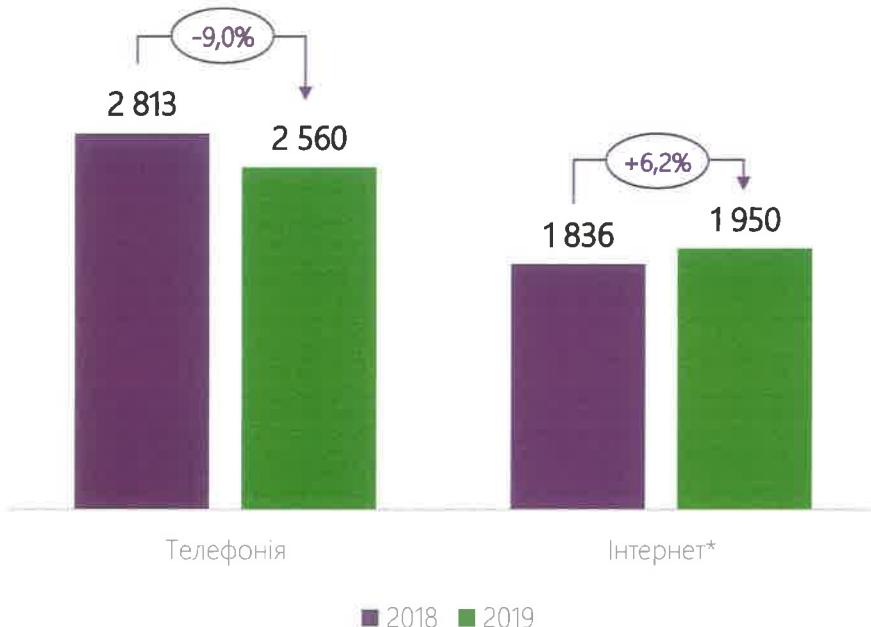

4 Результати діяльності за 2019 рік

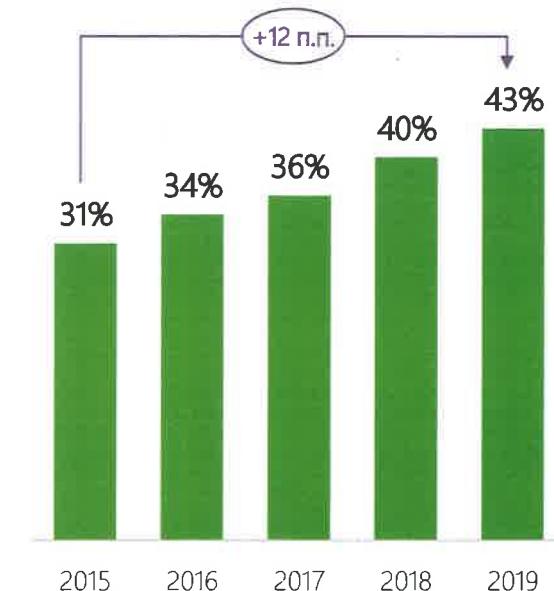
Структура доходів від основних телеком послуг

Зростання доходу від інтернет-послуг

Дохід від основних телеком послуг,
млн грн

Частка доходу від інтернет-послуг

* Послуги інтернет та передачі даних

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2C

- 2,3 млн абонентів

ARPU

- 2018 – 51 грн без ПДВ
- 2019 – 58 грн без ПДВ

- 1,04 млн абонентів
- +280 населених пунктів GPON
- покриття 2 420 н.п. (+7%)

ARPU

- 2018 – 86 грн без ПДВ
- 2019 – 99 грн без ПДВ

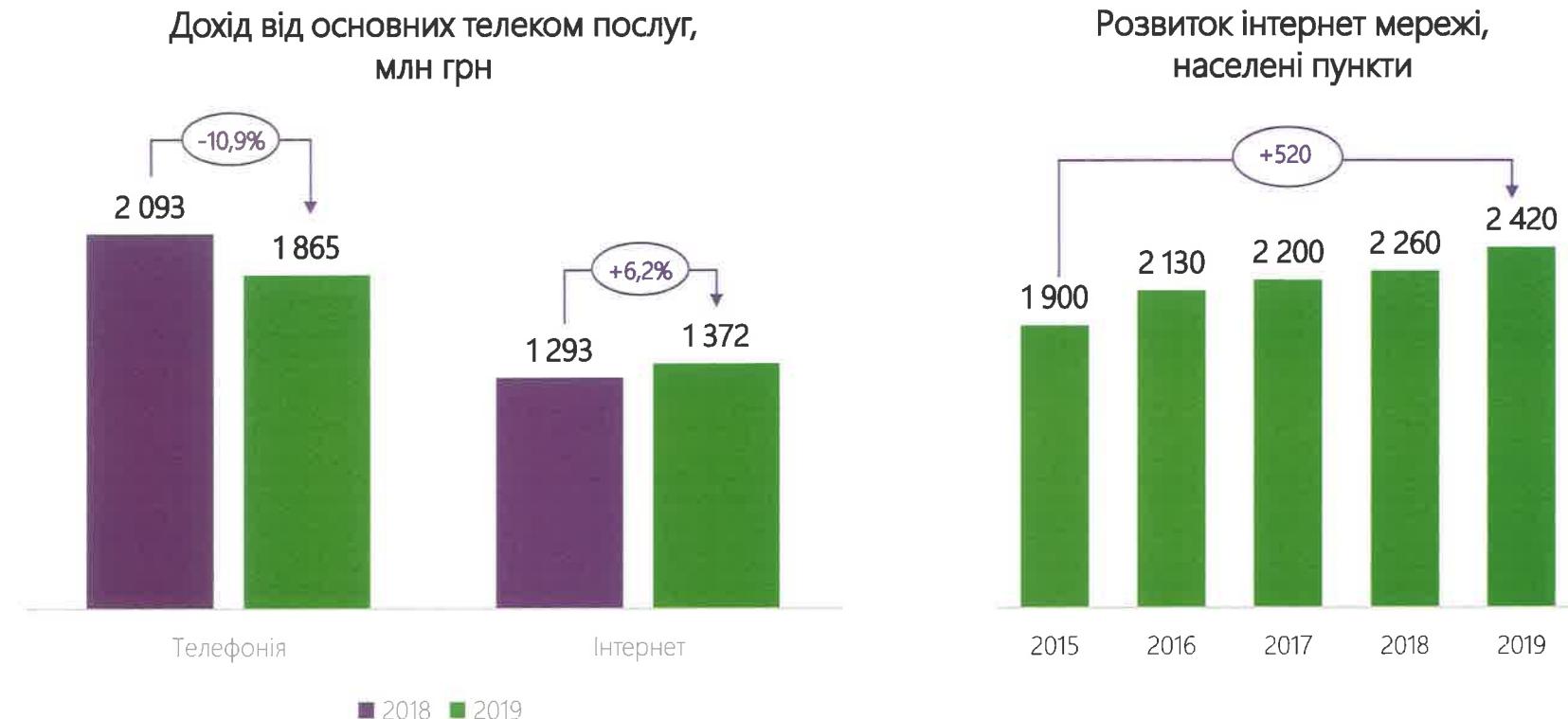
- 78 тис. абонентів
- 14% проникнення IPTV у абонентів FTTx

- 120+ каналів і радіостанцій
- бібліотека 10 тис. фільмів

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2C

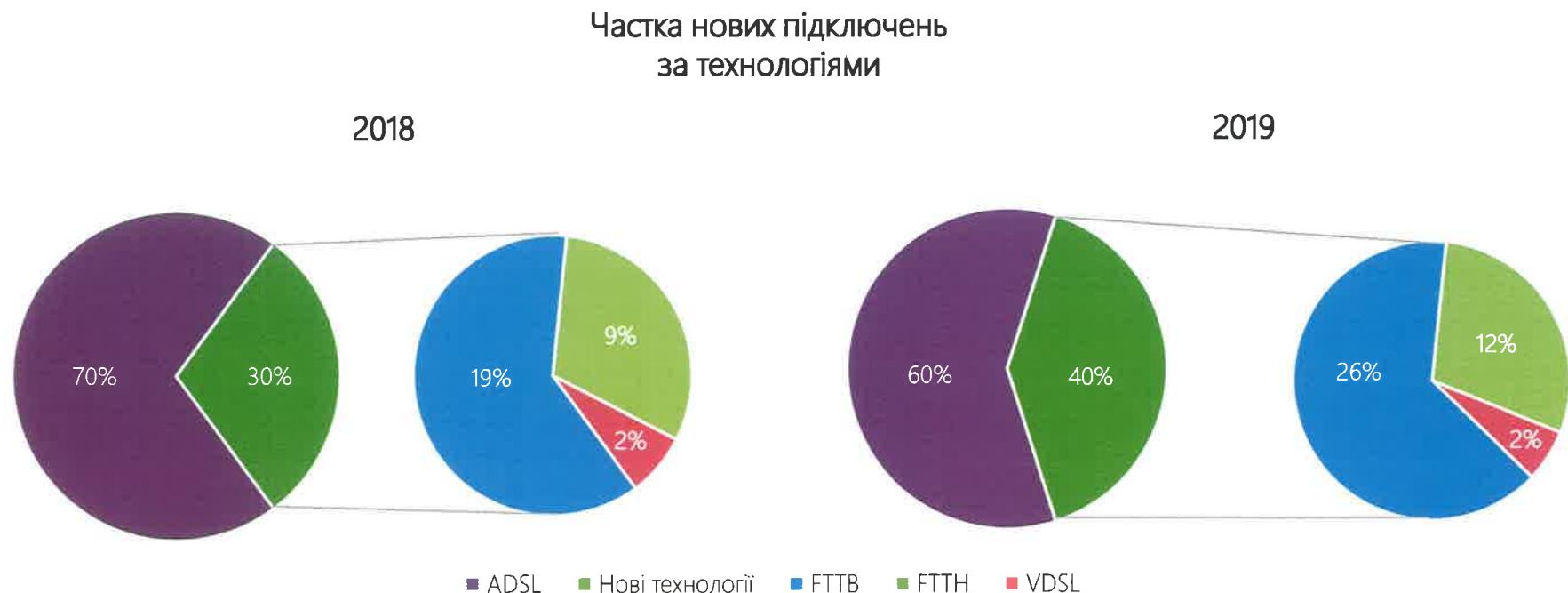
Зростання доходу від інтернет-послуг

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2C

Зростання частки оптичних підключень

15

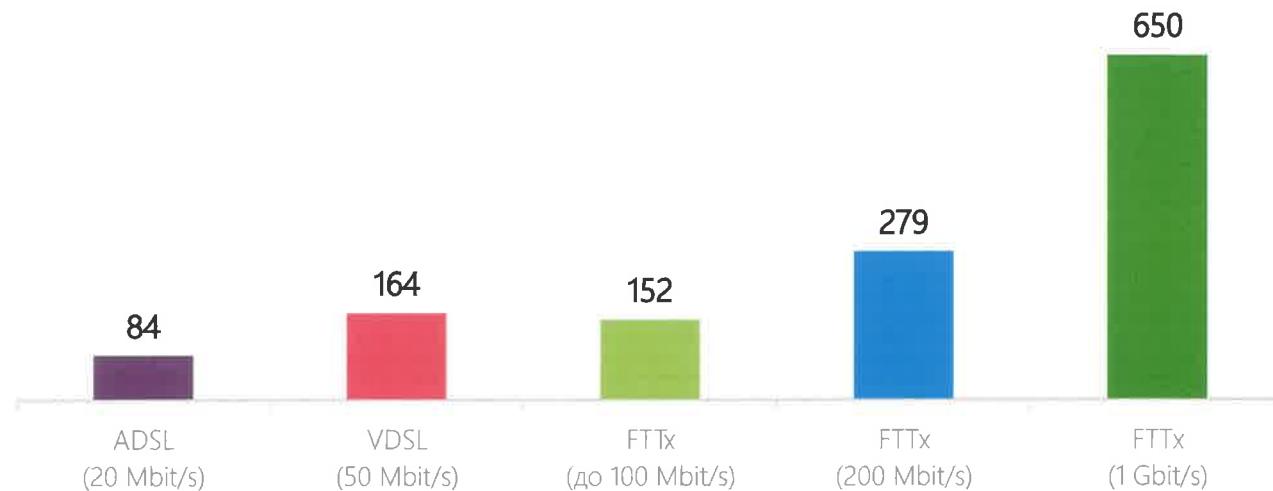
укртелеком
краче починається сьогодні

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2C

Інтернет-трафік за технологіями

Середнє споживання інтернет-трафіку на одного абонента,
GB/міс.

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2B

- 790 тис. абонентів

ARPU

- 2018 – 68 грн без ПДВ
- 2019 – 70 грн без ПДВ

- 150 тис. абонентів

ARPU

- 2018 – 175 грн без ПДВ
- 2019 – 198 грн без ПДВ

- 5 800 Units (93% зайнятості)

- 20,2 тис. ліній (+13% за рік)

- 1,3 тис. екранів

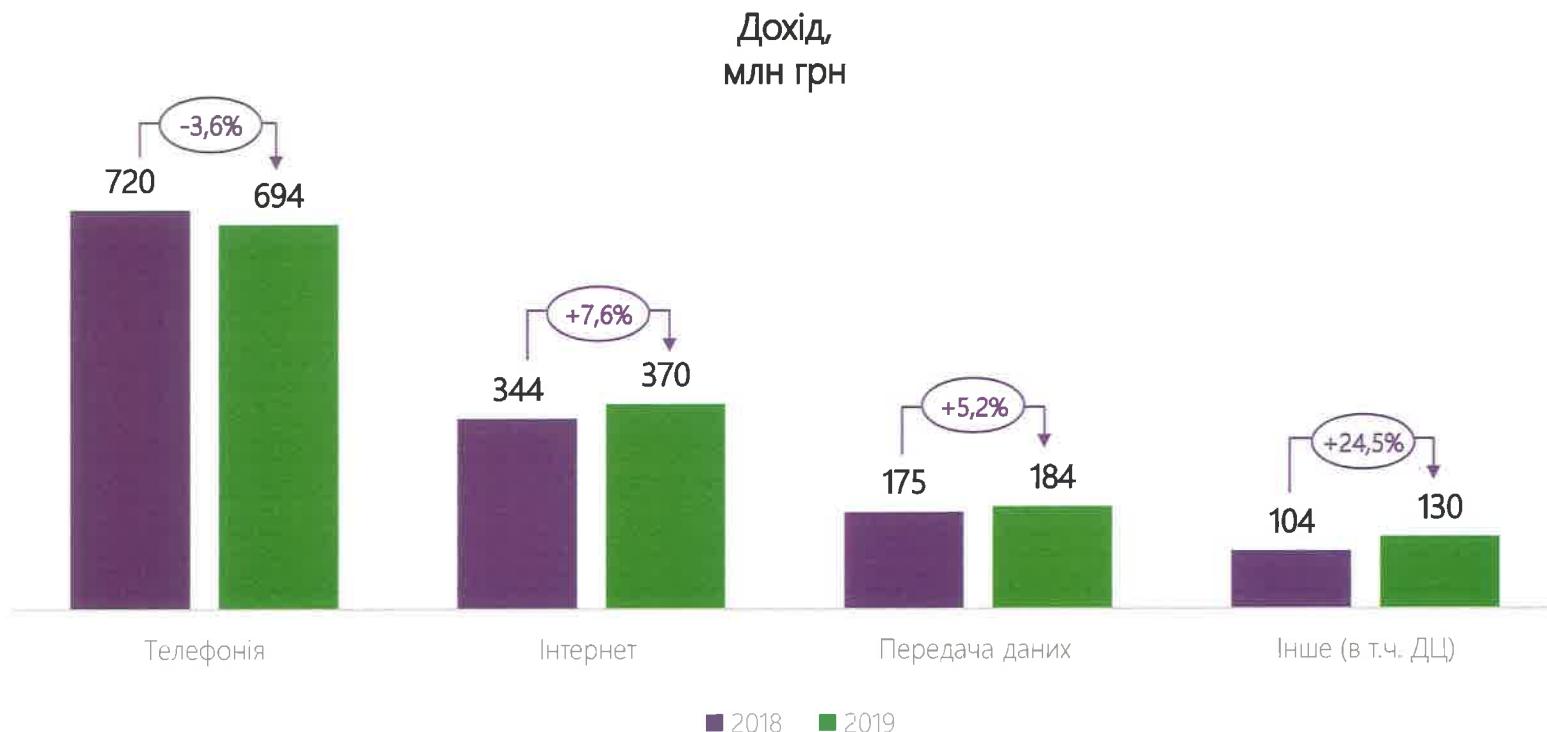

- +51% доходу за рік

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2B

Зростання доходів від ICT-сервісів

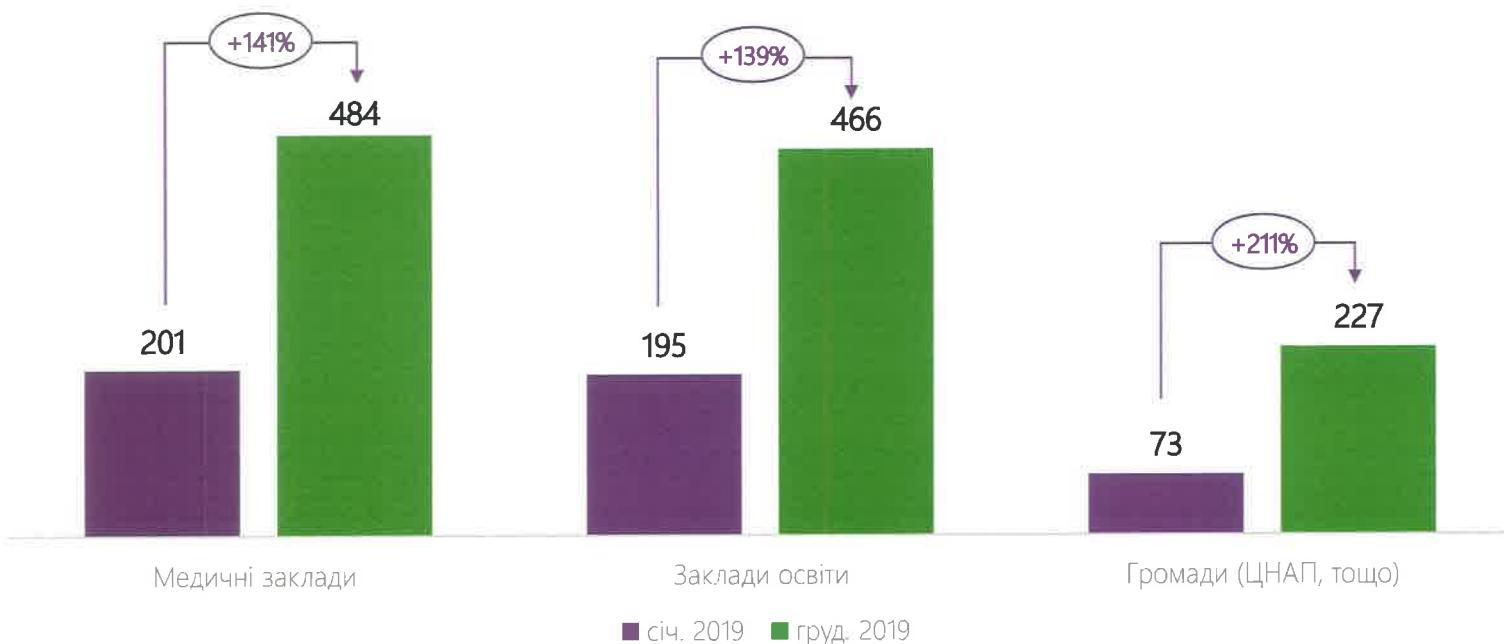

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2B

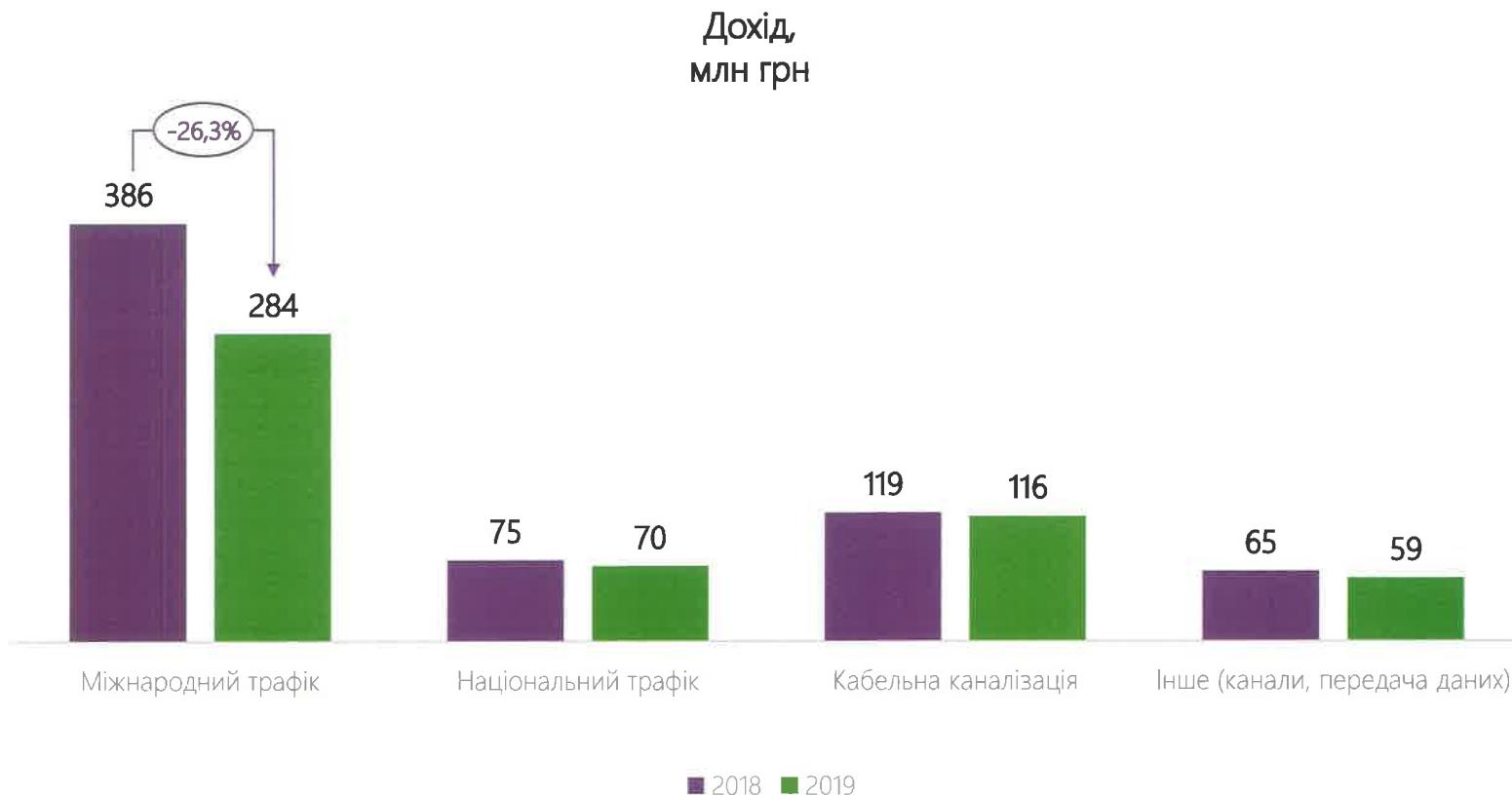
Збільшення бази об'єктів соціальної інфраструктури

Кількість об'єктів,
підключених до оптичної мережі

4 Результати діяльності за 2019 рік

B2O

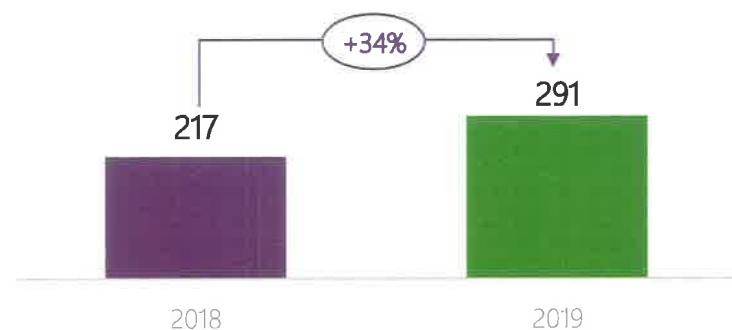

4 Результати діяльності за 2019 рік

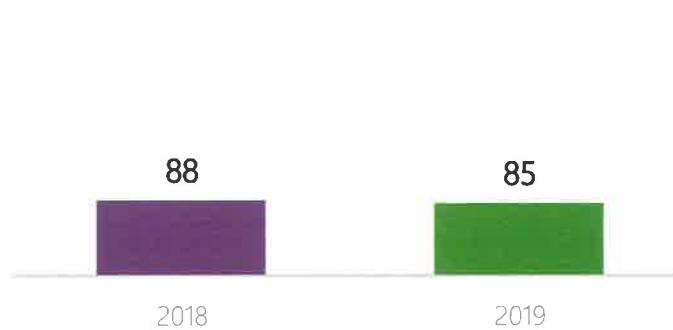
Доходи від управління активами

Зростання доходів від комерційної оренди

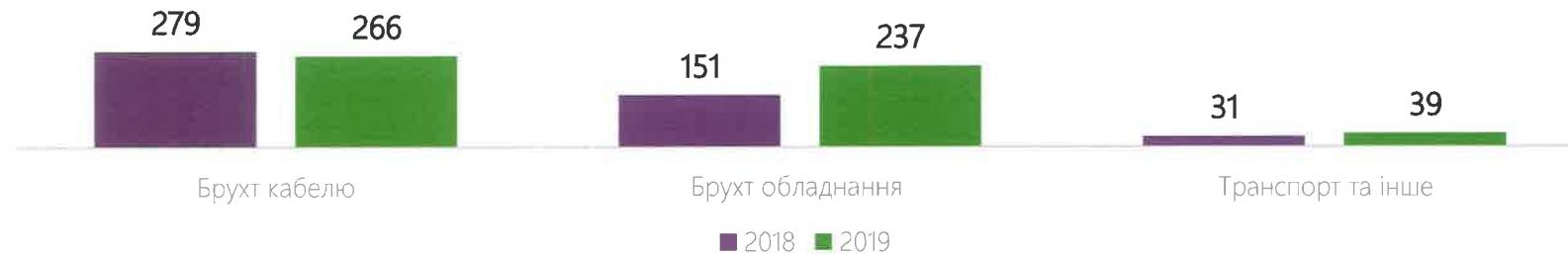
Дохід від оренди комерційної нерухомості,
млн грн

Дохід від технологічної оренди,
млн грн

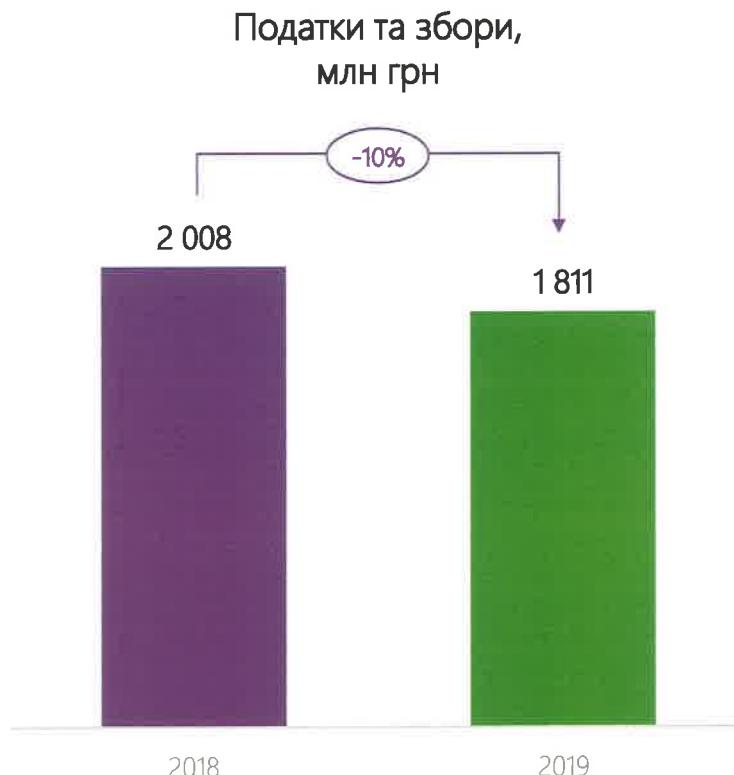
Реалізація вивільнених активів,
млн грн*

4 Результати діяльності за 2019 рік

Податки та збори

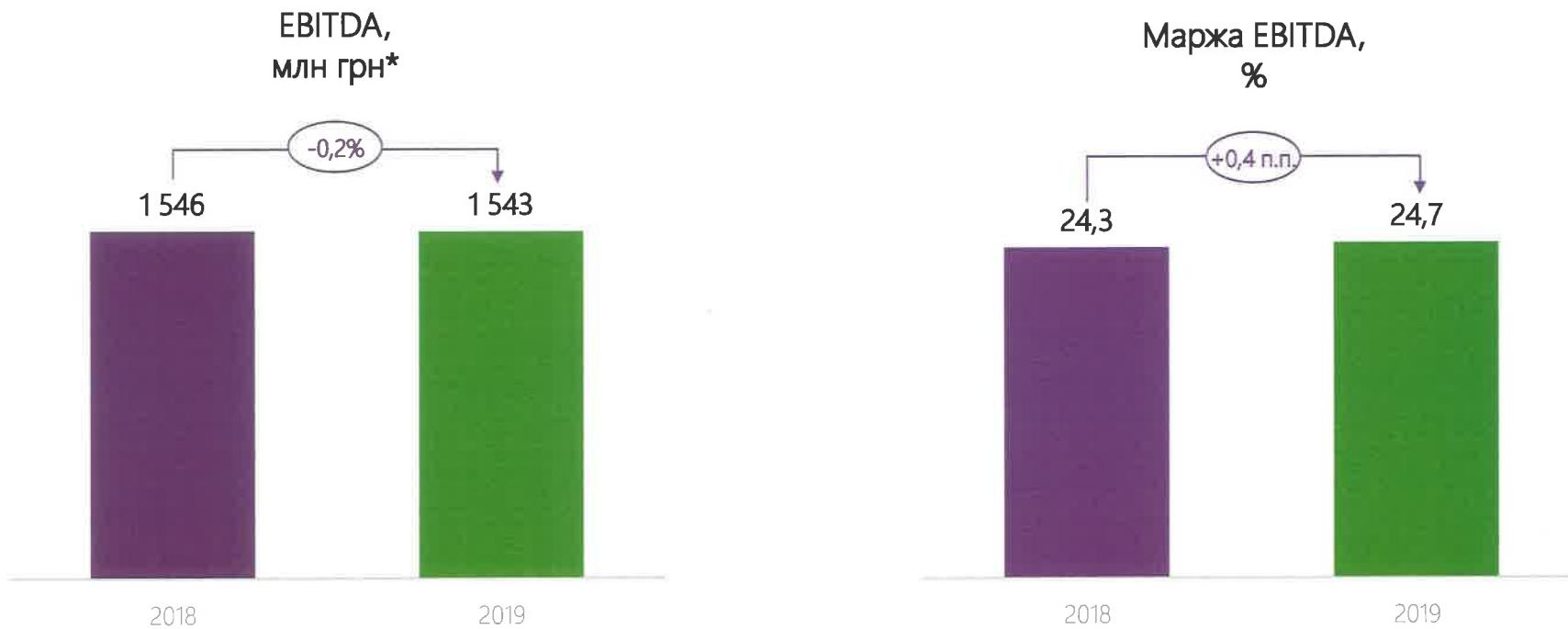
Укртелеком – один з найбільших платників податків та зборів у телекомунікаційній галузі

* без урахування ТОВ "Тримоб"

4 Результати діяльності за 2019 рік

ЕБІТДА

4 Результати діяльності за 2019 рік

Капітальні інвестиції

Капітальні інвестиції в основному спрямовані на модернізацію та розвиток мережі

Структура капітальних інвестицій у 2019 р.*

■ Модернізація ■ Інфраструктура

* Згідно даних управлінського обліку. Надходження незавершеного будівництва відповідно до примітки 6 фінансової звітності у 2019 році - 626 млн грн

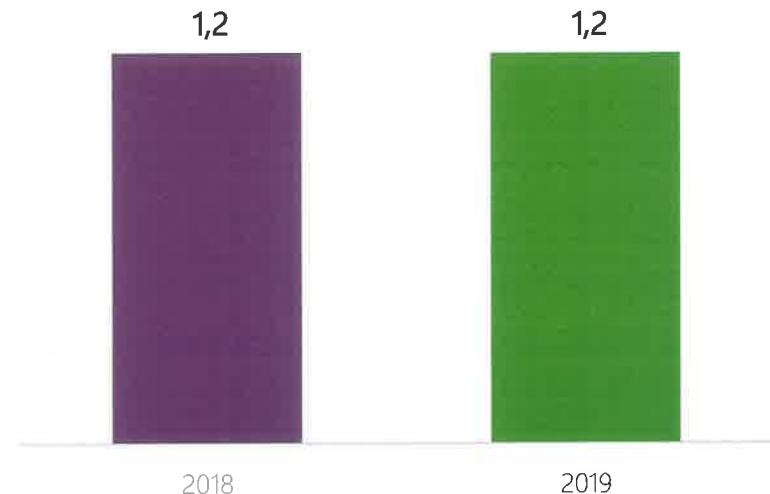
** без урахування ТОВ "Тримоб"

4 Результати діяльності за 2019 рік

Ліквідність та зобов'язання

Компанія має стабільний фінансовий стан та низьке співвідношення чистого боргу та EBITDA

Чистий борг/EBITDA

Структура зобов'язань станом на
31.12.2019 р.

Розвиток інфраструктури

Ядро мережі

IMS core,
8 P, 81 PE routers, 1.7K of 10 Gb ports

Транспортна мережа

Внутрішня 1 060 Гб/с, зовнішня 250 Гб/с, паритетні канали 550 Гб/с

Оптичні лінії зв'язку

54 тис. км (+4 тис. км в 2019 р.)

Мережа доступу Інтернет

2,4 тис. населених пунктів (+160 в 2019 р.)

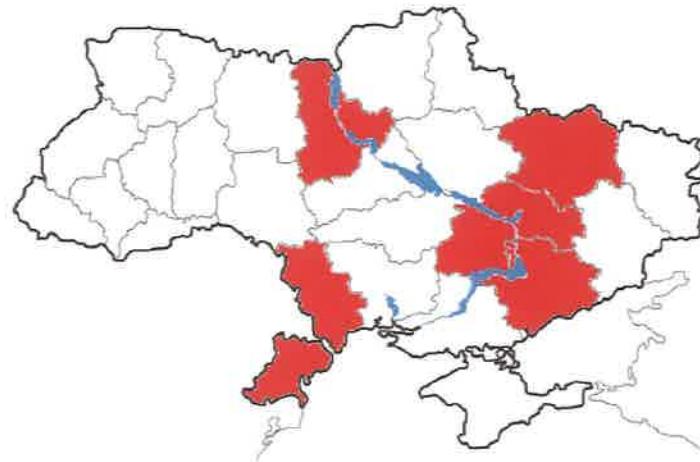
Крадіжки та зловмисні пошкодження телеком інфраструктури

У 2019 р. зафіковано:

- 13 тис. випадків крадіжок та пошкоджень;
- викрадено або пошкоджено 1,7 тис. км кабелю.

ТОП-5 областей за кількістю випадків:

■ Дніпропетровська	4 730
■ Київська	1 614
■ Одеська	1 558
■ Запорізька	1 213
■ Харківська	976

З метою зменшення кількості крадіжок та збереження телеком інфраструктури Компанія співпрацює з правоохоронними органами та приватними охоронними організаціями, встановлює запірні прилади на люках, проводить заміну мідних ліній на оптичні, а також переходить на використання інших сучасних технологій (зокрема, FMC).

4 Результати діяльності за 2019 рік

Інновації та наукова робота

Протягом 2019 р. Укртелеком впроваджував в свою роботу сучасні технології:

- Почав масштабно використовувати технологію конвергентного зв'язку (FMC) з метою відновлення послуг голосової телефонії після крадіжок та пошкоджень телеком інфраструктури;
- Впровадив платформу управління корпоративними додатками, мобільними пристроями та персональними комп'ютерами Unified Endpoint Management (UEM) для понад 8 тисяч працівників Компанії. Впровадження UEM в Укртелекомі було визнано наймасштабнішим у Східній Європі на Міжнародному форумі «Mobileiron LIVE! 2019»;
- Продовжував здійснювати інвестиції в розвиток волоконно-оптичних мереж доступу за технологіями GPON та Ethernet;
- Розширив ємність транспортної мережі DWDM шляхом побудови шести нових 100 Гбіт/с оптичних каналів;
- Продовжував використовувати найсучасніші типи конструкцій волоконно-оптичного кабелю та волоконних світловодів.

Протягом 2019 р. представники Укртелекому приймали активну участь в науково-технічній роботі:

- Приймали участь у розробці міжнародних та національних нормативно-технічних документів, зокрема:
  - двох Державних Технічних комітетах стандартизації: ТК 155 «Радіотехнології» та ТК 157 «Телекомунікації»;
  - технічній комісії Адміністрації Держспецзв'язку з питань визначення переліку технічних засобів, які можуть застосовуватися в телекомунікаційних мережах загального користування України;
  - 15-й дослідній комісії Міжнародного союзу електrozв'язку (МСЕ).
- Приймали участь у сімох профільних міжнародних науково-технічних конференціях, де виступали з науковими доповідями;
- Представник Укртелекому є членом Міжнародного Союзу Електrozв'язку (підрозділ ООН) та отримав визнання як «Експерт року в сфері телекомунікацій» на Міжнародній конференції «Telecom Ukraine 2019».

5 Стратегічні напрямки розвитку

- Стратегічні пріоритети розвитку Укртелекому залишаються незмінними – це збереження лідеруючих позицій на телеком ринку України в довгостроковій перспективі шляхом проведення модернізації телеком мережі та її розвитку в найбільш перспективних локаціях;
- Виконанню цієї задачі в 2019 р. сприяла реалізація проектів по трьох стратегічних напрямках розвитку бізнесу Укртелекому:

1 Розширення та модернізація телеком мережі

- Будівництво нових сучасних волоконно-оптичних мереж;
- Модернізація існуючої телеком мережі.

2 Розвиток суміжних та додаткових напрямків бізнесу

- «Розумний» дім, Інтернет речей, кібербезпека, хмарні послуги, мережеві послуги з віддаленим управлінням (Smart Wi-Fi, SD WAN) та ін.;
- Здача в оренду нерухомості, вивільненої в процесі модернізації телеком мережі.

3

Подальше підвищення операційної ефективності

- Модернізація портфеля послуг з урахуванням технологічних та ринкових факторів;
- Впровадження системи управління та автоматизація бізнес-процесів.

5 Стратегічні напрямки розвитку

Розширення та модернізація мережі

Brownfield

- Проект з розбудови GPON-мережі в невеликих населених пунктах України;
- В 2019 р. прокладено більше 2 тис. км волоконно-оптичних ліній зв'язку у 280 н.п., з яких у 160 н.п. до цього не було Інтернет-мережі Укртелекому;
- Підключено 10,7 тис. нових абонентів, переключено 4,6 тис. існуючих абонентів інтернет з ADSL на GPON.

FTTB Swap

- Реалізовано VI чергу проекту: побудовано FTTB-мережу загальною ємністю 2 тис. портів у 12 населених пунктах;
- Загалом по проекту підключено 11 тис. нових абонентів інтернет, переключено 7,7 тис. існуючих абонентів інтернет з ADSL на FTTB Ethernet.

Оптика B2B

- Підключено до оптичного інтернету 283 медичних установи та 271 навчальний заклад;
- Підключено 2,7 тис. послуг оптичного інтернету в 154 об'єднаних територіальних громадах

5 Стратегічні напрямки розвитку

Розвиток суміжних та додаткових напрямків бізнесу

Розвиток суміжних напрямків бізнесу

- Загальна ємність дата-центрів Укртелекому в 2019 р. зросла на 35%;
- Кількість ліній хмарних АТС (VPBX) в 2019 р. зросла на 133 до 20 тис.
- Доходи від послуги кіберзахисту (anti-DDOS) зросли в 2019 р. на 51%.

Здача в оренду нерухомості, вивільненої в процесі модернізації

- Портфель нерухомості Укртелеком складає 2,8 млн м²;
- Станом на кінець 2019 р. 350 тис. м² передано в оренду, а 1,3 тис. об'єктів нерухомості, що не задіяні в операційній діяльності, пропонуються в оренду;
- 25% площ розташовані в обласних центрах.

5 Стратегічні напрямки розвитку

Подальше підвищення операційної ефективності

Модернізація портфелю послуг

- 31 січня 2019 р. припинено надання послуги проводового мовлення в Одесі;
- 31 квітня 2019 р. припинено надання послуги проводового мовлення в Дніпрі.

Альтернативна телефонія

- Проект поєднує в собі можливості мобільного та фіксованого зв'язку
- Постановою Кабінету міністрів України конвергентна технологія затверджена як технологія надання фіксованого телефонного зв'язку нарівні з класичною провідною технологією;
- Завершено II етап пілотного проекту з впровадження конвергентного зв'язку в Києві, Харкові, Дніпрі, Запоріжжі, Ірпені та 250 селах і розпочато масштабування по всій території України;
- Станом на кінець 2019 р. послугою альтернативної телефонії на базі конвергентної технології користуються близько 6,8 тис. абонентів.

Управління та автоматизація бізнес-процесів

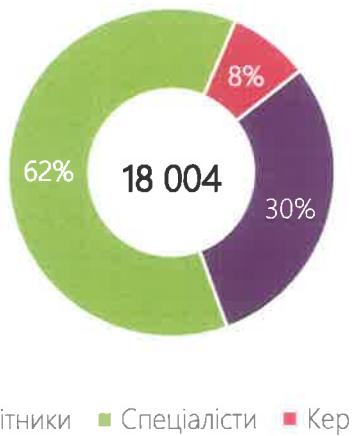
- Розширено функціональність системи дистанційного керування задачами польового технічного персоналу;
- Триває впровадження нової системи лінійного обліку;
- Триває наскрізна автоматизація ключових клієнтських бізнес-процесів (усунення інцидентів та аварій, продажі, підключення, обслуговування).

6 Відповіальність

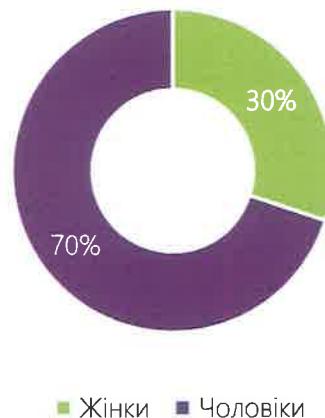
Управління персоналом

Укртелеком – найбільший роботодавець в телеком галузі України

Структура персоналу компанії на кінець 2019 р.

Гендерна структура керівників на кінець 2019 р.

Фонд оплати праці та відрахування, млн грн

- В ПАТ «Укртелеком» діє профспілкова організація, що входить до складу профспілки працівників зв'язку України;
- Адміністрація ПАТ «Укртелеком» та Об'єднана профспілкова організація раз на півроку звітують про виконання умов колективного договору, який у 2019 році виконаний в повному обсязі.

* Середня кількість працівників Компанії за 2019 рік - 19 090 особа

** без урахування ТОВ "Тримоб"

6 Відповіальність

Управління персоналом

Проекти з навчання та розвитку

Група працівників	Програми	Сутність	Навчено працівників у 2019 р.
Керівники	«Академія менеджменту»	Розвиток управлінських компетенцій у керівників вищої ланки	
	«Школа менеджменту»	Розвиток управлінських компетенцій у керівників середньої ланки	356
Спеціалісти з продажів	B2C	Розвиток навичок з продажів	535
	B2B	Розвиток навичок з продажів	100
Спеціалісти Технічної дирекції та Дирекції ІТ	Технічне навчання	Навчання професійним навичкам	243
Всі співробітники	Корпоративне навчання	Розвиток корпоративних компетенцій	472
	Організація зовнішнього навчання	Навчання професійним навичкам у зовнішніх провайдерів за запитом бізнесу	112
Всього аудиторного навчання			1 818
Дистанційно за всіма напрямками навчання			3 093

Безпека праці

У 2019 р. ПАТ «Укртелеком» повністю дотримувався вимог законодавства України в сфері охорони праці та пожежної безпеки

Охорона праці

- Реалізовано 207 комплексних заходів, спрямованих на поліпшення умов праці
- Отримано 40 дозволів на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки/виконання робіт підвищеної небезпеки

Пожежна безпека

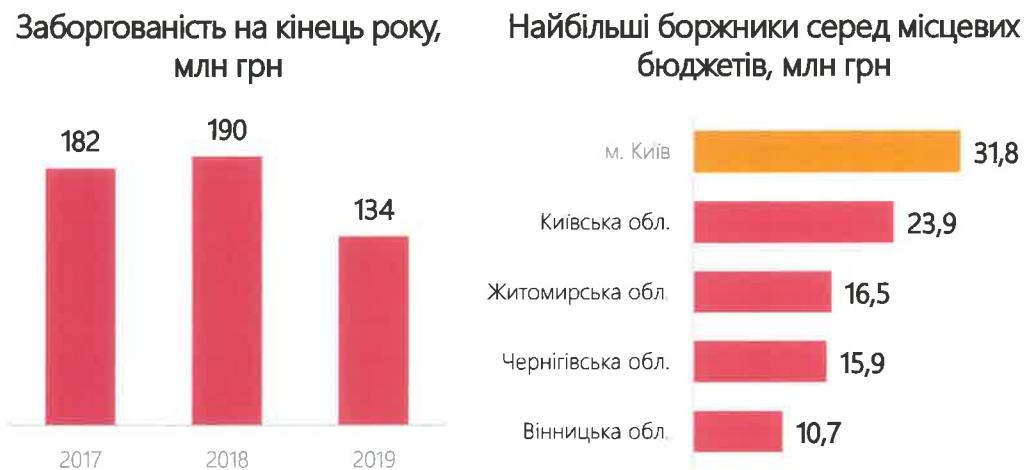
- 41 об'єкт оснащено новими системами протипожежного захисту

6 Відповіальність

Соціальний внесок

Укртелеком в рамках своїх зобов'язань перед державою надає телеком послуги пільговим категоріям громадян

Заборгованість за надані пільговикам послуги на 31.12.2019

- Відповідно до законодавства України Укртелеком забезпечує зв'язок більше 400 тис. громадян пільгових категорій
- Серед них:
  - Багатодітні сім'ї
  - Учасники та інваліди війни
  - Ліквідатори ЧАЕС 1-ї та 2-ї категорій
  - Учасники бойових дій
  - Інваліди І та ІІ груп
  - Ветерани державних служб (пожежники, МВС тощо)

Як соціально відповідальна компанія, Укртелеком продовжує надання телеком послуг пільговим категоріям громадян незважаючи на значну заборгованість місцевих бюджетів

Соціальний внесок

«Кращі – з Укртелекомом: Ігри стажерів»

Це соціальний освітній проект для студентів 3-6 курсів ВНЗ України (Київ, Львів, Одеса, Харків, Дніпро), спрямований на розширення знань учасників про специфіку телекомунікаційної галузі та загальні принципи управління. Тривалість 5 тижнів: 4 тижні навчання на майстер-класах та 1 тиждень на вирішення бізнес-кейсу. Найуспішнішим учасникам проекту пропонується стажування в Компанії з перспективою працевлаштування.

Освітній проект є частиною УКРАЇНСЬКОГО ПАКТУ ЗАРАДИ МОЛОДІ-2020 під егідою ООН, що сприяє розвитку та зміцненню співробітництва між бізнес-спільнотою та сферою освіти

Переваги

- Студенти різних спеціальностей отримують досвід у найбільшій телекомунікаційній компанії України;
- Студенти отримують знання безпосередньо від практиків, які щоденно вирішують бізнес-завдання;
- Залучення активних, талановитих, цілеспрямованих молодих спеціалістів.

Досягнення за 2019 рік

- 5 штатних працівників**, які успішно пройшли стажування та отримали своє перше робоче місце в Укртелекомі
- 55 стажерів**, які здобули свій перший досвід роботи у великій національній компанії
- 70 учасників**, які вчилися у керівників та бізнес-тренерів Компанії й здобули знання та навички для побудови власної кар'єри

Соціальний внесок

- В 2019 році ПАТ «Укртелеком» було нагороджено почесною грамотою Міністерства молоді та спорту України за вагомий внесок у розвиток української молоді та активну участь у реалізації Українського пакту заради молоді – 2020;
- Дану нагороду отримали лише 9 Компаній серед 123 Компаній-підписантів пакту.

- Компанія Укртелеком увійшла в рейтинг «ТОП-25 роботодавців відкритих для талантів до 25 років за підтримку у місії Stud-Point, за відкритість до молодих талантів та надання їм можливості розвитку, за активну позицію та роботу зі студентами, за створення нових можливостей для побудови кар'єрних історій»;
- Переможці були обрані командою Stud-Point та фокус-групою студентів.

7 Корпоративне управління

Керівництво компанії

Директор ПАТ «Укртелеком»

Фінансовий директор

Директор дирекції розвитку масового сегменту

Директор дирекції розвитку корпоративного сегменту

Директор технічної дирекції

Директор дирекції інформаційних технологій

Директор дирекції корпоративних відносин

Директор дирекції управління персоналом та організаційного розвитку

Директор дирекції підтримки бізнесу

Директор дирекції корпоративної безпеки

Директор дирекції стратегії та розвитку бізнесу

Директор департаменту юридичної підтримки та супроводження бізнесу

Директор департаменту корпоративних комунікацій

Юрій Курмаз

Любомир Коцюбас

Денис Захаренко

Микола Давиденко

Дмитро Микитюк

Кирило Гончарук

Іван Коломоєць

Тетяна Петрук

Дмитро Омельченко

Микола Потімко

Ігор Яремчук

Олександр Білоножко

Михайло Шуранов

7 Корпоративне управління

Управління ризиками

Управління ризиками в Компанії базується на комплексній системі внутрішнього аналізу та контролю

Для ефективного управління ризиками здійснюються:

- 1 Регулярне виявлення та оцінка ризиків, які впливають на досягнення стратегічних та операційних цілей;
- 2 Прийняття рішень з урахуванням існуючих, а також потенційних ризиків та можливостей;
- 3 Вибір оптимальної стратегії управління ризиками, враховуючи ступінь впливу та вартість заходів з управління;
- 4 Регулярний моніторинг ефективності заходів з управління ризиками.

Звіт незалежного аудитора

Акціонерам та Наглядовій Раді Публічного акціонерного товариства «Укртелеком»

Звіт щодо аудиту консолідованої фінансової звітності

Думка із застереженням

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності Публічного акціонерного товариства «Укртелеком» (далі - «Компанія») та його дочірніх підприємств (далі - «Група»), представленої на сторінках 1-55, що складається з консолідованих балансу (звіту про фінансовий стан) на 31 грудня 2019 року, та консолідованого звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), консолідованого звіту про власний капітал та консолідованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до консолідованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком впливу питань, про які йдеться у параграфі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, консолідований фінансовий стан Групи на 31 грудня 2019 року, та її консолідований фінансові результати і консолідований грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

(i) Оцінка мідного кабелю, що підлягає вивільненню

Група застосовує модель переоцінки при обліку основних засобів після первісного визнання. Дано модель передбачає, відповідно до МСБО 16 «Основні засоби», що переоцінки слід проводити з достатньою регулярністю, так щоб балансова вартість суттєво не відрізнялася від тієї, що була б визначена із застосуванням справедливої вартості на кожну звітну дату.

Станом на 31 грудня 2019 року Група відобразила, на підставі звіту незалежного оцінювача, дооцінку певних телекомуникаційних активів, що підлягають вивільненню (мідний кабель), до справедливої вартості у сумі 234 593 тисячі гривень. Ця справедлива вартість була визначена на основі вхідних даних, отриманих з реєстрів, які не використовуються при веденні бухгалтерського обліку та не були узгоджені з обліковими записами. Відповідні активи є частиною телекомуникаційних активів, що підлягають вивільненню (Примітка 6). Внаслідок обмежень зазначених реєстрів, справедлива вартість, відображена Групою, не була визначена достовірно. В результаті, вартість основних засобів була викривлена та вплив даного викривлення не було визначено.

Крім цього, внаслідок особливостей організації облікових записів, Групою не було зроблено точний розподіл загального результату переоцінки усіх груп основних засобів між збитками від знецінення та дооцінками у капіталі.

Вплив даного відхилення від вимог МСФЗ не було визначено.

**(ii) Необоротні активи, утримувані для продажу - інвестиція в дочірню компанію
ТОВ «Тримоб»**

Як зазначено у Примітці 9 до консолідований фінансової звітності, станом на 31 грудня 2019 та 2018 років Група класифікувала свою інвестицію у дочірню компанію ТОВ «Тримоб» як групу вибуття, утримувану для продажу. Відповідно, консолідована фінансова звітність Групи станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, включала активи, класифіковані як утримувані для продажу, у сумі 75 244 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 106 683 тисяч гривень), зобов'язання, пов'язані з такими активами, утримуваними для продажу, у сумі 32 556 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 45 978 тисяч гривень) та збиток від припиненої діяльності після оподаткування у сумі 297 891 тисяч гривень (2018 рік: 297 156 тисяч гривень).

МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» вимагає класифікувати актив як такий, що утримується для продажу, якщо цей актив є придатним для негайногоного продажу в тому стані, у якому він перебуває на момент продажу, на умовах, яких зазвичай дотримуються при продажі таких активів, і цей продаж повинен бути високо ймовірним. У зв'язку з тим, що можливість продажу ТОВ «Тримоб» залежала від отримання згоди Фонду державного майна України, і така згода не була отримана станом на 31 грудня 2018 та 2019 років, інвестиція в ТОВ «Тримоб», відповідно до МСФЗ 5, не могла бути класифікована як актив, що утримується для продажу, станом на відповідні дати. Балансова вартість активів та зобов'язань ТОВ «Тримоб» повинна була б бути включена до відповідних статей активів та зобов'язань консолідованого звіту про фінансовий стан, після коригування на суму зносу, амортизації та можливого знецінення, які були б визнані, якщо б ТОВ «Тримоб» не було класифіковано як актив, утримуваний для продажу. Вплив даного відхилення від вимог МСФЗ на консолідовану фінансову звітність Групи не було визначено.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідований фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Групи згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту консолідований фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту - це питання, які, наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту консолідований фінансової звітності за поточний період. Додатково до питань, про які йдеться у розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, ми визначили наступні питання, які описані нижче, як ключові питання, що мають бути повідомлені у нашему звіті. Ці питання розглядались в контексті нашого аудиту консолідований фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Щодо кожного питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповіальність аудитора за аудит консолідований фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цих питань. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення консолідований фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначених нижче питань, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо консолідований фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Визнання та оцінка доходів від надання послуг зв'язку

Визнання доходів від договорів з клієнтами було визначено як ключове питання аудиту у зв'язку з властивим бізнесу ризиком, пов'язаним з точністю доходів, які відображаються у білінгових IT системах, а також зі значними масивами даних, що обробляються системами.

Доходи від договорів з клієнтами визнаються при наданні клієнтам послуг. Для деяких видів доходів, реєстрація первинних даних та облік операцій, пов'язаних з визнанням доходів, відбувається у білінгових IT системах.

Детальна інформація щодо облікової політики з визнанням доходів та структури доходів наведена у Примітках 3 та 18 до консолідований фінансової звітності, відповідно.

За участі наших IT спеціалістів ми провели, серед іншого, наступні процедури:

- Тестування ключових контролів за визнанням доходів.
- Звірку даних білінгових систем з обліковими реєстраторами.
- Перевірку достовірності взаємозалежностей між доходами, торговельною дебіторською заборгованістю та грошовими коштами.
- Аналітичні процедури по відношенню до доходів періоду, включаючи аналіз цомісячних коливань з урахуванням відтоку клієнтів для визначення нетипових трендів у доходах.
- Оцінку очікуваного періоду контрактних взаємовідносин з клієнтами на підставі поведінки клієнтів у минулому та аналізу внутрішніх даних по відтоку клієнтів.

На вибірковій основі ми переглянули договори з клієнтами та перевірили, що зобов'язання щодо виконання, визначені Групою, відповідають положенням та умовам відповідних договорів.

Ми проаналізували розкриття інформації щодо доходів, наведене у Примітці 18 до консолідований фінансової звітності Групи.

Ключове питання аудиту

Застосування МСФЗ 16 «Оренда» з 1 січня 2019 року

Група має значну кількість договорів оренди землі та приміщень. Група обрала модифікований ретроспективний підхід до застосування МСФЗ 16 та застосувала дозволені стандартом звільнення щодо визнання короткострокової оренди та оренди малоцінних активів. Застосування нового стандарту станом на 1 січня 2019 року призвело до визнання активів з права користування у сумі 103 170 тисяч гривень та відповідних орендних зобов'язань у сумі 103 038 тисяч гривень.

Оцінка впливу нового стандарту є важливою для нашого аудиту, оскільки віображені в обліку балансі є суттєвими, актуалізація облікової політики вимагає здійснення вибору з-поміж дозволених альтернатив, а процес її впровадження є комплексним при визначенні та обробці усієї доречної інформації, що стосується договорів оренди. Оцінка прав з користування активами та орендних зобов'язань базується на припущеннях, таких як ставки дисконтування та строки оренди, з урахуванням можливостей продовження та припинення договорів. Відповідно, застосування МСФЗ 16 було одним з найбільш значущих питань нашого аудиту.

Розкриття Групою інформації про перше застосування МСФЗ 16 наведене у Примітках 3 та 4 до консолідований фінансової звітності.

Переоцінка неспеціалізованих основних засобів

Станом на 31 грудня 2019 року телекомуникаційні активи, що підлягають вивільненню, у частині телефонних станцій загальною балансовою вартістю 147 520 тисяч гривень, а також будівлі та споруди загальною балансовою вартістю 2 245 451 тисяч гривень разом складали 21% загальної вартості активів Групи.

Оцінка цих категорій основних засобів за справедливою вартістю була одним з найбільш значущих питань нашого аудиту, враховуючи суттєвість даних залишків основних засобів та відповідних дооцінок у капіталі для консолідованої фінансової звітності, а також комплексність процесу оцінки та припущення, які передбачають застосування управлінських суджень.

Розкриття інформації про справедливу вартість, методи оцінки та відповідні припущення надано Групою у Примітці 6 до консолідованої фінансової звітності.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Наші процедури по відношенню до застосування МСФЗ 16 включали наступне:

- Ми отримали розуміння та оцінили процес впровадження Групою вимог МСФЗ 16, включаючи аналіз актуалізованої облікової політики та рішень щодо вибору варіантів політики з числа дозволених відповідно до МСФЗ 16 альтернатив, а також судження управлінського персоналу, застосовані при визначенні договорів, що містять елементи оренди.
- Ми порівняли перелік договорів, взятих до розрахунку впливу застосування МСФЗ 16, з інформацією у облікових реєстрах Групи.
- Ми оцінили припущення, зроблені управлінським персоналом, зокрема припущення, використані при визначенні ставок дисконтування, строків оренди та принципів оцінки.
- Для вибраних орендних договорів ми перевірили фактичні вхідні дані та підготований управлінським персоналом розрахунок прав з користування активами та орендних зобов'язань.
- Ми розглянули застосування модифікованого ретроспективного підходу та достатність розкриттів впливу нового стандарту, зроблених Групою у консолідований фінансовій звітності.

Наші процедури по відношенню до даного питання включали наступне:

- Ми оцінили компетентність, ресурси та об'єктивність зовнішніх експертів, залучених управлінським персоналом Групи до проведення оцінки основних засобів.
- На вибірковій основі ми проаналізували класифікацію об'єктів, включених до складу неспеціалізованих основних засобів.
- Ми залучили наших експертів з оцінки для розгляду використаної методології визначення справедливої вартості, та для проведення співставлення припущення, на яких ґрутувалася оцінка справедливої вартості, з загальними економічними показниками, галузевими даними та показниками Групи.
- Ми проаналізували розкриття, наведені у консолідований фінансовій звітності щодо справедливої вартості основних засобів, та звірили їх з результатами, наданими у акті оцінювача.

Інша інформація, що включена до Консолідованого звіту про управління Групи та Річної інформації емітента цінних паперів за 2019 рік

Інша інформація складається з Консолідованого звіту про управління (але не включає консолідований фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо неї), який ми отримали до дати цього звіту аудитора, і Річної інформації емітента цінних паперів (що включає Звіт про корпоративне управління), яку ми очікуємо отримати після цієї дати. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо і не будемо робити висновку з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом консолідованої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо, на основі проведеної нами роботи щодо іншої інформації, отриманої до дати цього звіту аудитора, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Як описано у розділі «Основа для думки із застереженням» вище:

- i) Внаслідок обмежень технічних реєстрів, відображена Групою справедлива вартість мідного кабеля, що підлягає вивільненню, не була визначена достовірно. Крім цього Група не зробила точний розподіл загального ефекту переоцінки усіх груп основних засобів між збитками від знецінення та дооцінками у капіталі.
- ii) Станом на 31 грудня 2018 та 2019 років Група класифікувала свою інвестицію в дочірнє підприємство ТОВ «Тримоб» як групу вибуття, утримувану для продажу, що є відхиленням від вимог МСФЗ 5.

Ми дійшли висновку, що з цих причин існує суттєве викривлення іншої інформації, що стосується сум або інших показників консолідованого звіту про управління Групи, на які впливають відхилення від МСФЗ, наведені вище.

Коли ми ознайомимося з Річною інформацією емітента цінних паперів (що включає Звіт про корпоративне управління), якщо ми дійдемо висновку, що вона містить суттєве викривлення, нам потрібно буде повідомити про це питання Наглядову Раду.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової Ради за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідований фінансової звітності управлінський персонал несе відповіальність за оцінку здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова Рада несе відповіальність за нагляд за процесом фінансового звітування Групи.

Відповіальність аудитора за аудит консолідований фінансової звітності

Нашиими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідований фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ▶ ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідований фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- ▶ отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Групи;
- ▶ оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- ▶ доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у консолідований фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш,

майбутні події або умови можуть примусити Групу припинити свою діяльність на безперервній основі;

- ▶ оцінюємо загальне подання, структуру та зміст консолідованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання;
- ▶ отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Групи для висловлення думки щодо консолідованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Групи. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо Наглядовій Раді разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Наглядовій Раді твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Наглядовій Раді, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту, у звіті незалежного аудитора ми надаємо також інформацію відповідно до ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII («Закон № 2258-VIII»):

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

10 серпня 2017 року нас було вперше призначено Наглядовою Радою в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту консолідованої фінансової звітності Групи. Наше призначення щорічно поновлюється Наглядовою Радою. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Групи становить три роки.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для Наглядової Ради

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для Наглядової Ради Групи, який ми випустили 16 квітня 2020 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

Надання неаудиторських послуг

Ми заявляємо, що ми не надавали Групі неаудиторські послуги.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є
Олеся Мельник.

Олеся Мельник
Партнер
Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

м. Київ, Україна

28 квітня 2020 року

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів
та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Аудиторська палата України.
Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Консолідований Баланс (Консолідований Звіт про фінансовий стан)

Підприємство	ПАТ «Укртелеком»	Дата (рік, місяць, число)	2020.01.01
Територія	Україна	за ЄДРПОУ	21560766
Організаційно-правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство	за КОАТУУ	8039100000
Орган державного управління	діяльність зв'язку	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	19,327	за СПОДУ	61.10
Середня кількість працівників	тис. грн.	за КВЕД	2643
Одиціца виміру:			
Адреса	м. Київ, бул. Тараса Шевченка, б. 18		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

Консолідований Баланс (Консолідований Звіт про фінансовий стан)

Форма № 1

код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	1 січня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2019 р.	При-мітка
1	2	3	4	5	
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи:	1000	181,331	168,407	161,099	
первинна вартість	1001	637,481	655,414	716,271	
накопичена амортизація	1002	(456,150)	(487,007)	(555,172)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	516,418	267,134	319,368	6
Основні засоби:	1010	8,627,127	8,862,054	5,447,690	6
первинна вартість	1011	9,070,786	9,819,768	5,584,076	
знос	1012	(443,659)	(957,714)	(136,386)	
Інвестиційна нерухомість:	1015	319,746	308,111	3,220,534	7
первинна вартість	1016	319,746	308,111	3,220,534	
знос	1017	-	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції:					
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	76	6	6	
інші фінансові інвестиції	1035	-	109	-	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	85	24	24	
Відстрочені податкові активи	1045	-	-	37,672	27
Інші необоротні активи	1090	-	103,800	111,155	8
Усього за розділом I	1095	9,644,783	9,709,645	9,297,548	
II. Оборотні активи					
Запаси, у тому числі:	1100	124,993	121,969	105,844	
виробничі запаси	1101	82,708	74,151	59,703	
готова продукція	1103	-	-	4,936	
Товари	1104	42,285	47,818	41,205	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	531,696	367,159	320,834	10
Дебіторська заборгованість за розрахунками:					
за виданими авансами	1130	63,181	90,623	77,735	
розрахунками з бюджетом	1135	6,865	9,288	18,058	
у тому числі з податку на прибуток	1136	493	3,113	-	
з нарахованих доходів	1140	4,216	1,053	1,293	
із внутрішніх розрахунків	1146	-	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	445,870	438,244	394,273	4, 11
Поточні фінансові інвестиції	1160	675,145	445,269	399,285	4, 11
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	284,505	340,793	393,184	28
Витрати майбутніх періодів	1170	19,444	9,065	22,338	
Інші оборотні активи	1190	11,099	54,543	66,788	8
Усього за розділом II	1195	2,167,014	1,878,006	1,799,633	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	271,908	106,683	75,244	9
Баланс	1300	12,083,705	11,694,334	11,172,424	

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідований фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Консолідований Баланс (Консолідований Звіт про фінансовий стан) (продовження)

Пасив	Код рядка	1 січня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2019 р.	При-мітка
1	2	3	5	6	
I. Власний капітал					
Зареєстрований капітал	1400	4,681,562	4,681,562	4,681,562	12
Капітал у дооцінках	1405	8,291,743	8,177,384	9,305,848	12
Додатковий капітал	1410	421,133	420,438	418,590	12
Резервний капітал	1415	222,812	222,812	222,812	12
Непокритий збиток	1420	(6,703,785)	(6,547,307)	(7,344,729)	4, 12
Неоплачений капітал	1425	—	—	—	
Вилучений капітал	1430	—	—	—	
Усього за розділом I	1495	6,913,465	6,954,889	7,284,083	
II. Довгострокові зобов'язання та забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	595,278	561,473	—	26
Довгострокові кредити банків	1510	—	750,533	639,587	14
Інші довгострокові зобов'язання	1515	—	174,985	799,511	14, 15
Довгострокові забезпечення	1520	329,848	237,848	273,017	13
Цільове фінансування	1525	—	—	—	
Усього за розділом II	1595	925,126	1,724,839	1,712,115	
III. Поточні зобов'язання та забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600	2,048,009	822,167	821,667	14
Векселі видані	1605	—	—	—	
Поточна заборгованість за довгостроковими кредитами банків	1610	2,550	113,915	190,188	14
Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги та інша кредиторська заборгованість	1615	490,688	406,939	360,287	16
Поточна заборгованість за:					
з бюджетом	1620	214,455	109,915	170,140	
у тому числі з податку на прибуток	1621		—	47,288	
розрахунками зі страхування	1625	8,185	12,093	14,211	
розрахунками з оплати праці	1630	44,980	50,826	53,433	
одержаними авансами	1635	87,617	89,552	99,072	
розрахунками з учасниками	1640	1,898	1,897	1,897	
із внутрішніх розрахунків	1645	—	—	19	
Поточні забезпечення	1660	249,249	262,313	285,549	17
Доходи майбутніх періодів	1665	2,518	12,041	20,256	
Інші поточні зобов'язання	1690	1,056,736	1,086,970	126,952	4, 15
Усього за розділом III	1695	4,206,885	2,968,628	2,143,670	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття					
	1700	38,229	45,978	32,556	
Баланс	1900	12,083,705	11,694,334	11,172,424	

Затверджено до випуску та підписано

Директор

(підпис)

Ю.Л. Курмаз
прізвище

28 / 04 / 2020

Фінансовий директор

(підпис)

Л.Й. Коцюмбас
прізвище

28 / 04 / 2020

Головний бухгалтер

(підпис)

Т.Л. Шипіна
прізвище

28 / 04 / 2020

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідований фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Консолідований Звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Підприємство	ПАТ «Укртелеком»	Дата (рік, місяць, число)	2020.01.01
Територія	Україна	за ЄДРПОУ	21560766
Орган державного управління		за КОАТУУ	8039100000
Організаційно-правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство	за СПОДУ	
Вид економічної діяльності	діяльність зв'язку	за КОПФГ	230
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):		за КВЕД	61.10
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			
Одиниця виміру:	тис. грн.	V	

Консолідований Звіт про фінансові результати (Консолідований Звіт про сукупний дохід)

Форма № 2

код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період – 2019 рік	За аналогічний період попереднього року – 2018 рік (перераховано)	При-мітка
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5,675,542	5,856,632	18
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3,878,568)	(3,837,489)	19
Валовий				
Прибуток	2090	1,796,974	2,019,143	
Збиток	2095	–	–	
Інші операційні доходи	2120	447,704	421,129	23
Адміністративні витрати	2130	(990,663)	(1,020,148)	20
Витрати на збут	2150	(390,393)	(415,215)	21
Інші операційні витрати	2180	(116,920)	(177,337)	4, 22
Фінансовий результат від операційної діяльності				
Прибуток	2190	746,702	827,572	
Збиток	2195	–	–	
Дохід від участі в капіталі	2200	–	–	
Фінансові доходи	2220	410,453	34,621	25
Інші доходи	2240	–	18,132	
Фінансові витрати	2250	(343,330)	(353,580)	24
Витрати від участі в капіталі	2255	–	(70)	
Інші витрати	2270	(1,430,697)	(19,495)	4, 26
Фінансовий результат від безперервної діяльності до оподаткування				
Прибуток	2290	–	507,180	
Збиток	2295	(616,872)	–	
(Витрати) дохід з податку на прибуток	2300	78,774	(82,439)	27
Збиток від припиненої діяльності після оподаткування	2305	(297,891)	(297,156)	
Чистий фінансовий результат				
Прибуток	2350	–	127,585	
Збиток	2355	(835,989)	–	

II. ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період – 2019 рік	За аналогічний період попереднього року – 2018 рік (перераховано)	При-мітка
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	829,345	36,243	6
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	–	–	
Накопичені курсові різниці	2410	(303)	(695)	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільніх підприємств	2415	–	–	
Інший сукупний дохід (збиток)	2445	(43,281)	100,233	13
Інший сукупний дохід до оподаткування				
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	380,350	(7,631)	27
Інший сукупний дохід після оподаткування				
Сукупний дохід	2460	1,166,111	128,150	
	2465	330,122	255,735	

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідований фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Консолідований Звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

Рядок 2400 «Дооцінка (уцінка) необоротних активів» включає дооцінку будівель і споруд сегмента управління нерухомістю у сумі 1,600,348 тисяч гривень; дооцінку активів, що підлягають вивільненню, у сумі 12,530 тисяч гривень; дооцінку інших основних засобів у сумі 217 тисяч гривень та збиток у сумі 783,750 тисяч гривень від переоцінки спеціалізованих активів (у 2018 році – дооцінка в сумі 36,243 тисячі гривень).

Рядок 2445 «Інший сукупний дохід» у сумі 43,281 тисяч гривень (у 2018 році – дохід 100,233 тисячі гривень) представлений переважно актуарним збитком по зобов'язаннях з пенсійних виплат у сумі 43,189 тисяч гривень (Примітка 13).

Усі статті іншого сукупного доходу не будуть у подальшому перенесені у прибуток чи збиток.

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період – 2019 рік	За аналогічний період попереднього року – 2018 рік (перераховано)		При-мітка
			2	3	
Матеріальні витрати	2500	873,402	919,898		
Витрати на оплату праці	2505	1,949,672	1,933,305		
Відрахування на соціальні заходи	2510	396,552	395,328		
Амортизація	2515	759,569	712,208		
Інші операційні витрати	2520	1,397,349	1,489,450		
Разом	2550	5,376,544	5,450,189		

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період – 2019 рік	За аналогічний період попереднього року – 2018 рік (перераховано)		При-мітка
			2	3	
Середньорічна кількість простих акцій	2600	18,726,248,000	18,726,248,000	12	
Скоригована середньорічна кількість акцій	2605	18,726,248,000	18,726,248,000	12	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн.	2610	(0.0446)	0.0068		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн.	2615	(0.0446)	0.0068		
Дивіденди на одну просту акцію, грн.	2650	–	–		
Чистий та скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію від операційної діяльності, грн.		(0.0287)	0.0227		
Чистий та скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію від припинення діяльності після оподаткування, грн.		(0,0159)	(0,0159)		

Затверджено до випуску та підписано

Директор

(підпис)

Ю.П. Курмаз * прізвище
Л.И. Коцюмбас * прізвище
Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»
код 21560766
Т.Л. Шипіна * прізвище

28 / 04 / 2020

Фінансовий директор

28 / 04 / 2020

Головний бухгалтер

28 / 04 / 2020

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Консолідований Звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Підприємство	ПАТ «Укртелеком»	Дата (рік, місяць, число)	2020.01.01
Територія	Україна	за ЄДРПОУ	21560766
Організаційно-правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство	за КОАТУУ	8039100000
Вид економічної діяльності	діяльність зв'язку	за КОПФГ	230
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):		за КВЕД	61.10
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			
Одиниця виміру: тис. грн.		v	
		код за ДКУД	1801004

Консолідований Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

Форма № 3

Стаття	Код рядка	За звітний період – 2019 рік	За аналогічний період попереднього року – 2018 рік
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	6,989,554	7,063,024
Повернення податків та зборів:	3005	169	6,343
у тому числі податку на додану вартість	3006	–	–
Цільового фінансування	3010	2,034	1,968
Авансів від покупців і замовників	3015	40,282	7,974
Повернення авансів	3020	78,108	11,988
Відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	–	–
Боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	–	–
Операційної оренди	3040	514,274	434,615
Інші надходження	3095	34,488	25,505
Витрачання на оплату			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1,440,986)	(1,664,548)
Праці	3105	(1,578,333)	(1,564,780)
Відрахування на соціальні заходи	3110	(393,987)	(391,079)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(1,416,914)	(1,616,977)
Авансів	3135	(905,913)	(755,415)
Повернення авансів	3140	(8,724)	(12,163)
Інші витрачання	3190	(215,756)	(204,498)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	1,698,296	1,341,957
II. Рух коштів у результататі інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації			
Фінансових інвестицій	3200	164,965	1,043,636
Необоротних активів	3205	6,207	29,107
Надходження від отриманих			
Відсотків	3215	15,833	28,436
Дивідендів	3220	–	–
Надходження від деривативів	3225	–	–
Інші надходження	3250	606,886	276,035
Витрачання на придбання			
Фінансових інвестицій	3255	(369,160)	(814,543)
Необоротних активів	3260	(735,121)	(671,935)
Виплати за деривативами	3270	–	–
Інші платежі	3290	(963,925)	(471,351)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(1,274,315)	(580,615)

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Консолідований Звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

Стаття 1	Код рядка 2	За звітний період – 2019 рік 3	За аналогічний період попереднього року – 2018 рік 4
		3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від власного капіталу	3300	–	–
Отримання позик	3305	136,016	161,546
Інші надходження	3340	–	390
Викуп власних акцій	3345	–	–
Погашення позик	3350	(211,155)	(577,568)
Сплата дивідендів	3355	–	–
Витрачання на сплату відсотків	3360	(216,912)	(286,428)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	–	–
Інші платежі	3390	(47,513)	–
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(339,564)	(702,060)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	84,417	59,282
Залишок коштів на початок року	3405	341,512	284,505
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(32,190)	(2,275)
Залишок коштів на кінець року	3415	393,739	341,512

Затверджено до випуску та підписано

Директор

(підпис)

Ю.П. Курнац
прізвище
М. КНТВ
«Укртелеком»
Л.И. Коциомбас
прізвище
код 21560766

28 / 04 / 2020

Фінансовий директор

(підпис)

Т.Л. Шипіна
прізвище

28 / 04 / 2020

Головний бухгалтер

(підпис)

28 / 04 / 2020

Сума в рядку 3415 «Залишок коштів на кінець року» у Консолідованому звіті про рух грошових коштів перевищує суму в рядку 1165 «Грошові кошти та їх еквіваленти» у Консолідованому балансі на 555 тисяч гривень, що складає суму резерву під очікувані кредитні збитки, яка включена до суми по рядку 1165 «Грошові кошти та їх еквіваленти» консолідованого балансу.

Рядок 3095 «Інші надходження» розділу «Рух коштів у результаті операційної діяльності» у сумі 24,023 тисячі гривень включає надходження коштів від Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності (у 2018 році – 20,638 тисяч гривень).

Рядок 3115 «Витрачання на оплату зобов'язань з податків та зборів» розділу «Рух коштів у результаті операційної діяльності» включає відтік грошових коштів на сплату податку на прибуток у сумі 90,827 тисяч гривень (у 2018 році – 164,314 тисяч гривень).

Рядок 3190 «Інші витрати» розділу «Рух коштів у результаті операційної діяльності» у сумі 215,756 тисяч гривень (у 2018 році – 204,498 тисяч гривень) включає відтік грошових коштів за агентськими угодами, операції з придбання іноземної валюти, виплати згідно з колективним договором, страхові виплати та інші.

Рядок 3200 «Надходження від реалізації фінансових інвестицій» розділу «Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності» включає надходження від продажу цінних паперів, повернення коштів з депозитних рахунків терміном розміщення більше 3-х місяців на суму 164,965 тисяч гривень (у 2018 році – 1,043,636 тисяч гривень).

Рядок 3250 «Інші надходження» розділу «Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності» включає грошові надходження від повернення наданої фінансової допомоги від ТОВ «ТриМоб» у сумі 601,890 тисяч гривень (у 2018 році 272,482 тисячі гривень) та інші отримані грошові кошти.

Рядок 3255 «Витрачання на придбання фінансових інвестицій» розділу «Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності» включає витрати на придбання цінних.

Рядок 3290 «Інші платежі» розділу «Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності» включає грошові витрати від надання кредиту для припиненої діяльності ТОВ «ТриМоб» у сумі 963,925 тисяч гривень (у 2018 році – 471,351 тисяча гривень).

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідованих фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Консолідований Звіт про власний капітал за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Підприємство ПАТ «Укртелеком»
 Територія Україна
 Орган державного управління
 Організаційно-правова форма господарювання Публічне акціонерне товариство
 Вид економічної діяльності діяльність зв'язку
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності
 Одиниця виміру: тис. грн.

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за СПОДУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

2020.01.01
21560766
803910000
230
61.10
V

Консолідований Звіт про власний капітал

за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Форма № 4

код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Інший додатковий капітал	Резервний капітал	Непокритий збиток	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Разом
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Залишок на 31 грудня 2018 р. (до перерахунку)	4000	4,681,562	8,177,384	420,438	—	222,812	(5,408,414)	—	—	8,093,782
Коригування: зміна облікової політики	4005	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Виправлення помилок (Примітка 4)	4010	—	—	—	—	—	(1,138,893)	—	—	(1,138,893)
Інші зміни	4090	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Скоригований залишок на 31 грудня 2018 р.	4095	4,681,562	8,177,384	420,438	—	222,812	(6,547,307)	—	—	6,954,889
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	—	—	—	—	—	(835,989)	—	—	(835,989)
Інший сукупний дохід (збиток)	4110	—	1,202,898	(1,848)	—	—	(34,939)	—	—	1,166,111
Розподіл прибутку: виплата власникам (дивіденди)	4200	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Відрахування до резервного капіталу	4210	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Внески учасників: внески до капіталу	4240	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Погашення заборгованості з капіталу	4245	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Вилучення капіталу: викуп акцій (часток)	4260	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Вилучення частки в капіталі	4275	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Інші зміни в капіталі	4290	—	(74,434)	—	—	—	73,506	—	—	(928)
Разом змін в капіталі	4295	—	1,128,464	(1,848)	—	—	(797,422)	—	—	329,194
Залишок на 31 грудня 2019 р.	4300	4,681,562	9,305,848	418,590	—	222,812	(7,344,729)	—	—	7,284,083

Затверджено до випуску та підписано

Директор

28 / 04 / 2020

Фінансовий директор

28 / 04 / 2020

Головний бухгалтер

28 / 04 / 2020

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідований фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчується на цю дату

Консолідований Звіт про власний капітал за рік, що закінчується 31 грудня 2019 року (продовження)

Підприємство ПАТ «Укртелеком»
 Територія Україна
 Орган державного управління
 Організаційно-правова форма господарювання Публічне акціонерне товариство
 Вид економічної діяльності діяльність зв'язку
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності
 Одиниця виміру: тис. грн.

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за СПОДУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

2019.01.01
21560766
8039100000
230
61.10
V

Консолідований Звіт про власний капітал

за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року

Форма № 4

код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Інший додатковий капітал	Резервний капітал	Непокритий збиток	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	11
Залишок на 31 грудня 2017 р. (до перерахунку)	4000	4,681,562	8,291,743	421,133	—	222,812	(5,578,127)	—	—	8,039,123
Коригування: зміна облікової політики	4005	—	—	—	—	—	(214,311)	—	—	(214,311)
Виправлення помилок (Примітка 4)	4010	—	—	—	—	—	(1,125,658)	—	—	(1,125,658)
Інші зміни	4090	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Скоригований залишок на 31 грудня 2017 р.	4095	4,681,562	8,291,743	421,133	—	222,812	(6,918,096)	—	—	6,699,154
Чистий прибуток (збиток) за звітний період – скоригований	4100	—	—	—	—	—	127,585	—	—	127,585
Інший сукупний дохід (збиток)	4110	—	29,720	(695)	—	—	99,125	—	—	128,150
Розподіл прибутку: виплата власникам (дивіденди)	4200	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Відрахування до резервного капіталу	4210	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Внески учасників: внески до капіталу	4240	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Погашення заборгованості з капіталу	4245	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Вилучення капіталу: викуп акцій (часток)	4260	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Перепродаж викупленних акцій (часток)	4265	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Анулювання викупленних акцій (часток)	4270	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Вилучення частки в капіталі	4275	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Інші зміни в капіталі	4290	—	(144,079)	—	—	—	144,079	—	—	—
Разом змін в капіталі	4295	—	(114,359)	(695)	—	—	370,789	—	—	255,735
Залишок на 31 грудня 2018 р.	4300	4,681,562	8,177,384	420,438	—	222,812	(6,547,307)	—	—	6,954,889

Затверджено до випуску та підписано

Директор

28 / 04 / 2020

Фінансовий директор

28 / 04 / 2020

Головний бухгалтер

28 / 04 / 2020

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідований фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

1. Організаційна структура та діяльність

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком» («Компанія») – найбільший оператор послуг фіксованого телефонного зв'язку та інтернет-послуг в Україні, що здійснює експлуатацію телекомуникаційних активів, які раніше знаходились у державній власності. 11 травня 2011 року в межах програми приватизації в Україні ТОВ «ЕСУ», дочірня компанія австрійської компанії ERIC, придбало частку володіння у Компанії в розмірі 92.791%. 30 вересня 2013 року фінансово-промислова група України «Систем Кепітал Менеджмент» («СКМ») придбала частку володіння у ТОВ «ЕСУ» в розмірі 100%.

Станом на 31 грудня 2019 року власниками акцій Компанії є ТОВ «ЕСУ» (92.791%), інші юридичні особи (5.862%) та фізичні особи (1.324%), інші акціонери, щодо яких Депозитарій не надав інформацію – 0.023%

Ця консолідована фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, включає фінансову інформацію Компанії та її дочірніх підприємств ТОВ «ТриМоб» та Ukrtel GmbH (надалі разом – «Група»). Група контролюється основним бенефіціарним власником, паном Р.Л. Ахметовим, через різні компанії, які зазвичай відносять до і називають СКМ. Операції з пов'язаними сторонами докладно описані у Примітці 31.

Група надає клієнтам практично всі види сучасних телекомуникаційних послуг, зокрема послуги фіксованого зв'язку (міжнародний, міжміський та місцевий телефонний зв'язок); послуги передачі даних і віртуальних приватних мереж; послуги доступу до мережі Інтернет; апаратний і віртуальний хостинг; відео-конференцзв'язок; IPTV та інші телекомуникаційні послуги.

З 2016 року Група розпочала надання ICT послуг, серед яких послуги хмарної АТС, оренда «хмарної» IT інфраструктури, послуги із захисту від DDoS-атак.

Група володіє інвестиціями в дочірній компанії, котра розгорнула мережу мобільного зв'язку, використовуючи свою ліцензію на надання послуг мобільного зв'язку 3G у стандарті IMT-2000 CDMA (UMTS/WCDMA) (надалі «ліцензія 3G»). У 2011 році акціонери Групи оголосили про свій намір продати мобільний сегмент. З того часу Група відображає в обліку мобільний сегмент як актив, утримуваний для продажу.

Юридична адреса Групи: бульвар Тараса Шевченка, 18, Київ, Україна, 01601.

Умови здійснення діяльності в Україні

Група здійснює свою діяльність на регульованому ринку. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (НКРЗІ), що є регулятором на ринку телекомуникацій України, встановлює тарифи, зокрема на загальнодоступні послуги місцевого фіксованого зв'язку (Примітка 18). Вказані тарифи, встановлені стосовно місцевого фіксованого зв'язку, не обов'язково можуть відображати витрати на надання послуг зв'язку та капітальні витрати, необхідні для розвитку мережі. Цей факт, а також інша невизначеність політичного, економічного, податкового та правового середовища в Україні впливають та можуть продовжувати впливати на прибутковість Групи та на спроможність Групи відшкодувати балансову вартість її довгострокових активів.

НКРЗІ також здійснює державне регулювання тарифів на надання в користування каналів електрозв'язку операторів телекомуникацій, які займають монопольне (домінуюче) становище на ринку цих послуг; розрахункових тарифів за послуги пропуску трафіку до телекомуникаційних мереж операторів телекомуникацій з істотною ринковою перевагою на певному ринку послуг пропуску трафіку або операторів телекомуникацій, що займають монопольне (домінуюче) становище на ринку телекомуникацій; тарифів надання в користування кабельної каналізації електрозв'язку операторів телекомуникацій.

Група здійснює свою діяльність в Україні. Хоча економіка України загалом вважається ринковою, вона продовжує демонструвати особливості, властиві переходній економіці. Їй, зокрема, залишаються притаманними певні структурні диспропорції, низький рівень ліквідності ринків капіталу, порівняно висока інфляція, значний розмір зовнішнього та внутрішнього державного боргу.

Після різкого спаду у 2014-2016 роках, економіка країни почала демонструвати певні ознаки відновлення та зростання. ВВП України демонстрував стабільне зростання (3.3% у 2019 році та 3.4% у 2018 році). Темп інфляції в Україні у 2019 році зменшився до 4.1% (порівняно з 9.8% у 2018 році). Крім того, обмінний курс української гривні по відношенню до долара США показав значну ревальвацию з 27.69 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2018 року до 23.69 станом на 31 грудня 2019 року. Облікова ставка Національного банку України знизилась з 18.0% до 13.5%, що спричинило відповідні зміни ставок кредитування комерційних банків.

Основними ризиками для сталої економічної динаміки залишаються напруженість у геополітичних відносинах з Російською Федерацією; відсутність чіткого консенсусу щодо напрямків проведення інституціональних реформ, зокрема в державному управлінні, судочинстві та основних секторах економіки; прискорення трудової еміграції та низький рівень заполучення інвестицій.

Хоча керівництво вважає, що вжито належні заходи для підтримки стабільності діяльності Групи, необхідні за існуючих обставин, подальша нестабільність ситуації може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Групи, характер якого на поточний момент визначити неможливо. Ця консолідована фінансова звітність відображає поточну оцінку керівництва щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Групи. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятися від оцінок керівництва.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

1. Організаційна структура та діяльність (продовження)

Безперервність діяльності

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена відповідно до принципу безперервності діяльності, який передбачає реалізацію активів та погашення зобов'язань у рамках звичайної операційної діяльності. У 2019 році, насамперед через знецінення вартості основних засобів, що відносяться до операційного сегменту спеціалізованих телекомунікаційних активів, Група звітує про чисті збитки у розмірі 835,989 тисяч гривень (2018 рік: чистий прибуток у сумі 127,585 тисяч гривень). Також, станом на 31 грудня 2019 року поточні зобов'язання перевищували поточні активи Групи на 344,037 тисяч гривень (у 2018 році: 1,090,622 тисячі гривень).

Керівництво запроваджує різні ініціативи щодо покращення фінансових результатів Групи, включаючи оновлення мережі, програми оптимізації витрат тощо. Однак позиція ліквідності Групи все ще значно залежить від продовження рефінансування короткострокової кредитної лінії, наданої одним українським банком, з лімітом 809,295 тисяч гривень станом на 31 грудня 2019 року (Примітка 14). Виходячи з історії перемовин та попередніх пролонгацій, керівництво має обґрунтовані очікування, що банк погодиться продовжити кредитну лінію на наступний рік у вересні 2020 року, коли закінчується термін дії поточної кредитної лінії.

Відповідно до умов діючих кредитних договорів Групи, загальні виплати основної суми боргу (крім кредитної лінії, зазначененої вище) та процентів, заплановані на 2020 рік, становлять 241,518 тисяч гривень, які Група зможе обслуговувати за рахунок прогнозованих чистих операційних грошових надходжень.

Керівництво Групи усвідомлює, що будь-який випадок невиконання зобов'язань за діючими кредитними договорами, включаючи, але не обмежуючись, суттєвими судовими провадженнями, які негативно впливають на Групу, може спричинити вимогу досрочового погашення довгострокових позик. В такому випадку Група може застосувати альтернативний план заолучення коштів через продаж частини інвестиційної нерухомості. При цьому додаткове банківське фінансування не буде потрібно задля продовження діяльності Групи в прогнозованому майбутньому.

Виходячи із викладеного вище, керівництво вважає обґрунтованим застосування припущення про безперервність діяльності Групи при підготовці цієї консолідованої фінансової звітності.

Стан корпоративного управління

Управління Групою здійснюють наступні органи: Загальні збори акціонерів, Наглядова Рада та Директор.

Загальні збори акціонерів є вищим органом Групи і можуть вирішувати будь-які питання щодо її діяльності. Річні Загальні збори акціонерів скликаються щороку і проводяться не пізніше 30 квітня наступного за звітним роком. Усі інші загальні збори, крім річних, вважаються позачерговими.

Наглядова Рада є органом, що здійснює захист прав акціонерів, і в межах компетенції, визначеної Статутом, Положенням про Наглядову Раду та законодавством України, контролює та регулює діяльність Директора. До компетенції Наглядової Ради належить вирішення питань, передбачених законодавством України, Статутом, а також переданих на вирішення Наглядової Ради Загальними зборами акціонерів.

Питання, що належать до виключної компетенції Наглядової Ради, не можуть вирішуватися іншими органами Групи, крім Загальних зборів акціонерів, за винятком випадків, встановлених законодавством України.

Єдиним виконавчим органом Групи є Директор, який є керівником Групи. Директор здійснює управління поточною діяльністю Групи та діє від імені та в інтересах Групи без довіреності, згідно з наданими йому Статутом повноваженнями.

Станом на 31 грудня 2019 року Група мала у своїй структурі функцію внутрішнього аудиту, відповідальну за систему внутрішнього контролю та управління ризиками, яка є підзвітною Наглядовій Раді.

2. Основа складання консолідованої фінансової звітності

Основа для підготовки консолідованої фінансової звітності

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») у редакції, затвердженої Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («РМСБО»), на основі принципу історичної вартості крім випадків, які описуються в суттєвих принципах облікової політики нижче (Примітка 3).

Нижче наведено основні положення облікової політики, що використовувалися під час підготовки цієї консолідованої фінансової звітності. Ці положення облікової політики застосовувались поспільсно відносно всіх періодів, поданих у консолідований звітності. Нові та змінені стандарти, застосовані Групою, розкриті у Примітці 3.

Для презентації основних форм консолідованої фінансової звітності (форми 1-4) Група використовує формат, передбачений чинним законодавством України.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

2. Основа складання консолідованої фінансової звітності (продовження)

Функціональна валюта та валюта подання

Національною валютою України є гривня, яка є функціональною валютою Групи та всіх її дочірніх підприємств, і валютою, у якій подана ця консолідована фінансова звітність. Всі фінансові дані, які наведено у гривнях, були округлені до тисяч, якщо не зазначено інше.

Використання оцінок та суджень

Складання консолідованої фінансової звітності згідно з МСФЗ вимагає від керівництва використання суджень, оцінок та припущення, які впливають на застосування принципів облікової політики, а також на подані у консолідований звітності суми активів та зобов'язань, доходів та витрат. Фактичні результати можуть відрізнятися від цих оцінок.

Оцінки та покладені в їх основу припущення постійно переглядаються. Зміни бухгалтерських оцінок визнаються у тому періоді, в якому вони відбуваються, а також в майбутніх періодах, якщо зміна стосується майбутніх періодів.

Нижче подані основні припущення, що стосуються можливих майбутніх подій та інших основних джерел невизначеності оцінок на звітну дату, які несуть у собі значний ризик виникнення необхідності внесення суттєвих коригувань до балансової вартості активів протягом наступного фінансового року.

Оцінка основних засобів та незавершених капітальних інвестицій

Група застосовує модель переоцінки для оцінки основних засобів після їх первісного визнання та проводить переоцінку з достатньою регулярністю для того, щоб забезпечити відсутність суттєвих розбіжностей між балансовою вартістю основних засобів та їхньою справедливою вартістю станом на кожну звітну дату. Остання оцінка основних засобів була проведена станом на 31 грудня 2019 року незалежною фірмою оцінювачів, які мають відповідну визнану кваліфікацію та актуальний досвід оцінки активів аналогічної категорії, а також кваліфікованими та досвідченими внутрішніми експертами.

Справедлива вартість вузькоспеціалізованих активів, які віднесені до сегменту телекомуникаційного бізнесу, була визначена з використанням методу амортизованої вартості заміщення (Рівень 3), оскільки інформація про ринкову вартість цих об'єктів відсутня. Справедлива вартість, визначена на основі амортизованої вартості заміщення, надалі перевіряється на предмет економічного знецінення із застосуванням моделей дисконтованих грошових потоків (дохідний підхід, Рівень 3) і коригується у випадку, якщо показники, отримані за результатами застосування доходного підходу, були меншими за показники, розраховані на основі амортизованої вартості заміщення (тобто у разі наявності обставин економічного знецінення).

Справедлива вартість інших активів, крім вузькоспеціалізованих основних засобів, представлених в основному будівлями та спорудами, визначається на основі ринкової інформації (Рівень 2) станом на дату оцінки.

У ході проведення оцінки основних засобів застосовуються наступні основні оціночні розрахунки та судження:

- вибір підстави для оцінювання кожного класу основних засобів;
- визначення вхідних даних оцінки для проведення тесту на економічне знецінення; та
- вибір ринкових аналогів для будівель та споруд, оцінених із застосуванням ринкового підходу

Як розкрито у Примітці 6, Група визначила, що телекомуникаційні активи, які підлягають вивільненню та будівлі і споруди, що відносяться до операційного сегменту управління нерухомістю, складають окремі класи основних засобів, що оцінюються за справедливою вартістю з використанням ринкового підходу. Перекласифікація індивідуальних активів до цих класів основних засобів потребує значних управлінських суджень та базується на затверджених програмах модернізації мережі та різних інших стратегічних планах та ініціативах. Невиконання цих програм, планів та ініціатив вимагатиме перекласифікації активів із цих класів у пул спеціалізованих активів, що може викликати перегляд їх справедливої вартості в майбутньому.

Більш детальна інформація стосовно переоцінки основних засобів, включаючи розкриття основних вхідних даних, використаних для оцінки, представлена в Примітці 6. Зміни таких вхідних даних можуть мати істотний вплив на справедливу вартість основних засобів, що, однак, кількісно оцінити неможливо через велику різноманітність припущень та активів, що оцінюються (Примітка 6).

Резерв під очікувані кредитні збитки

Група здійснює нарахування резерву під очікувані кредитні збитки за фінансовими активами (Примітка 10, 11). Для оцінки очікуваних кредитних збитків за дебіторською заборгованістю керівництво використовує суттєві судження, включаючи такі фактори, як поточні загальні економічні умови, галузеві економічні умови, історичні та прогнозовані показники діяльності клієнта, очікування щодо майбутніх змін.

Очікувані кредитні збитки стосовно фінансових активів, окрім дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, пов'язані зі значною невизначеністю, особливо коли кредитні рейтинги контрагентів недоступні (Примітка 11).

Очікування щодо майбутніх змін в економіці, промисловості або конкретних умовах діяльності клієнта/контрагента можуть вимагати суттєвих коригувань резерву під очікувані кредитні збитки у даній консолідований фінансовій звітності.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

2. Основа складання консолідованої фінансової звітності (продовження)

Оцінка справедливої вартості фінансових інвестицій

У випадку неможливості визначення справедливої вартості фінансових інвестицій (Примітка 11), виходячи з доступних котирувань на активних ринках, їх справедливу вартість оцінюють за допомогою методів оцінки, включаючи моделі дисконтованих грошових потоків. Вхідні дані для вказаних моделей визначаються на основі ринкових даних, де це можливо, а у випадку відсутності даних – застосовується необхідні судження для визначення справедливої вартості. Судження включають певні сформовані вхідні дані, такі як ставки дисконтування, кредитні рейтинги, терміни погашення, темпи зростання доходів, рівень заборгованості, тощо. Зміни припущень, пов’язаних з цими факторами, можуть вплинути на справедливу вартість фінансових інструментів, відображену у консолідованій звітності. Більше детально це розкрито у Примітці 11.

Активи, класифіковані як такі, що утримуються для продажу

Група класифікує необоротні активи (або групи вибуття) як активи, утримувані для продажу, якщо їхня балансова вартість буде відшкодована переважно в результаті продажу, а не в результаті тривалого використання. Для прийняття рішення щодо такої класифікації керівництво оцінює готовність активу (або групи вибуття) до негайногопродажу у його поточному стані виключно в умовах, які є типовими або звичайними для продажу таких активів (або груп вибуття), і ступінь ймовірності такого продажу. При цьому, продаж, як очікується, повинен бути завершений протягом одного року з дати класифікації.

Події або обставини можуть подовжити строк завершення продажу понад один рік. Подовження строку завершення продажу не запобігає класифікації активу (або групи вибуття) як утримуваного для продажу, якщо це подовження спричинене подіями або обставинами поза межами контролю Групи, і якщо існують достатні докази того, що Група залишається налаштованою реалізувати план продажу активу (або групи вибуття) за умови готовності активу (або групи вибуття) до негайногопродажу у його поточному стані виключно в умовах, які є типовими або звичайними для таких продажів, і якщо існує висока ймовірність такого продажу протягом одного року. Для формування висновку щодо дотримання всіх цих критеріїв станом на звітну дату застосовуються суттєві професійні судження. Керівництво вважає, що активи, класифіковані як утримувані для продажу, та групи вибуття відповідають всім цим критеріям (Примітка 9). Якби було застосоване інше професійне судження, всі активи, класифіковані як утримувані для продажу, були би включені до статті «довгострокові фінансові інвестиції».

Пенсійні зобов’язання за планом із встановленими виплатами

Група збирає інформацію про її штатних співробітників та колишніх працівників, які вийшли на пенсію і отримують пенсійні виплати, та використовує метод актуарної оцінки для визначення приведеної вартості зобов’язань з пенсійного забезпечення та відповідної вартості поточних послуг. Відповідні розрахунки вимагають використання демографічних припущень (щодо випадків смерті протягом періоду працевлаштування та після його закінчення, коефіцієнтів плинності кадрів, непрацездатності та дострокового виходу на пенсію тощо), а також фінансових припущень (щодо ставки дисконтування та майбутньої прогнозованої заробітної плати). Більш докладна інформація розкрита у Примітці 13.

Податки

Тлумаченню комплексних податкових правил, змінам у податковому законодавстві та сумам і строкам отримання майбутнього оподатковуваного доходу притаманна невизначеність. Різниці між фактичними результатами та сформованими припущеннями або майбутніми змінами таких припущень можуть вимагати коригувань відображеніх у консолідованій звітності податкових доходів та витрат. Станом на кожну звітну дату Група переглядає відстрочені податкові активи та зменшує їх суму у разі відсутності ймовірності щодо надходження достатнього оподатковуваного прибутку для використання всіх або частини відстрочених податкових активів. Оцінка такої ймовірності передбачає застосування суджень щодо очікуваних результатів діяльності, включаючи потенційне сторнування відстрочених податкових зобов’язань щодо податкових активів. Більш докладна інформація про податки розкрита у Примітці 27.

Податок на додану вартість переглядається на кожну звітну дату та зменшується за відсутності ймовірності відшкодування ПДВ або наявності зобов’язань з ПДВ. Група дотримується думки, що сума, яка підлягає відшкодуванню з державного бюджету, буде відшкодована грошовими коштами або зарахована із майбутніми зобов’язаннями з ПДВ, пов’язаними із продажами.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації

Нові та змінені стандарти

У поточному році Група вперше застосувала наступні стандарти МСФЗ та поправки до них, а також тлумачення, видані Комітетом міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («IASB»), які є обов'язковими для застосування у 2019 році:

- МСФЗ 16 «Оренда»;
- Тлумачення КТМФЗ 23 «Неєвизначеність при розрахунку податку на прибуток»;
- Зміни до МСФЗ 9: «Передплати з негативною маржою»;
- Зміни до МСБО 19: «Зміни до плану, скорочення або погашення»;
- Зміни до МСБО 28: «Довгострокові інвестиції в асоційовані та спільні підприємства»;
- Зміни до МСФЗ, Щорічні вдосконалення до стандартів МСФЗ циклу 2015-2017.

За винятком МСФЗ 16 «Оренда» («МСФЗ 16»), застосування вищезазначених змін до МСФЗ та тлумачень не мали суттєвого впливу на консолідований фінансовий звітність Групи.

МСФЗ 16 змінив підхід Групи до обліку оренди, що раніше класифікувалась як операційна оренда із застосуванням МСБО 17, та не визнавалась у консолідованому звіті про фінансовий стан. До застосування МСФЗ 16 операційні орендні платежі визнавались як витрати на прямолінійні основі протягом строку оренди. При застосуванні МСФЗ 16 Група визнала зобов'язання з оренди відносно договорів, які раніше класифікувались як операційна оренда згідно принципів МСБО 17. Ці зобов'язання оцінювались за теперішньою вартістю майбутніх орендних платежів, дисконтованих із застосуванням ставки додаткових запозичень орендаря станом на 1 січня 2019 року. Майбутні орендні платежі складаються з:

- фіксованих платежів (в тому числі по суті фіксованих платежів);
- змінних орендних платежів, які залежать від індексу чи ставки, первісно оцінених з використанням такого індексу чи ставки на дату початку оренди.

Група застосувала практичний прийом щодо збереження класифікації договорів, які раніше були визначені як договори оренди згідно МСБО 17, і не робила повторну оцінку наявності елементів оренди у існуючих договорах на дату першого застосування МСФЗ 16.

Група також вирішила застосувати наступні переходні виключення, дозволені МСФЗ 16:

- застосування єдиної ставки дисконту до портфеля орендних договорів з обґрунтовано подібними характеристиками;
- виключення первісних прямих витрат з оцінки активу з права користування на дату першого застосування.

Група також вирішила використовувати звільнення від визнання для договорів, термін оренди за якими на дату початку оренди становить не більше 12 місяців і які не містять опціону на купівллю (короткострокова оренда), а також для договорів оренди, в яких базовий актив має низьку вартість (оренда активів з низькою вартістю).

Група застосувала МСФЗ 16 ретроспективно з 1 січня 2019 року, але не вносила зміни до порівняльної інформації за 2018 рік, як це дозволено спеціальними переходними положеннями стандарту. Перекласифікації та коригування, що виникають у зв'язку з новими правилами щодо оренди, таким чином визнаються у вхідному консолідованому балансі на 1 січня 2019 року. Характер та вплив цих змін розкриті в Примітці 4.2 нижче.

Дочірні підприємства

Дочірнimi підприємствами є суб'єкти господарювання, що контролюються Компанією. Компанія контролює об'єкт інвестування, якщо вона має права на змінні результати діяльності об'єкта інвестування або зазнає пов'язаних з ними ризиків та може впливати на ці результати завдяки своїм владним повноваженням щодо об'єкта інвестування. Фінансова звітність дочірніх підприємств включається до консолідованої фінансової звітності з дати, коли Компанія набуває контроль, до дати, коли такий контроль припиняється. За необхідності, до облікової політики дочірніх підприємств були внесені зміни для приведення її у відповідність обліковій політиці Групи.

Дочірні підприємства, включені до цієї консолідованої фінансової звітності, наведені нижче:

Назва консолідованого дочірнього підприємства	Країна реєстрації	Характер діяльності	Фактична частка володіння, %	2019 рік	2018 рік
ТОВ «Укртел ГмБХ»	Німеччина	Телекомунікації	100.0	100.0	100.0

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років мобільний сегмент Групи представлений дочірнім підприємством ТОВ «ТриМоб» (Примітка 9), що класифікований як необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття. Компанія має 100% частку в капіталі ТОВ «ТриМоб».

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Операції, які були виключені при консолідації

Внутрішньогрупові операції, залишки та нереалізовані доходи і витрати за операціями між компаніями Групи виключаються при підготовці консолідованої фінансової звітності. Нереалізовані прибутки за операціями з об'єктами інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі, виключаються з вартості інвестицій у розмірі частки Групи в об'єкті інвестицій. Analogічним чином виключаються і нереалізовані збитки, але тільки за умови відсутності об'єктивних ознак знецінення.

Частки участі в об'єктах інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі

Частки участі Групи в об'єктах інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі, складаються з часток участі в капіталі асоційованих підприємств.

Асоційовані підприємства – це суб'єкти господарювання, в яких Група має суттєвий вплив на фінансову та операційну політику, проте не контролює її або не має спільногопротоколу над нею. Вважається, що суттєвий вплив існує у випадках, коли Групі належить від 20% до 50% прав голосу в іншому суб'єкті господарювання.

Інвестиції в асоційовані підприємства обліковуються за методом участі в капіталі і спочатку визнаються за первісною вартістю. Вартість інвестиції включає витрати на проведення операції.

Консолідована фінансова звітність включає частку Групи у прибутку чи збитку та іншому сукупному доході об'єктів інвестицій, облікованих за методом участі в капіталі, після коригувань для приведення їх облікової політики у відповідність обліковій політиці Групи з дати, коли розпочинається суттєвий вплив, до дати, коли такий вплив припиняється.

Якщо частка Групи у збитках перевищує її частку у капіталі об'єкта інвестицій, облікованого за методом участі в капіталі, балансова вартість такої частки у капіталі, включаючи будь-які довгострокові інвестиції, зменшується до нуля з припиненням визнання подальших збитків, крім випадків, коли Група має зобов'язання або здійснила платежі від імені об'єкта інвестицій.

Операції в іноземних валютах та залишки за такими операціями

Операції в іноземних валютах перераховуються у гривні за курсом обміну, встановленим на дату операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах на дату звітності, перераховуються у гривні за курсами обміну, встановленими на цю дату. Прибутки або збитки від курсових різниць за монетарними статтями являють собою різницю між амортизованою вартістю, враженою в функціональній валюті на початок періоду та скоригованою з урахуванням ефективної процентної ставки і виплат протягом періоду, та амортизованою вартістю, враженою в іноземній валюті за курсом обміну на кінець звітного періоду.

Немонетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, які оцінюються за справедливою вартістю, перераховуються у функціональну валюту за курсом обміну, що діє на дату визначення справедливої вартості. Немонетарні статті, деноміновані в іноземних валютах, які відображаються за історичною вартістю, перераховуються за курсом обміну на дату первісної операції.

Курсові різниці, що виникають у результаті перерахування, відображаються у консолідованому звіті про фінансові результати.

Фінансові інструменти

Група визнає фінансові активи та зобов'язання у консолідованому балансі (консолідованому звіті про фінансовий стан), коли вона стає стороною у контрактних взаємовідносинах щодо відповідного інструмента. Фінансові активи та фінансові зобов'язання представлені грошовими коштами та їх еквівалентами, чистою торговельною та іншою дебіторською заборгованістю, поточними фінансовими інвестиціями, банківськими кредитами, випущеними облігаціями, торговельною та іншою кредиторською заборгованістю. Облікові політики щодо первісного визнання та подальшої оцінки фінансових інструментів розкриваються у відповідних розділах, що наведені нижче.

Первісне визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань здійснюється за справедливою вартістю, окрім дебіторської заборгованості по договорах з клієнтами, яка первісно визнається за номінальною вартістю у відповідності до МСФЗ 15. Витрати на операцію, що прямо відносяться до придбання або випуску фінансових активів або фінансових зобов'язань (крім фінансових активів та фінансових зобов'язань, які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток) додаються або вираховуються з справедливої вартості фінансових активів або фінансових зобов'язань. Витрати на операцію, які пов'язані з придбанням або випуском фінансових активів або фінансових зобов'язань, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, визнаються у звіті про прибутки та збитки, коли вони були понесені.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Фінансові активи

Після первісного визнання фінансові активи оцінюються в залежності від класифікації фінансового інструменту за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю.

Класифікація фінансових активів

Боргові фінансові інструменти, які відповідають наступним критеріям, оцінюються в подальшому за амортизованою собівартістю (ця категорія є найбільш суттєвою для Групи):

- фінансовий актив утримується в межах бізнес-моделі, метою якої є отримання договірних грошових потоків;
- договірні умови за таким фінансовим активом передбачають отримання в певні дати грошових потоків, які є суто виплатами основної суми та відсотків на непогашену частку основної суми.

Боргові фінансові інструменти, які відповідають наступним умовам, в подальшому обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний доход:

- фінансовий актив утримується в межах бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом одержання договірних грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів;
- договірні умови за фінансовим активом генерують у визначені дати грошові потоки, які є суто виплатами основної суми та відсотків на непогашену частку основної суми.

Всі інші фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Фінансові активи за амортизованою собівартістю оцінюються з використанням методу ефективного відсотка та підлягають оцінці на предмет знецінення.

Метод ефективного відсотка – це метод обчислення амортизованої собівартості боргового інструменту та розподілу процентного доходу на відповідні періоди.

Амортизована собівартість фінансового активу – це сума, за якою фінансовий актив оцінюється при первісному визнанні за вирахуванням погашення основної суми, плюс накопичена амортизація будь-якої різниці між первісно визнаною сумою та сумою погашення із застосуванням методу ефективного відсотка до коригування на резерв під знецінення.

Знецінення фінансових активів

Група визнає резерв під очікувані кредитні збитки за всіма борговими інструментами, окрім тих, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Резерв визначається як різниця між усіма договірними грошовими потоками за договором, та всіма грошовими потоками, які Група розраховує отримати, дисконтувана за початковою ефективною відсотковою ставкою. Сума очікуваних кредитних збитків переглядається на кожну звітну дату, щоб відобразити зміни кредитного ризику з моменту первісного визнання відповідного фінансового інструменту.

Для торговельної дебіторської заборгованості та договірних активів Група застосовує спрощений підхід до обчислення резерву під очікувані кредитні збитки. Група не відстежує зміни кредитного ризику, натомість резерв розраховується за весь строк заборгованості та переоцінюється на кожну звітну дату. Група створила матрицю резервів, яка базується на історичних показниках кредитних збитків, скоригованих на ефект майбутніх змін економічного середовища, що матимуть вплив на дебіторів.

Для всіх інших фінансових інструментів Група визнає резерв під очікувані кредитні збитки на весь строк фінансового інструменту лише у випадку, коли з моменту первісного визнання відбулося значне збільшення кредитного ризику. Якщо кредитний ризик з моменту первісного визнання фінансового активу значно не зрос, Група оцінює резерв за цим фінансовим інструментом у сумі, що відповідає очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців.

Очікувані кредитні збитки за весь строк дії фінансового активу представляють собою очікувані кредитні втрати, які будуть наслідком усіх можливих подій дефолту протягом очікуваного строку дії фінансового інструменту. На відміну від очікуваних кредитних збитків (ОКЗ) за весь строк дії, 12-місячні ОКЗ представляють частку очікуваних кредитних збитків за весь строк дії, обумовлену подіями дефолту за фінансовим інструментом, що є можливими протягом 12 місяців після звітної дати.

Значне зростання кредитного ризику

Оцінюючи, чи зазнав кредитний ризик за фінансовим інструментом значного збільшення з моменту первісного визнання, Група порівнює ризик настання дефолту (невиконання зобов'язань) за фінансовим інструментом станом на звітну дату з ризиком настання дефолту за фінансовим інструментом станом на дату первісного визнання. При цьому Група враховує кількісну та якісну обґрунтовану та аргументовану інформацію, включаючи історичний досвід та перспективну інформацію, яка є доступною без надмірних витрат або зусиль.

Перспективна інформація включає в себе прогнозні дані галузей, в яких боржники Групи здійснюють свою операційну діяльність, отримані зі звітів економічних експертів, фінансових аналітиків, державних органів, а також аналіз різних зовнішніх джерел фактичної та прогнозованої економічної інформації, що стосуються операцій Групи.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Незважаючи на результат описаної вище оцінки, Група використовує базове припущення, що кредитний ризик за фінансовим інструментом зазнав значного зростання у разі прострочення договірних платежів більш ніж на 30 днів, якщо тільки Група не має обґрунтованої інформації, яка свідчить про інше.

Визначення дефолту

Група вважає, що дефолт (подія невиконання зобов'язань) настає, коли фінансовий актив прострочений понад 90 днів, якщо Група не володіє іншою обґрунтованою інформацією, щоб продемонструвати, що критерій з більш тривалими показниками невиконання зобов'язань є більш прийнятним.

Кредитно-знецінені фінансові активи

Фінансовий актив є кредитно-знеціненим, якщо стала (стались) одна подія або декілька подій, що негативно впливають на оцінювані майбутні грошові потоки від такого фінансового активу. До доказів кредитного знецінення належать наявні дані про такі події:

- значні фінансові труднощі емітента чи позичальника;
- порушення договору, на кшталт дефолту або прострочення;
- надання кредитором (кредиторами) позичальнику поступки (поступок) із економічних чи договірних причин у зв'язку з фінансовими труднощами позичальника, можливість надання яких в іншому випадку кредитор (кредитори) не розглядали б;
- зростання ймовірності оголошення позичальником банкрутства або іншої фінансової реорганізації; або
- зникнення активного ринку для фінансового активу внаслідок фінансових труднощів.

Для кредитно-знецінених фінансових інструментів, очікувані кредитні збитки за весь строк дії включаються до ефективної ставки при виникненні. Будь-які зміни у очікуваних кредитних збитках за весь строк дії, які спочатку включаються до відкоригованої на кредитний ризик ефективної ставки відсотка, коригуються через прибуток або збиток.

Політика списання

Група списує фінансовий актив тоді, коли є інформація, що свідчить про те, що боржник переживає серйозні фінансові труднощі і немає реальної перспективи отримання відшкодування, наприклад, коли боржник перебуває у процесі ліквідації або ініціював процес банкрутства, або, у випадку дебіторської заборгованості – коли оплати прострочені на понад три роки, залежно від того, що відбулося раніше. Списані фінансові активи все ще можуть підлягати стягненню згідно процедур, прийнятих Групою. Будь-які отримані стягнення визнаються у складі прибутку чи збитку.

Фінансові зобов'язання

Первісне визнання та оцінка

Фінансові зобов'язання Групи включають торговельну та іншу кредиторську заборгованість, кредити та позики та зобов'язання з оренди. Усі фінансові зобов'язання спочатку визнаються за справедливою вартістю та згодом оцінюються за амортизованою собівартістю за методом ефективного відсотка.

Метод ефективного відсотка – це метод обчислення амортизованої собівартості фінансового зобов'язання та розподілу процентних витрат за відповідний період. Ефективна ставка відсотка – це ставка, яка забезпечує точне дисконтування очікуваних майбутніх грошових потоків (включаючи всі збори, сплачені чи отримані, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка, витрати на операцію та інші премії чи знижки) за очікуваний строк дії фінансового зобов'язання або (де це доцільно) менший період до амортизованої вартості фінансового зобов'язання.

Припинення визнання фінансових зобов'язань

Визнання фінансових зобов'язань припиняється тоді й лише тоді, коли зобов'язання Групою виконано або анульовано, або коли сплив термін його виконання. Різниця між балансовою вартістю припиненого фінансового зобов'язання та виплаченою компенсацією визнається в прибутку або збитку.

Якщо Група та кредитор погоджують обмін борговими інструментами з суттєво відмінними умовами, такий обмін обліковується як погашення первісного фінансового зобов'язання й визнання нового фінансового зобов'язання. Подібним чином і значна модифікація умов існуючого фінансового зобов'язання або його частини обліковується як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання. Передбачається, що умови суттєво відрізняються, якщо дисконтована теперішня вартість грошових потоків на нових умовах, включаючи будь-які сплачені комісії за вирахуванням будь-яких комісій, що були одержані та дисконтовані за первісною ефективною ставкою відсотка, відрізняється принаймні на 10 відсотків від дисконтованої теперішньої вартості залишкових грошових потоків за первісним фінансовим зобов'язанням. Якщо модифікація не є суттєвою, різниця між: (1) балансовою вартістю зобов'язання до зміни; та (2) теперішньою вартістю грошових потоків після зміни визнається як прибуток або збиток від модифікації.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Торговельна та інша дебіторська заборгованість

Торговельна та інша дебіторська заборгованість, оцінюється при первісному визнанні за ціною операції, а в подальшому оцінюється за амортизованою собівартістю за методом ефективного відсотка. Безвідсоткова чиста торговельна дебіторська заборгованість відображається за номінальною вартістю.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки грошових коштів у банках, в касі та строкові депозити зі строком погашення три місяці або менше від дати розміщення.

Банківські позики, випущені корпоративні облігації та інші довгострокові зобов'язання

Банківські позики, за якими нараховуються відсотки, випущені облігації та інші довгострокові зобов'язання спочатку оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням безпосередньо пов'язаних витрат на операцію, а згодом оцінюються за амортизованою собівартістю за методом ефективного відсотка. Будь-яка різниця між сумою надходжень (за вирахуванням витрат на операцію) та сумою розрахунків або погашення визнається протягом строку запозичень і відображається як фінансові витрати.

Торговельна та інша кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість оцінюється при первісному визнанні за справедливою вартістю, а згодом оцінюється за амортизованою собівартістю за методом ефективного відсотка.

Орендні зобов'язання

Група оцінює, чи є договір орендою або чи містить він елементи оренди, на момент укладення договору.

Після застосування МСФЗ 16 з 1 січня 2019 року Група визнає зобов'язання з оренди, первісно оцінені за теперішньою вартістю майбутніх орендних платежів, у консолідованому звіті про фінансовий стан, за винятком короткострокової оренди та оренди, за якою базовий актив є малоцінним.

Група оцінює зобов'язання з оренди за теперішньою вартістю фіксованих або по суті фіксованих орендних платежів, не сплачених на дату початку оренди, і продисконтованих із застосуванням припустимої ставки відсотка в оренді, яка міститься в оренді. Якщо цю ставку неможливо відразу визначити, Група використовує ставку додаткових запозичень. Ставка додаткових запозичень орендаря визначається як процента ставка, яку орендар сплатив би, щоб позичити на подібний строк та з подібним забезпеченням кошти, необхідні для того, щоб отримати актив, за вартістю подібний до активу з права користування за подібних економічних умов.

Зобов'язання з оренди відображається як частина інших довгострокових зобов'язань або інших поточних зобов'язань з урахуванням строку погашення. В подальшому зобов'язання з оренди оцінюються шляхом збільшення балансової вартості для відображення відсотків за зобов'язанням з оренди (використовуючи метод ефективного відсотка) та зменшення балансової вартості для відображення здійснених орендних платежів. Група визнає відсотки за зобов'язаннями з оренди на основі ставки додаткових запозичень, та представляє їх у складі фінансових витрат у консолідовану звіті про прибутки та збитки.

Група переоцінює зобов'язання з оренди (і відповідно коригує актив з права користування), коли:

- строк оренди змінився або відбулась зміна в оцінці реалізації права викупу активу, і в цьому випадку зобов'язання з оренди переоцінюються шляхом дисконтування переглянутих орендних платежів із застосуванням переглянутій ставки дисконтування;
- змінюються майбутні орендні платежі внаслідок зміни індексу або ставки; у цьому випадку зобов'язання з оренди переоцінюються шляхом дисконтування переглянутих орендних платежів із застосуванням початкової ставки дисконтування (якщо тільки зміна лізингових платежів не пов'язана зі зміною плаваючої ставки відсотка; в такому випадку використовується переглянута ставка дисконтування);
- договір оренди змінюється і модифікація оренди не обліковується як окрема оренда; у цьому випадку зобов'язання з оренди переоцінюються шляхом дисконтування переглянутих орендних платежів із застосуванням переглянутій ставки дисконтування.

Для цілей подання у консолідованому звіті про рух грошових коштів Група відокремлює загальну суму грошових коштів, виплачених в межах основної частини зобов'язання та відсотки (представлені у фінансовій діяльності).

Власний капітал

Прості акції класифікуються як власний капітал. Додаткові витрати, що безпосередньо відносяться до емісії простих акцій, та опціони на акції визнаються як зменшення власного капіталу за вирахуванням будь-яких податкових ефектів.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Основні засоби

Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції Групи обліковуються за справедливою вартістю, як описано нижче, за вирахуванням накопиченого зносу та знецінення, які визнаються після дати переоцінки. Оцінки проводяться з достатньою регулярністю для того, щоб балансова вартість переоціненого активу суттєво не відрізнялася від його справедливої вартості.

Збільшення балансової вартості основних засобів у результаті переоцінки кредитується у складі іншого сукупного доходу та призводить до збільшення резервів переоцінки в капіталі. У разі переоцінки об'єкта основних засобів накопичена амортизація на дату переоцінки виключається з валової балансової вартості активу, а чиста вартість трансформується до вартості переоцінки активу. Зменшення суми попередніх коригувань справедливої вартості того самого активу призводить до зменшення раніше визначеного капіталу у дооцінках через інший сукупний дохід. Всі інші випадки зменшення вартості відображаються у консолідованиму звіті про прибутки та збитки. Резерв переоцінки у складі капіталу переноситься безпосередньо на нерозподілений прибуток, якщо сума дооцінки активу реалізована у момент виведення активу з експлуатації або його вибуття.

Визнання основних засобів припиняється у момент їх вибуття або коли Група не очікує надходження майбутніх економічних вигід від тривалого використання активу. Прибутки та збитки від вибуття активів, які визначаються за результатами порівняння надходжень від вибуття та балансової вартості основних засобів, визнаються у консолідованому звіті про фінансові результати.

Витрати, пов'язані із заміною компонента одиниці основних засобів, збільшують балансову вартість цієї одиниці у випадку, якщо існує ймовірність того, що Група отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані із зазначеним компонентом, а його вартість можливо оцінити достовірно. Балансова вартість заміненого компонента списується. Витрати на поточне обслуговування основних засобів визнаються у складі прибутку або збитку у момент виникнення.

Амортизація об'єктів основних засобів обліковується у консолідованому звіті про фінансові результати лінійним методом з метою рівномірного зменшення переоціненої вартості окремих активів до їх ліквідаційної вартості протягом оціночного залишкового строку експлуатації. Нарахування амортизації починається з моменту, коли активи є придатними до використання за призначенням. Нижче вказані оціночні первісні строки експлуатації активів:

Будівлі та поліпшення орендованих приміщень	8-50 років
Комутиційне та інше мережне обладнання	3-20 років
Кабельні лінії та передавальні пристрої	20-30 років
Устаткування радіо та фіксованого зв'язку	15 років
Комп'ютери, офісне та інше обладнання	3-10 років

Методи нарахування амортизації, строки експлуатації та ліквідаційна вартість переглядаються в кінці кожного фінансового року і, якщо це необхідно, коригуються.

Ліквідаційна вартість активу – це оціночна сума, яку Група отримала б у теперішній момент від вибуття цього активу, за мінусом оціночних витрат на вибуття, якби стан та строк експлуатації цього активу відповідав строку експлуатації та стану, які цей актив матиме наприкінці його строку експлуатації.

Незавершені капітальні інвестиції являють собою вартість основних засобів, будівництво яких ще не завершено. Амортизація цих активів не нараховується до моменту їх введення в експлуатацію.

Актив з права користування

Актив з права користування представлений переважно орендою приміщень для технологічних цілей. Група визнає актив з права користування на дату початку оренди (тобто на дату, коли базовий актив буде доступний для використання). Активи з права користування оцінюються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від знецінення, та коригуються відповідно до будь-якої переоцінки орендних зобов'язань. Вартість активів з права користування включає суму визнаних орендних зобов'язань, скориговану на суму будь-яких попередньо сплачених або нарахованих орендних платежів, пов'язаних з цією орендою, котра визнана у консолідованому звіті про фінансовий стан. Активи з права користування амортизуються протягом періоду оренди. Амортизація починається з дати початку оренди. Група визнає амортизацію активів з права користування на основі строку оренди, та представляє затрати у складі собівартості реалізації продукції у консолідованому звіті про фінансові результати.

Нематеріальні активи

Придбані Групою нематеріальні активи, що мають обмежені строки корисного використання, відображаються за їх собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Витрати на внутрішньо створені нематеріальні активи, визнаються у складі прибутку або збитку в тому періоді, в якому вони були понесені.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Подальші витрати на нематеріальний актив після його придбання або створення визнаються у складі витрат того періоду, у якому вони понесені, за винятком випадків, коли:

- є вірогідним, що витрати дозволять активу приносити майбутні економічні вигоди в обсязі понад початково розраховані нормативні показники цього активу; а також
- витрати можуть бути достовірно оцінені та віднесені на актив.

Амортизація розраховується на основі собівартості активу за вирахуванням ліквідаційної вартості цього активу.

Амортизація визнається у прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом оцінених строків корисного використання нематеріальних активів, починаючи з дати, коли активи є готовими до використання, оскільки це найбільш точно відображає очікуване використання майбутніх економічних вигід, притаманних активу. Нижче вказані оцінчні строки експлуатації активів:

Білінгові системи та інші програмні засоби	3-10 років
Інші нематеріальні активи	3-10 років

Методи нарахування амортизації, строки корисного використання та залишка вартість основних засобів аналізуються в кінці кожного фінансового року і, якщо це необхідно, коригуються.

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість – це майно, яким Група володіє для отримання доходу від здачі його в оренду або для підвищення його вартості, або для обох цих цілей.

Інвестиційна нерухомість Групи формується за рахунок існуючих об'єктів нерухомості внаслідок зміни їхнього призначення та їх переведення з категорії нерухомості, яку займає сам власник, у категорію інвестиційної нерухомості. Якщо об'єкт нерухомості складається з кількох частин, одна з яких утримується для отримання орендного доходу або для підвищення вартості, а інша – використовується для надання телекомунікаційних послуг, ці частини обліковуються окремо лише якщо їх можна окремо продати або здати в оренду на умовах фінансової оренди. В іншому випадку, об'єкт нерухомості є інвестиційною нерухомістю, тільки якщо незначна частка цього об'єкта нерухомості використовується для власних потреб.

Інвестиційна нерухомість первісно визнається за собівартістю, що включає витрати на проведення операції, а в подальшому переоцінюється за справедливою вартістю для відображення ринкових умов станом на кінець кожного звітного періоду. Найкращим підтвердженням справедливої вартості є поточні ціни, які спостерігаються на активному ринку щодо аналогічної нерухомості зі схожим розташуванням та в однаковому стані.

За відсутності на активному ринку поточних цін Група аналізує інформацію з різних джерел, у тому числі:

- поточні ціни, що спостерігаються на активному ринку щодо об'єктів нерухомості, які відрізняються призначенням, станом та розташуванням, скориговані з урахуванням цих відмінностей;
- прогнози дисконтованих грошових потоків, основані на найбільш достовірних оцінках майбутніх грошових потоків з урахуванням умов будь-яких наявних орендних або інших договорів і, якщо можливо, об'єктивних зовнішніх даних, таких як поточна орендна плата, яка спостерігається на ринку щодо аналогічних об'єктів нерухомості зі схожим розташуванням та в однакому стані, із застосуванням ставок дисконтування для відображення поточних ринкових оцінок стосовно невизначеності суми та строків грошових потоків.

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості Групи визначається на підставі оцінок, що проводяться незалежними оцінювачами, які мають визнану відповідну професійну кваліфікацію і актуальний досвід оцінки нерухомого майна, подібного за місцем розташування та категорією.

Зароблений орендний дохід обліковується у прибутку чи збитку за рік у складі доходу від реалізації. Прибутки та збитки внаслідок змін справедливої вартості інвестиційної нерухомості обліковуються у складі прибутку чи збитку за рік. Прибутки чи збитки від вибууття інвестиційної нерухомості розраховуються як надходження від вибууття за вирахуванням її балансової вартості.

Якщо інвестиційну нерухомість починає займати сам власник, вона перекласифіковується в категорію основних засобів, а її балансова вартість на дату перекласифікації стає її вартістю для цілей бухгалтерського обліку. Якщо об'єкт нерухомості, який займає сам власник, переводиться в категорію інвестиційної нерухомості у зв'язку зі зміною призначення його використання, різниця між балансовою вартістю та справедливою вартістю такого об'єкта нерухомості у момент переведення обліковується так само, як і переоцінка основних засобів. Отримане в результаті збільшення балансової вартості об'єкта нерухомості визнається у складі прибутку чи збитку за рік у сумі сторнування попереднього збитку від знецінення, при цьому залишок суми збільшення кредитується безпосередньо в іншому сукупному доході. Отримане в результаті зменшення балансової вартості об'єкта нерухомості спочатку відноситься на інший сукупний дохід за рахунок раніше визнаної суми переоцінки, при цьому залишок суми зменшення відноситься на прибуток чи збиток за рік як знецінення.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Запаси

Запаси відображаються за меншою з двох вартостей: за собівартістю або за чистою вартістю реалізації. Чистою вартістю реалізації є оцінена вартість продажу в процесі діяльності за вирахуванням оцінених затрат на завершення та реалізацію.

Собівартість запасів визначається за методом ідентифікації індивідуальної собівартості та включає витрати, понесені на придбання запасів і їх доставку до теперішнього місцезнаходження та доведення до теперішнього стану.

Передоплати

Передоплати обліковуються за первісною вартістю за вирахуванням знецінення. Передоплати відносяться до категорії довгострокових, якщо товари чи послуги, за які було здійснено передоплату, будуть отримані через один рік або пізніше, або якщо передоплати стосуються активу, який при початковому визнанні буде віднесенний до категорії необоротних активів. Передоплати, здійснені з метою придбання активу, включаються до балансової вартості активу після того, як Група отримала контроль над цим активом і якщо існує ймовірність того, що Група отримає майбутні економічні вигоди, пов'язані з таким активом. Інші передоплати списуються на прибуток чи збиток після отримання товарів або послуг, за які вони були здійснені. Якщо існує свідчення того, що активи, товари чи послуги, за які була здійснена передоплата, не будуть отримані, балансова вартість передоплати зменшується належним чином, і відповідний збиток від знецінення визнається у складі прибутку чи збитку за рік.

Знецінення нефінансових активів

Балансова вартість нефінансових активів Групи, за винятком запасів, витрат майбутніх періодів та відстрочених податкових активів, перевіряється на кожну дату звітності з метою виявлення будь-яких ознак їх знецінення. Якщо такі ознаки існують, проводиться оцінка сум очікуваного відшкодування активів. Збиток від знецінення визнається тоді, коли балансова вартість активу або відповідної одиниці, що генерує грошові кошти (ОГГК), перевищує суму очікуваного відшкодування.

Сумою очікуваного відшкодування активу чи одиниці, що генерує грошові кошти, є більша з двох вартостей: вартість у використанні чи справедлива вартість за вирахуванням витрат на вибуття. При оцінці вартості у використанні оціночні майбутні грошові потоки дисконтуються до їх теперішньої вартості з використанням ставки дисконту після оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі та ризики, притаманні відповідному активу або ОГГК. Для цілей тестування на предмет знецінення активи, які не можуть бути перевірені індивідуально, об'єднуються у найменшу групу активів, що генерує притік грошових коштів від безперервного використання, який значною мірою не залежить від притоку грошових коштів від інших активів чи груп активів чи ОГГК.

Збитки від знецінення визнаються у складі фінансових результатів. Збитки від знецінення переоціненого активу обліковуються як уцінка і визнаються в іншому сукупному доході у випадку, якщо збиток від знецінення не перевищує суму дооцінки того самого активу. Збитки від знецінення, визнані щодо ОГГК, на пропорційній основі зменшують балансову вартість активів, які входять до складу ОГГК (групи ОГГК).

Збитки від знецінення, визнані у попередні періоди, оцінюються на кожну звітну дату на предмет будь-яких ознак того, що збиток зменшився або більше не існує. Збиток від знецінення сторнується, якщо відбулася зміна оцінок, що використовуються для визначення суми відшкодування. Збиток від знецінення сторнується тільки у випадку, якщо балансова вартість активу не перевищує балансову вартість, що була б визначена, за вирахуванням зносу або амортизації, якщо збиток від знецінення не був визнаний взагалі.

Активи, класифіковані як такі, що утримуються для продажу

Необоротні активи або групи вибуття, що складаються з активів та зобов'язань, балансова вартість яких, як очікується, буде відшкодована, головним чином, в результаті продажу, а не тривалого використання, класифікуються як активи, утримувані для продажу.

Перекласифікація активів здійснюється у разі дотримання всіх наступних умов:

- активи готові до негайногого продажу в їх поточному стані;
- керівництво Групи затвердило поточну програму пошуку покупця та розпочало її реалізацію;
- проводиться активний маркетинг для продажу активів за оптимальною ціною;
- очікується, що продаж буде здійснено протягом одного року; та
- не очікується, що план продажу буде суттєвим чином змінений або скасований.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Події або обставини можуть подовжити строк завершення продажу понад один рік. Подовження строку завершення продажу не запобігає класифікації активу (або групи вибуття) як утримуваного для продажу, якщо це подовження спричинене подіями або обставинами поза межами контролю Групи і якщо існують достатні докази того, що Група залишається налаштованою реалізувати її план продажу активу (або групи вибуття) за умови готовності активу (або групи вибуття) до негайного продажу в його поточному стані виключно в умовах, які є типовими або звичайними для таких продажів, і якщо існує висока ймовірність такого продажу протягом одного року (Примітка 9).

Активи або компоненти групи вибуття оцінюються за меншою з двох вартостей: балансовою вартістю або справедливою вартістю за вирахуванням витрат на реалізацію.

Припинена діяльність

Припинена діяльність є компонентом бізнесу Групи, діяльність і грошові потоки якого можуть бути чітко відокремлені від решти Групи, і який:

- являє собою окремий основний напрямок бізнесу або географічний регіон діяльності;
- є частиною єдиного координованого плану ліквідації окремого основного напрямку бізнесу або географічного регіону діяльності; або
- є дочірнім підприємством, придбаним виключно з метою перепродажу.

Діяльність класифікується як припинена діяльність або при ліквідації суб'єкта господарювання, або коли суб'єкт господарювання відповідає критеріям, що дозволяють класифікувати його як утримуваний для продажу, якщо останнє відбулося раніше.

Якщо діяльність класифікується як припинена, порівняльні показники у консолідованому звіті про сукупний дохід перераховуються так, якби діяльність було припинено з початку порівняльного періоду.

Виплати працівникам

Короткострокові виплати працівникам

Зобов'язання з короткострокових виплат працівникам не дисконтується і відносяться на витрати по мірі надання відповідних послуг. Зобов'язання визнаються в сумі, яка, як очікується, буде виплачена в рамках короткострокових планів виплати грошових премій чи планів участі у прибутках, якщо Група має поточне юридичне чи конструктивне зобов'язання виплатити цю суму в результаті послуги, наданої раніше працівнику, і таке зобов'язання може бути оцінене достовірно.

Програми з визначеними внесками

Програмою з визначеними внесками є програма виплат працівникам після закінчення трудових відносин з ними, за умовами якої суб'єкт господарювання здійснює фіксовані внески в окремий фонд і при цьому не несе жодних юридичних чи конструктивних зобов'язань щодо виплати додаткових сум. Зобов'язання із здійснення відрахувань у пенсійні програми з визначеними внесками, у тому числі до Державного пенсійного фонду України, визнаються як витрати з виплат винагороди працівникам у складі прибутку або збитку за ті періоди, за які працівники надавали відповідні послуги. Суми відрахувань, виплачених авансом, визнаються як актив у тих випадках, коли суб'єкт господарювання має право на відшкодування внесків, зроблених у грошовій формі, або на зниження розмірів майбутніх платежів за внесками.

Програми з визначеною виплатою

Група бере участь у державному плані з пенсійних виплат, який передбачає достроковий вихід на пенсію працівників, що працюють на робочих місцях зі шкідливими та небезпечними для здоров'я умовами. Група також здійснює одноразові виплати при виході на пенсію на певних умовах, а також деякі інші довгострокові виплати працівникам. Зобов'язання, визнане у консолідованому балансі у зв'язку з пенсійною програмою з визначеною виплатою, являє собою поточну вартість зобов'язання за програмою з визначеною виплатою на звітну дату.

Зобов'язання за програмою з визначеною виплатою розраховується щороку професійними актуаріями за методом прогнозованої умовної одиниці. Поточна вартість зобов'язання за пенсійною програмою з визначеною виплатою визначається шляхом дисконтування розрахункового майбутнього відтоку грошових коштів із застосуванням процентних ставок по державних облігаціях, деномінованих у тій же валюті, в якій будуть здійснені виплати, і строки до погашення яких приблизно дорівнюють строку відповідних зобов'язань. Актуарні прибутки та збитки, що виникають внаслідок минулих коригувань та змін в актуарних припущеннях, відносяться на інший сукупний дохід. Вартість поточних послуг і вартість раніше наданих послуг працівників негайно визнається у складі прибутку чи збитку. Програми з визначеною виплатою є нефінансованими.

Вихідна допомога

Виплати вихідної допомоги відносяться на витрати на більш ранню з таких дат: на дату, коли Група більше не може анулювати пропозицію щодо здійснення цих виплат, або коли Група визнає витрати на реструктуризацію. Якщо виплата вихідної допомоги в повному обсязі не очікується до закінчення 12 місяців після закінчення звітного періоду, то вони дисконтуються.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Забезпечення

Забезпечення визнається тоді, коли Група має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання внаслідок подій, що сталася в минулому, і коли існує ймовірність того, що для погашення даного зобов'язання необхідно буде використання економічних ресурсів. Сума забезпечення визначається шляхом дисконтування очікуваних майбутніх грошових потоків з використанням ставки до оподаткування, яка відображає поточні ринкові умови вартості грошових коштів у часі і, там, де це доцільно, ризики, притаманні певному зобов'язанню. Вивільнення дисконту визнається у складі фінансових витрат.

Податок на додану вартість (ПДВ)

Зобов'язання з ПДВ при продажу товарів та послуг підлягає сплаті податковим органам у момент (а) отримання дебіторської заборгованості від клієнтів або у момент (б) постачання товарів або надання послуг клієнтам, залежно від того, що відбувається раніше. Вхідний ПДВ зазвичай зараховується з вихідним ПДВ у момент отримання податкової накладної з ПДВ. Податкові органи дозволяють здійснювати розрахунки з ПДВ за чистою сумою. ПДВ, що нараховується при продажах та закупівлях, визнається у консолідованому звіті про фінансовий стан згорнуто. Якщо під знецінення дебіторської заборгованості було створено резерв, збиток від знецінення обліковується на всю суму дебіторської заборгованості, включаючи ПДВ.

Дохід

Дохід від договорів з клієнтами визнається, коли (або у міру того, як) Група задовольняє певне зобов'язання щодо виконання, тобто коли контроль за товарами чи послугами, що лежать в основі конкретного зобов'язання щодо виконання, передається клієнту та клієнт може скористатися даними товарами або послугами на власний розсуд. Зобов'язання щодо виконання - це товар чи послуга (або серія товарів чи послуг), що відокремлені від інших товарів та послуг, або агреговані в групі з іншими товарами чи послугами, та по суті є однаковими.

Контроль передається з плинном часу та дохід визнається по мірі виконання відповідних зобов'язань за договором, якщо виконується один із наступних критеріїв:

- клієнт одночасно отримує та споживає вигоди, що надаються Групою у процесі виконання зобов'язань за договором;
- виконання Групою створює або вдосконалює актив, який контролюється клієнтом; або
- виконання зобов'язань з боку Групи не створює активу з альтернативним використанням для самої Групи і на дату виконання Група має юридично закріплена право на отримання платежу за виконання.

Таким чином, доходи від договорів зі споживачами телекомунікаційних послуг, включаючи послуги голосового зв'язку, доступу до Інтернету, транзит трафіку, інтерконнект, доступ до мережі, в основному, визнаються по мірі надання послуг клієнтам.

В іншому випадку дохід визнається в той момент, коли клієнт отримує контроль над відокремленим товаром або послугою. Таким чином, доходи від реалізації товарів визнаються в той момент, коли товар доставляється покупцям і коли контроль за товаром передається клієнту.

Договірний актив представляє собою право Групи на компенсацію в обмін на товари чи послуги, які Група передала клієнту, але це право залежить від майбутніх результатів діяльності Групи. Актив переноситься в склад дебіторської заборгованості, коли право стає безумовним. Договірний актив оцінюється на предмет знецінення відповідно до вимог МСФЗ 9. На відміну від такого активу, дебіторська заборгованість представляє собою безумовне право Групи на компенсацію, тобто для отримання платежів достатнє лише настання певної дати оплати.

Договірне зобов'язання представляє собою зобов'язання Групи передати товари чи послуги клієнту, щодо яких Група отримала від клієнта компенсацію (або суму, яка виставлена до сплати). Отримання Групою авансового платежу до того, як буде повністю задоволено зобов'язання щодо виконання, призводить до визнання договірного зобов'язання, поки операційні доходи, визнані за відповідним контрактом, не перевищують суму авансового платежу.

Додаткові витрати, понесені у зв'язку з укладанням договору

Додаткові витрати на укладання договору – це ті витрати, які Група несе, щоб укласти договір з клієнтом, та які б не були понесені, якби договір не був укладений.

Певні платежі та комісії, понесені Групою, які сплачуються або підлягають сплаті третім особам (агентська плата за підключення послуг фіксованої телефонії або Інтернет-послуг, а також послуги технічних підрядників по підключення клієнтів), діяльність яких привела укладення клієнтами договорів на замовлення телекомунікаційних послуг Групи, кваліфікуються як додаткові витрати. Група визнає такі витрати активом, та включає до інших активів, якщо очікує відшкодування цих витрат. Цей визнаний актив згодом амортизується через прибуток або збиток на систематичній основі протягом розрахункового періоду договірних відносин з клієнтом.

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

Витрати

Витрати на соціальну сферу

Відрахування Групи на соціальні програми визнаються у консолідованим звіті про фінансові результати в тому періоді, в якому вони понесені.

Фінансові доходи та фінансові витрати

Фінансові доходи включають дохід від модифікації умов боргових зобов'язань, вивільнення дисконту, визнаного при первісному визнанні фінансових активів, процентний дохід та прибуток від курсових різниць. Процентний дохід визнається по мірі нарахування у прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка.

Фінансові витрати включають витрати на виплату процентів по кредитах та позиках, нараховані проценти по виплатах працівникам, збитки від курсових різниць та інші фінансові витрати.

Витрати на позики, що не відносяться безпосередньо до придбання, будівництва чи виробництва кваліфікованого активу, визнаються у консолідованим звіті про фінансові результати з використанням методу ефективного відсотка.

Прибутки та збитки від курсових різниць, що виникають за операціями та залишками в іноземній валюті, відображаються на нетто-основі у складі фінансових доходів або витрат, залежно від динаміки курсів обміну, що призводить до отримання прибутків чи понесення збитків.

Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток включають суми поточного і відстроченого податків. Податок на прибуток визнається у консолідованим звіті про фінансові результати, за винятком тих випадків, коли він відноситься до об'єднання бізнесу або до статей, відображеніх безпосередньо у власному капіталі чи в іншому сукупному доході.

Поточний податок на прибуток

Поточний податок на прибуток складається з суми, що належить до сплати чи переплати податку, яка розрахована, виходячи з оподаткованого прибутку чи збитку за рік, з використанням ставок оподаткування, що діють на звітну дату, та будь-яких коригувань податку, що підлягає сплаті за попередні роки. Поточний податок до сплати включає також будь-яке податкове зобов'язання, що виникає в результаті оголошення дивідендів.

Відстрочений податок

Відстрочений податок визнається за тимчасовими різницями між балансовими сумами активів і зобов'язань, які визнаються у консолідований фінансовій звітності, і сумами, які використовуються для цілей оподаткування. Відстрочений податок не визнається за такими тимчасовими різницями:

- за тимчасовими різницями, що виникають при первісному визнанні активів чи зобов'язань в результаті здійснення операції, що не є об'єднанням бізнесу, яка не впливає ані на бухгалтерський, ні на оподатковуваний прибуток або збиток;
- за тимчасовими різницями, що відносяться до інвестицій в дочірні та асоційовані підприємства і спільно контролювані суб'єкти господарювання, тісно мірою, якою Група здатна контролювати строки використання цих тимчасових різниць, і якщо існує ймовірність того, що ці тимчасові різниці не будуть використані в найближчому майбутньому.

Відстрочений податковий актив визнається по невикористаних податкових збитках, податкових кредитах та тимчасових різницях, що підлягають вирахуванню, якщо існує ймовірність отримання в майбутньому оподатковуваного прибутку, за рахунок якого вони можуть бути реалізовані. Відстрочені податкові активи переглядаються на кожну звітну дату та зменшуються, коли реалізація відповідної податкової вигоди більше не є ймовірною.

Сума відстроченого податку розраховується за ставками оподаткування, які, як очікується, будуть застосовуватись до тимчасових різниць на момент їх використання згідно із законодавством, яке є чинним або превалює на звітну дату.

Оцінка відстроченого податку відображає податкові наслідки, що випливають зі способу, в який Група має намір відшкодувати балансову вартість її активів або погасити зобов'язання на кінець звітного періоду.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання зараховуються, якщо існує законне право на зарахування поточних податкових активів і зобов'язань, якщо вони відносяться до податку на прибуток, що стягується одним і тим самим податковим органом з одного й того самого оподатковуваного суб'єкта господарювання, або з різних суб'єктів господарювання, але ці суб'єкти господарювання мають намір провести розрахунки за поточними податковими зобов'язаннями та активами на нетто-основі або їх податкові активи будуть реалізовані одночасно з погашенням їх податкових зобов'язань.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

3. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації (продовження)

При визначенні суми поточного та відстроченого податку Група бере до уваги вплив невизначеності податкових позицій, а також імовірність сплати додаткових податкових зобов'язань, штрафів та пені за прострочені платежі. Пеня та штрафи за податковими зобов'язаннями, за наявності, обліковуються у витратах з податку на прибуток. Група вважає, що нараховані нею податкові зобов'язання є достатніми за всі податкові роки, що залишаються відкритими для перевірок, виходячи з аналізу багатьох факторів, включаючи інтерпретації податкового законодавства і попередній досвід. Цей аналіз ґрунтується на прогнозних оцінках та припущеннях і може передбачати використання певних суджень щодо майбутніх подій. Може з'явитися нова інформація, у зв'язку з якою Група буде змушена змінити свою думку щодо достатності існуючих податкових зобов'язань; подібні зміни податкових зобов'язань вплинуть на розмір витрат на сплату податків за період, в якому відбудуться зміни.

Прибуток на акцію

Сума прибутку на одну акцію розраховується шляхом ділення прибутку або збитку, що належить акціонерам Групи, на середньозважену кількість акцій в обігу протягом року.

Інформація за сегментами

Група визначає операційні сегменти на основі інформації, що надходить з внутрішніх джерел до Директора Групи, який є головною посадовою особою Групи, що відповідає за прийняття операційних рішень, згідно з МСФЗ 8 «Операційні сегменти».

Операційний сегмент – це компонент Групи, який займається господарською діяльністю, від якої він може отримувати прибутки або нести витрати, включаючи доходи і витрати за операціями з іншими компонентами Групи. Результати операцій операційного сегмента регулярно аналізуються Директором Групи з метою прийняття рішень щодо розподілу ресурсів між сегментами та оцінки результатів діяльності сегментів за умови існування окремої фінансової інформації кожного із сегментів.

Результати сегмента, які доповідаються Директору Групи, включають статті, що безпосередньо відносяться до сегмента, а також статті, які можуть бути обґрунтовано віднесені на той чи інший сегмент.

Капітальні витрати сегмента – це загальна сума витрат, понесених протягом року на придбання основних засобів та нематеріальних активів.

Невзаємовигідні операції

Очікується, що операції між непов'язаними сторонами – це операції обміну за справедливою вартістю. Група час від часу здійснює операції з її власником, який діє в якості власника, за цінами, що можуть відрізнятися від справедливої вартості. Такі операції включають, у тому числі, позики надані за неринковими процентними ставками, та інші. Група обліковує ефект таких операцій безпосередньо у складі капіталу як виплати або надходження від акціонерів відповідно до їх сутності. Протягом 2019 року подібних операцій не було здійснено.

Умовні активи та зобов'язання

Умовний актив не визнається у консолідований фінансовій звітності. Інформація про нього розкривається у випадку імовірності надходження економічних вигід.

Умовні зобов'язання не визнаються у консолідований фінансовій звітності, крім випадків, коли існує імовірність відтоку економічних ресурсів для того, щоб розрахуватися за зобов'язаннями, і їх суму можна розрахувати з достатнім рівнем точності. Інформація про умовні зобов'язання розкривається у фінансовій звітності, крім випадків, коли імовірність відтоку ресурсів, які передбачають економічні вигоди, є незначною.

Стандарти та поправки, що були випущені, але ще не вступили в дію представлени стандарти та інтерпретації, які були випущені, але ще не набрали чинності на дату публікації фінансової звітності Компанії. Компанія не планує застосувати ці стандарти дослідково.

Стандарти та інтерпретації	Дата набрання чинності (з)
Зміни до МСФЗ 10 та МСБО 28: «Операції продажу або внесення активів між інвестором та асоційованим або спільним підприємством»	Не визначено
Зміни до МСБО 1: «Класифікація зобов'язань як поточних та довгострокових»	1 січня 2022 р.
МСФЗ 17 «Договори страхування»	1 січня 2021 р.
Зміни до МСБО 1 та МСБО 8: «Визначення матеріальності»	1 січня 2020 р.
Зміни до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»	1 січня 2020 р.
Зміни до МСФЗ 9, МСБО 39 та МСФЗ17: «Реформування показників процентних ставок»	1 січня 2020 р.
Поправки до посилань на Концептуальні основи в стандартах МСФЗ	1 січня 2020 р.

Керівництво вважає, що застосування цих стандартів та інтерпретацій не матиме істотного впливу на фінансову звітність Компанії у наступних періодах.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

4. Виправлення помилок, зміни в обліковій політиці та перекласифікації

4.1 Виправлення помилок попередніх періодів

При складанні цієї консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, Група виправила певні помилки, що відносяться до попередніх періодів. Деякі суми у консолідованиму звіті про фінансовий стан, консолідованому звіті про сукупний дохід та консолідованому звіті про власний капітал були перераховані для виправлення наступних помилок:

(i) Визнання зобов'язань за облігаціями, емітованими материнською компанією

У 2015 році Група уклала договір, згідно з яким зобов'язалась придбати за фіксованою ціною облігації, що були емітовані материнською компанією та утримувались одним державним банком. Відповідно до вказаного договору, у березні 2017 року банк передав ці облігації на рахунок нотаріуса на ім'я Групи, що, відповідно до українського законодавства, означало передачу прав власності на цінні папери. Група оскаржila чинність договору та ініціювала його розірвання в судовому порядку. У 2018 році суд першої інстанції виніс рішення на користь Групи, але ця ухвали була оскаржена банком і, відповідно, угода юридично не була розірвана станом на 31 грудня 2018 року. 23 липня 2019 року Верховний суд прийняв остаточну ухвалу у справі, що підтверджує чинність договору для обох сторін.

Відповідні облігації, а також пов'язана з ними кредиторська заборгованість перед банком помилково не були визнані у консолідований фінансовій звітності Групи станом на 31 грудня 2017 та 2018 років, що є відхиленням від вимог МСФЗ.

У консолідований фінансовій звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, керівництво виправило цю помилку і відкоригувало порівняльну інформацію наступним чином:

(у тисячах гривень)	Код рядка	Суть виправлення	1 січня 2018 р.	31 грудня 2018 р.
Стаття фінансової звітності				
Поточні фінансові інвестиції (збільшення)	1160	Справедлива вартість облігацій	455,329	445,269
Інші поточні зобов'язання (збільшення)	1690	Кредиторська заборгованість банку по номінальній вартості	1,036,820	1,036,820
Непокритий збиток (збільшення)	1420	Сукупний вплив виправлення на кожну звітну дату	581,491	591,551

Виправлення помилки призвело до збільшення інших витрат на суму 10,060 тисяч гривень, що відображає зміну справедливої вартості облігацій за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року.

(ii) Резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю від материнської компанії

Станом на 31 грудня 2017 року, 1 січня 2018 року (дата першого застосування МСФЗ 9) та 31 грудня 2018 року Група не проводила аналіз імовірності повернення дебіторської заборгованості від материнської компанії. Відповідно, у консолідований фінансовій звітності за 2017 та 2018 роки не було визнано резерву під сумнівні борги/очікувані кредитні збитки.

У консолідований фінансовій звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, керівництво виправило цю помилку і відкоригувало порівняльну інформацію наступним чином:

(у тисячах гривень)	Код рядка	Суть виправлення	1 січня 2018 р.	31 грудня 2018 р.
Стаття фінансової звітності				
Інша поточна дебіторська заборгованість (зменшення)	1155	Резерв під очікувані кредитні збитки	547,297	556,732
Непокритий збиток (збільшення)	1420	Сукупний вплив виправлення на кожну звітну дату	547,297	556,732

Виправлення помилки також призвело до збільшення інших витрат на суму 9,435 тисяч гривень за рахунок нарахування додаткової суми резерву під очікувані кредитні збитки за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року.

(iii) Інші виправлення або помилки

У 2018 та 2017 роках Група амортизувала певні нематеріальні активи, які були недоступні для використання, зокрема, не функціонували у спосіб, як було заплановано керівництвом. Це призвело до завищення собівартості реалізації продукції на 6,260 тисяч гривень у 2018 році та на 3,130 тисяч гривень у 2017 році; накопичена амортизація була завищена, а чиста балансова вартість нематеріальних активів занижена на 9,390 тисяч гривень станом на 31 грудня 2018 року та на 3,130 тисяч гривень на 31 грудня 2017 року.

Зважаючи на те, що порівняльна інформація, представлена у консолідований фінансовій звітності за 2019 рік, коригується для виправлення суттєвих викривлень, розкритих у примітках (i) та (ii) вище, Група вирішила відобразити додаткове коригування для одночасного виправлення і цієї помилки.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

4. Виправлення помилок, зміни в обліковій політиці та перекласифікації (продовження)

Сукупний ефект коригувань на консолідований фінансову звітність Групи у 2019 році представлений наступним чином:

(у тисячах гривень)	Код рядка	При-мітка	31 грудня	Кори-гування	1 січня	31 грудня	31 грудня
			2017 р. (до пере-рахунку)		2018 р. (пере-раховано)	2018 р. (до пере-рахунку)	2018 р. (пере-раховано)
Стаття фінансової звітності							
Нематеріальні активи:	1000	(iii)	178,201	3,130	181,331	159,017	9,390
Накопичена амортизація	1002	(iii)	(459,280)	3,130	(456,150)	(496,397)	9,390
Всього необоротні активи	1095	(iii)	9,641,653	3,130	9,644,783	9,700,255	9,390
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	(ii)	993,167	(547,297)	445,870	994,976	(556,732)
Поточні фінансові інвестиції	1160	(i)	219,816	455,329	675,145	—	445,269
Всього оборотні активи	1195	(i), (ii)	2,258,982	(91,968)	2,167,014	1,989,469	(111,463)
Непокритий збиток	1420	(i), (ii), (iii)	(5,578,127)	(1,125,658)	(6,703,785)	(5,408,414)	(1,138,893)
Всього власний капітал	1495	(i), (ii), (iii)	8,039,123	(1,125,658)	6,913,465	8,093,782	(1,138,893)
Інші поточні зобов'язання	1690	(i)	19,916	1,036,820	1,056,736	50,150	1,036,820
Всього поточні зобов'язання	1695	(i)	3,170,065	1,036,820	4,206,885	1,931,808	1,036,820
Сукупний вплив ретроспективних коригувань на консолідований звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року був наступним:							
(у тисячах гривень)	Код рядка	При-мітка	31 грудня 2018 р. (до перерахунку)	Коригування		31 грудня 2018 р. (перераховано)	
Стаття фінансової звітності							
Собівартість реалізованої продукції	2050	(iii)	3,843,749		(6,260)		3,837,489
Валовий прибуток	2090	(iii)	2,012,883		6,260		2,019,143
Інші витрати	2270	(i), (ii)	—		19,495		19,495
Фінансовий результат від безперервної діяльності до оподаткування							
Прибуток	2290	(i), (ii), (iii)	520,415		(13,235)		507,180
Чистий фінансовий результат							
Прибуток	2350	(i), (ii), (iii)	140,820		(13,235)		127,585

Зміни не мали впливу на інший сукупний дохід Групи за період та на рух грошових коштів від операційної, інвестиційної чи фінансової діяльності. Суми в розкриттях, що стосуються порівняльної інформації, були відповідно змінені.

4.2 Зміни в обліковій політиці

Як зазначено в Примітці 3, Група вперше застосувала МСФЗ 16 «Оренда» під час підготовки цієї консолідованої фінансової звітності.

Нижче наведено пояснення різниці між зобов'язаннями з операційної оренди, розкритими згідно з МСБО 17 станом на 31 грудня 2018 року, продисконтованими з використанням ставки додаткових запозичень, застосованої до зобов'язань з оренди, визнаних у консолідованиму звіті про фінансовий стан на дату першого застосування, та зобов'язань з оренди, визнаних у консолідованому звіті про фінансовий стан станом на 1 січня 2019 року:

Зобов'язання з операційної оренди згідно МСБО 17 станом на 31 грудня 2018 р.	121,333
Ставка додаткових запозичень Групи	19,58%
Дисконтувані зобов'язання з оренди станом на 31 грудня 2018 р.	
Ефект виключень для малоцінних активів	(25,283)
Ефект виключень для короткострокової оренди	(1,792)
Перегляд умов згідно МСФЗ 16 в момент застосування (обґрунтовані опції пролонгації/термінації)	45,155
Зобов'язання з оренди станом на 1 січня 2019 р.	103,038

Відповідно, Група визнала (i) активи з права користування для оренди технічних приміщень, інфраструктурних об'єктів (включаючи їх до складу основних засобів) та (ii) відповідні зобов'язання з оренди (представлені в інших довгострокових зобов'язаннях та інших поточних зобов'язаннях залежно від умов та термінів оплати). У той же час Група перестала визнавати в обліку передоплати, котрі пов'язані з попередньою операційною орендою.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

4. Виправлення помилок, зміни в обліковій політиці та перекласифікації (продовження)

По договорах, що включають можливість продовження оренди понад невідмовний термін, Група проаналізувала, чи існує обґрунтована впевненість щодо використання цієї можливості, та, якщо висновок був позитивним - оцінювала відповідні активи з права користування та відповідні орендні зобов'язання на базі фіксованих орендних платежів, які мають бути здійснені протягом цього продовженого періоду. Максимальний термін оренди визначено на рівні 9 років, що є горизонтом бізнес-планування Групи.

Вплив першого застосування вимог МСФЗ 16 на консолідований фінансовий звіт представлено нижче:

(у тисячах гривень)	Код рядка	При-мітка	31 грудня 2018 р. (перераховано)	Вплив застосування МСФЗ 16	1 січня 2019 р. (після застосування МСФЗ 16)
Стаття фінансової звітності					
Основні засоби	1010	8	8,862,054	103,170	8,965,224
Всього необоротні активи	1095		9,709,645	103,170	9,812,815
Видані аванси	1130		90,623	(132)	90,491
Всього поточні активи	1195		1,878,006	(132)	1,877,874
Інші довгострокові зобов'язання	1515	15	174,985	63,174	238,159
Всього довгострокові зобов'язання та резерви	1595		1,724,839	63,174	1,788,013
Інші поточні зобов'язання	1690	15	1,086,970	39,864	1,126,834
Всього поточні зобов'язання	1695		2,968,628	39,864	3,008,492

4.3 Зміни в презентації та перекласифікація

Група змінила подання деяких статей консолідованого звіту про фінансові результати та відповідні розкриття консолідованої звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, для забезпечення порівнянності відповідних показників (дивіться Примітку 22 та Примітку 23).

5. Інформація за сегментами

Група ідентифікувала три звітніх сегменти відповідно до продуктів і послуг, як описано нижче. В рамках основних ділових сегментів, Група пропонує різні види послуг та здійснює окрему управлінську діяльність стосовно кожного сегменту, в залежності від потреб клієнтів, технологій та маркетингових стратегій:

- Фіксований зв'язок.
- Мобільний зв'язок. Цей сегмент представлено інвестицією у дочірнє підприємство ТОВ «ТриМоб», що класифікується у цій консолідований фінансовій звітності як актив, утримуваний для продажу (Примітка 9).
- Сегмент управління нерухомістю, який отримує дохід від здачі в оренду будівель, що належать Групі, включаючи інвестиційну нерухомість та будівлі, оцінені за ринковим підходом (Примітка 6).

Вищі керівники з операційної діяльності представлені Директором та іншими керівниками Групи, аналізують та переглядають щомісячно та щоквартально результати ділових сегментів Групи окремо на основі характеру послуг. Вищі керівники оцінюють ефективність сегментів на основі доходу та скоригованого EBITDA (фінансовий результат від операційної діяльності до вирахування зносу та амортизації). Вищі керівники з операційної діяльності не аналізують активи та зобов'язання за сегментами щомісяця, і такий аналіз проводиться на щорічній основі.

Результати за сегментами, активи та зобов'язання включають статті, що безпосередньо відносяться до сегменту та оцінюються за тими ж принципами, що і для цілей консолідованої фінансової звітності Групи.

Операційні результати сегмента управління нерухомістю відстежуються в основному на основі показників доходу. Фінансовий результат Групи від іншої діяльності, включаючи фінансові витрати та доходи, інші витрати та податок на прибуток розглядається на рівні Групи та не розподіляється на окремі операційні сегменти.

Інформація про джерела доходів Групи розкрита у Примітці 18.

Географічна інформація

Переважно всі необоротні активи Групи знаходяться в Україні. Група отримує доходи від надання послуг іноземним операторам різних країн, які за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, складають 308,864 тисячі гривень (31 грудня 2018 року – 393,501 тисяча гривень) (Примітка 18). Керівництво вважає отриманими в Україні усі доходи від реалізації, у тому числі і доходи від послуг, наданих іноземним операторам.

Головні клієнти

У 2019 та 2018 роках дохід від жодного з клієнтів не перевищував 10% сукупного доходу Групи.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

5. Інформація за сегментами (продовження)

Інформація про звітні сегменти:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Фіксований зв'язок		Управління нерухомістю		Інше		Всього	
	2019 р.	2018 р.	2019 р.	2018 р.	2019 р.	2018 р.	2019 р.	2018 р.
Дохід від реалізації	5,304,015	5,555,210	371,526	301,422	–	–	5,675,542	5,856,632
Скоригований EBITDA	1,004,589	1,049,428	204,117	194,632	343,443	307,292	1,552,149	1,551,353
Амортизація	(724,866)	(663,476)	(30,179)	(44,126)	(4,524)	(4,606)	(759,569)	(712,208)
Переоцінка, визнана у звіті про прибутки та збитки	(1,367,719)	–	27,068	17,900	(813)	(237)	(1,341,464)	17,663
Переоцінка, визнана в іншому сукупному доході	(783,750)	–	1,600,348	68,616	12,747	32,373	829,345	36,243
Активи звітного сегмента	5,556,615	8,936,341	5,465,986	2,706,319	149,823	52,674	11,172,424	11,694,334
Капітальні витрати	(625,971)	(654,117)	–	–	–	–	(625,971)	(654,117)

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

6. Основні засоби

Рух основних засобів та незавершених капітальних інвестицій представлений таким чином:

(у тисячах гривень)	Будівлі та орендованих приміщень	Будівлі та споруди операційного сегмента управління нерухомістю	Комутаційне мережне обладнання	Кабельні лінії та переда- вальні пристрої	Телекомуни- каційні активи, що підлягають вивільненню	Устаткування радіо та фіксованого зв'язку	Комп'ютери, офісне та інше обладнання	Незавершені капітальні інвестиції	Актив з права користування	Всього
Вартість оцінки на 1 січня 2018 р.	2,619,351	2,137,022	993,599	2,318,913	345,533	105,219	551,149	516,418	-	9,587,204
Накопичений знос	(58,057)	-	(62,015)	(185,542)	-	(16,323)	(121,722)	-	-	(443,659)
Балансова вартість на 1 січня 2018 р.	2,561,294	2,137,022	931,584	2,133,371	345,533	88,896	429,427	516,418	-	9,143,545
Надходження	-	-	-	-	-	-	-	654,117	-	654,117
Трансфер між групами (*)	(182,573)	195,884	362,796	238,086	15,010	4,349	264,702	(898,254)	-	-
Переведення до інвестиційної нерухомості	(11,248)	41,045	-	-	-	-	-	(122)	-	29,675
Вибуття	(1,558)	-	(3,640)	(18,616)	(60,608)	(70)	(4,683)	(5,025)	-	(94,200)
Наразіваний знос	(63,011)	(44,126)	(136,118)	(209,282)	(4,606)	(16,926)	(165,654)	-	-	(639,723)
Переоцінка	9,745	68,383	-	-	(42,355)	-	-	-	-	35,773
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	2,312,649	2,398,208	1,154,622	2,143,559	252,974	76,249	523,792	267,134	-	9,129,187
Вартість оцінки на 31 грудня 2018 р.	2,421,715	2,400,508	1,352,747	2,535,318	253,388	109,445	746,647	267,134	-	10,086,902
Накопичений знос	(109,066)	(2,300)	(198,125)	(391,759)	(414)	(33,196)	(222,855)	-	-	(957,715)
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	2,312,649	2,398,208	1,154,622	2,143,559	252,974	76,249	523,792	267,134	-	9,129,187
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	2,312,649	2,398,208	1,154,622	2,143,559	252,974	76,249	523,792	267,134	-	9,129,187
Застосування МСФЗ 16 (Примітка 4)	-	-	-	-	-	--	-	-	103,170	103,170
Вартість оцінки на 1 січня 2019 р.	2,312,649	2,398,208	1,154,622	2,143,559	252,974	76,249	523,792	267,134	103,170	9,232,356
Надходження	-	-	2,509	2,280	-	-	67,562	625,971	15,544	713,866
Трансфер між групами (*)	(1,128,153)	1,162,451	192,224	72,316	189,932	2,443	78,311	(569,524)	-	-
Переведення з/до інвестиційної нерухомості	-	(2,919,229)	-	-	-	-	-	-	-	(2,919,229)
Вибуття	(498)	(52)	(7,051)	(21,322)	(67,986)	(122)	(7,233)	(4,430)	-	(108,694)
Наразіваний знос	(55,569)	(30,179)	(172,574)	(166,692)	(4,524)	(14,344)	(166,335)	-	(35,741)	(645,958)
Переоцінка	(495,904)	1,634,252	(514,114)	(892,688)	11,717	(28,498)	(183,789)	217	(36,476)	(505,283)
Балансова вартість на 31 грудня 2019 р.	632,525	2,245,451	655,616	1,137,453	382,113	35,727	312,308	319,368	46,497	5,767,058
Вартість оцінки на 31 грудня 2019 р.	632,525	2,245,451	655,616	1,137,453	382,113	35,727	448,694	319,368	46,497	5,903,444
Накопичений знос	-	-	-	-	-	-	(136,386)	-	-	(136,386)
Балансова вартість на 31 грудня 2019 р.	632,525	2,245,451	655,616	1,137,453	382,113	35,727	312,308	319,368	46,497	5,767,058

(*) Придбані або створені Групою активи спочатку обліковуються у складі категорії «Незавершені капітальні інвестиції» та переводяться до відповідної категорії, коли актив готовий до використання та введений в експлуатацію. Трансфери між групами також включають перекласифікацію окремих статей, головним чином, між категоріями «Комутизаційне та інше мережне обладнання», «Кабельні лінії та передавальні пристрої» та «Телекомуникаційні активи, що підлягають вивільненню».

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

6. Основні засоби (продовження)

Група визнала актив з права користування орендованим майном за всіма своїми орендними договорами, крім оренди, за якою виплати є змінними, короткостроковими орендними договорами та орендою з низькою вартістю базового активу. Далі наведені суми по всіх договорах оренди, визнані у прибутку та збитку:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019 рік
Нарахований знос на актив на право користування	35,741
Процентні витрати на зобов'язання з оренди	17,794
Витрати за короткостроковою орендою	47,356
Витрати з оренди малоцінних активів	22,011
<u>Витрати з оренди за договорами зі змінними платежами</u>	<u>105,081</u>
	227,983

У 2019 році загальні платежі за оренду Групи становили 207,586 тисяч гривень (2018 рік: 203,622 тисячі гривень). Майбутній грошовий потік, пов'язаний з орендою, стосовно якої було визнано актив з права користування, розкривається в Примітці 28 (Ризик ліквідності).

Переоцінка телекомуникаційних активів, що підлягають вивільненню, та будівель і споруд операційного сегменту управління нерухомістю

Керівництво визначило, що телекомуникаційні активи, які підлягають вивільненню, та будівлі і споруди операційного сегменту управління нерухомістю складають окремі класи основних засобів, виходячи з характеру, особливостей та ризиків пов'язаних активів. До телекомуникаційних активів, що підлягають вивільненню, належать мідні кабельні лінії зв'язку та автоматичні телефонні станції (АТС), які Група визнала придатними для виведення з експлуатації відповідно до затверджених керівництвом програм модернізації мережі. Будинки та споруди бізнес сегмента управління нерухомістю складають групу об'єктів, визначених для переміщення до інвестиційної нерухомості.

Справедлива вартість телекомуникаційних активів, що підлягають вивільненню, та будівель і споруд операційного сегменту управління нерухомістю була визначена на основі поєднання методів, що використовують ринкові ціни аналогів та дисконтовані грошові потоки. Оцінка була проведена незалежними оцінювачами станом на 31 грудня 2019 року та базується на наступному:

- Кабельні лінії зв'язку: ринкові ціни на лом мідного кабелю, оціночна вартість демонтажу;
- аналогові АТС: кількість портів у кожній моделі АТС, вага дорогоцінних металів у портах та ціни продажу таких дорогоцінних металів;
- будівлі та споруди: ринкові ціни аналогів після коригування на розташування та стан окремих об'єктів нерухомості; ставка капіталізації, вартість оренди (інформація щодо суттєвих вхідних даних оцінки, яких немає у відкритому доступі, наведена у Примітці 7).

Нижче у таблиці наведені основні вхідні дані, які застосовувались при оцінці мідного кабелю та аналогових АТС:

Категорія	Суттєві припущення	Діапазон значень
Автоматичні телефонні станції (АТС)	Ціна (мінімальна) реалізації номерної ємності АТС в залежності від типу АТС 38.91-324.15 грн / од. номерної ємності	
Кабельні лінії зв'язку (КЛС)	Середня ціна на мідь на Лондонській сировинній біржі (LME) Обмінний курс	Грудень 2019 – 6,062 дол. США за 1 т. Грудень 2019 – 23.60940 грн / дол. США
	Оціночна вартість демонтажу	9.12 - 27.05 грн за 1 кг

Станом на 31 грудня 2019 року керівництво визнало в обліку, на підставі звіту незалежних оцінювачів, переоцінку мідного кабелю, телефонних станцій та будівель і споруд сегмента управління нерухомістю до справедливої вартості 234,593 тисячі гривень, 147,520 тисяч гривень та 2,245,451 тисяча гривень, відповідно (31 грудня 2018 року: 97,322 тисячі гривень, 155,652 тисячі гривень та 2,398,208 тисячі гривень). Коригування справедливої вартості було визнано в обліку наступним чином:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
<i>(у тисячах гривень)</i>		
Телекомуникаційні активи, що підлягають вивільненню:		
(Уцінка)/дооцінка визнана у складі прибутку та збитку	(813)	-
(Уцінка)/дооцінка визнана в іншому сукупному доході	12,530	(42,355)
	11,717	(42,355)

Будівлі та споруди операційного сегменту управління нерухомістю:

(Уцінка)/дооцінка визнана у складі прибутку та збитку	33,904	(233)
(Уцінка)/дооцінка визнана в іншому сукупному доході	1,600,348	68,616
	1,634,252	68,383
Всього прибуток/(збиток) від переоцінки в т.ч.:	1,645,969	26,028
(Уцінка)/дооцінка визнана у складі прибутку та збитку	33,091	(233)
(Уцінка)/дооцінка визнана в іншому сукупному доході	1,612,878	26,261

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

6. Основні засоби (продовження)**Переоцінка спеціалізованих активів**

До спеціалізованих активів належать ті, які Група використовує для надання телекомунікаційних послуг. Такі основні засоби мають вузькоспеціалізований характер і рідко реалізуються на відкритому ринку. Справедлива вартість цих об'єктів визначається передусім на основі амортизованої вартості заміщення. Цей метод базується на аналізі вартості відтворення або заміни основних засобів, скоригованої на погіршення їхнього фізичного, функціонального або економічного стану та застарілість.

Як і у попередньому періоді, усі спеціалізовані активи фіксованого зв'язку, крім тих, що відносяться до Донецької та Луганської філій, які аналізуються керівництвом окремо, вважаються єдиною одиницею, що генерує грошові потоки, оскільки ці активи взаємопов'язані та неможливо визначити окремі активи чи їх групи, що генерують потік грошових коштів, який би практично не залежав від притоку грошових коштів від інших активів.

Станом на 31 грудня 2018 року при проведенні тестування на знецінення спеціалізованих активів, на основі прогнозів грошових потоків в перспективі на наступні дев'ять років, затверджених вищим керівництвом, Група визначила, що справедлива вартість спеціалізованих активів не суттєво відрізнялась від їхньої балансової вартості.

Аналогічний підхід станом на 31 грудня 2019 року визначив збитки від знецінення спеціалізованих активів у розмірі 2,151,469 тисяч гривень, з яких 1,367,719 тисяч гривень визнано у складі прибутку та збитку (Примітка 26), та 783,750 тисяч гривень – в іншому сукупному збитку за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року.

З метою визначення справедливої вартості керівництво використало прогнозні грошові потоки на основі результатів минулої діяльності та очікувань майбутніх ринкових змін. Застосовані припущення та темпи зростання базувалися на ринкових даних та внутрішніх звітах та відповідають прогнозам, що містяться у галузевих звітах. Значення ключових припущень відображають судження керівництва щодо майбутніх тенденцій розвитку бізнесу, в основі яких лежать як зовнішні, так і внутрішні джерела інформації.

Нижче у таблиці наведені суттєві вхідні дані оцінки, яких немає у відкритому доступі, та на основі яких визначалась справедлива вартість спеціалізованих основних засобів (Рівень 3) станом на 31 грудня 2019 та 2018 років:

Вхідні дані	2019 рік	2018 рік
Ставка дисконту після оподаткування	14.1%	16.8%
Темп зростання у термінальному періоді	4.7%	5.1%
Темп зростання середнього доходу від послуг фіксованого телефонного зв'язку на одного абонента	Послуги для приватних осіб: від 13.6% у 2020 році до 9.3% у 2028 році, пік зростання у 2020 році. Послуги для бізнесу: від 7.6% у 2020 році до 5.2% у 2028 році, пік зростання у 2020 році.	Послуги для приватних осіб: від 10.9% у 2027 році до 7.9% , пік зростання у 2019 році.
Темп зростання середнього доходу від надання послуг Інтернет на одного абонента	Послуги для приватних осіб: від 14.5% у 2020 році до 7.8% у 2028 році , пік зростання у 2020 році. Послуги для бізнесу: від 15.1% у 2020 році до 11.2% у 2028 році, пік зростання у 2020 році.	Послуги для приватних осіб: від 16.7% у 2019 році до 3.7% у 2027 році , пік зростання у 2019 році.
Коефіцієнт відтоку абонентів фіксованого телефонного зв'язку	Довгостроковий темп скорочення абонентської бази на 12.9% , починаючи з 2028 року у сегменті послуг для приватних осіб та 8.8%, починаючи з 2028 року в сегменті послуг для бізнесу. У прогнозних роках темп скорочення нормалізовано з поточного рівня 25.8% (послуги для приватних осіб) та 13.0% (послуги для бізнесу) до довгострокових темпів.	Довгостроковий темп скорочення абонентської бази на 1.0% , починаючи з 2027 року у сегменті послуг для приватних осіб та 0.6%, починаючи з 2027 року в сегменті послуг для бізнесу. У прогнозних роках темп скорочення нормалізовано з поточного рівня 17.9% (послуги для приватних осіб) та 6.3% (послуги для бізнесу) до довгострокових темпів.
Коефіцієнт відтоку абонентів послуг Інтернет	Послуги для приватних осіб: відтік у 19.1% у 2020 році з поступовим скороченням відтоку, до зростання абонентської бази на 13.1% у 2028 році. Послуги для бізнесу: відтік у 20.2% у 2020 році з поступовим скороченням відтоку, до зростання абонентської бази на 12.3% у 2028 році.	Послуги для приватних осіб: відтік 10.1% у 2019 році з подальшою зміною динаміки зі скорочення бази до 0.7% зростання у 2026 році. Послуги для бізнесу: відтік 4.3% у 2019 році з подальшою зміною динаміки до зростання бази на 1.2% у 2024 році.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

6. Основні засоби (продовження)

У наступній таблиці наведена чутливість оцінок справедливої вартості спеціалізованих активів до змін у ключових припущеннях станом на 31 грудня 2019 року:

(у тисячах гривень)	% змін	Зміна в оцінці справедливої вартості
Вхідна інформація		
Ставка дисконту після оподаткування	+0.5%/-0.5%	(172,607)/192,646
Темп зростання у термінальному періоді	+0.5%/-0.5%	105,061/(94,449)
Темп зростання середнього доходу від послуг фіксованого телефонного зв'язку на одного абонента	+1%/-1%	548,301/(529,731)
Темп зростання середнього доходу від надання послуг Інтернет на одного абонента	+1%/-1%	784,892/(756,329)
Коефіцієнт відтоку абонентів фіксованого телефонного зв'язку	+1%/-1%	(613,204)/640,142
Коефіцієнт відтоку абонентів послуг Інтернет	+1%/-1%	(205,309)/216,173
Нарахований знос		
Загальна сума зносу за річні періоди, що закінчилися 31 грудня 2018 та 2019 років, представлена наступним чином:		
(у тисячах гривень)	Прим.	2019 рік
Обліковано у складі		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	19	624,949
Адміністративні витрати	20	14,439
Витрати на збут	21	3,524
Інші операційні витрати	22	3,052
Всього нарахованого зносу		645,958
		639,723
Активи в заставі		

Станом на 31 грудня 2019 року частина основних засобів Групи знаходитьться у заставі під забезпечення банківських кредитів та інших запозичень (Примітка 14).

7. Інвестиційна нерухомість

Станом на 31 грудня 2019 року Група визначила 225 майнових комплексів загальною площею 536,239 квадратних метрів (31 грудня 2018 року: 88 комплекси загальною площею 60,420 квадратних метрів), які відповідали критерію та були визнані як інвестиційна нерухомість. Переоцінка інвестиційної нерухомості була проведена незалежними оцінювачами станом на 31 грудня 2019 року та ґрунтуються на поєднанні методів, що використовують ринкові ціни аналогів та дисконтовані грошові потоки.

Нижче наведені суттєві вхідні дані оцінки, яких немає у відкритому доступі, та на основі яких проводилася оцінка інвестиційної нерухомості:

Категорія	Метод оцінки	Суттєві вхідні дані	2019 рік
Комерційна нерухомість	Дисконтованих грошових потоків	Орієнтовна вартість оренди на кв.м за місяць	79.5 гривень
		Середня ціна продажу за кв.м.	400-600 дол. США (Київ – понад 1,400 дол. США)
		Рівень довгострокової вакантності	2-8%
		Ставка капіталізації	8.8%
Офісна та рекреаційна нерухомість	Дисконтованих грошових потоків	Орієнтовна вартість оренди на кв.м за місяць	79.5 гривень
		Середня ціна продажу за кв.м.	400-600 дол. США (Київ – понад 1,200 дол. США)
		Рівень довгострокової вакантності	близько 0%
		Ставка капіталізації	14.3%

Узгодження справедливої вартості інвестиційної нерухомості представлено наступним чином:

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
На 1 січня	308,111	319,746
Переоцінка визнана через прибутки та збитки	(6,836)	18,133
Переведення з/(до) категорії нерухомості, зайнятою Групою (Примітка 6)	2,919,229	(29,675)
Інші транзакції/переведення	30	(93)
Вартість на 31 грудня	3,220,534	308,111

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
 Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

7. Інвестиційна нерухомість (продовження)

Прибуток, отриманий від інвестиційної нерухомості, відображені по справедливій вартості, оцінюється на основі ключових вхідних даних, які використовувались під час переоцінки та представлений наступним чином:

(у тисячах гривень)	2019 рік
Дохід від оренди	168,747
Прямі операційні витрати, які пов'язані з отриманням орендного доходу	(79,867)
Прямі операційні витрати, які не пов'язані з отриманням орендного доходу	(35,281)
	53,599

Станом на 31 грудня 2019 року частина інвестиційної нерухомості Групи знаходиться у заставі під забезпечення банківських кредитів та інших запозичень (Примітка 14).

8. Інші необоротні активи

Інші активи включають активи, визнані внаслідок капіталізації витрат понесених на отримання та виконання договорів:

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
На 1 січня 2019 р., у тому числі:	127,419	84,655
- Короткострокова частина (рядок 1190)	23,619	14,424
- Довгострокова частина (рядок 1090)	103,800	70,231
Витрати за період	100,759	84,673
Витрати по абонентам, які припинили користуватись послугами (Примітка 19)	(39,219)	(22,447)
Амортизація активів за договорами з діючими абонентами (Примітка 19)	(36,979)	(19,462)
На 31 грудня 2019 р., у тому числі:	151,980	127,419
- Короткострокова частина (рядок 1190)	40,825	23,619
- Довгострокова частина (рядок 1090)	111,155	103,800

Окрім капіталізованих витрат понесених на отримання договорів з абонентами в рядок 1190 також включається сума податкового кредиту з ПДВ в розмірі 28,070 тисяч гривень, а також інші поточні активи.

9. Необоротні активи, утримувані для продажу

Мобільний сегмент

Після завершення процесу приватизації у 2011 році акціонери Групи схвалили рішення про продаж сегменту мобільного зв'язку. Група прийняла рішення про продаж вищезазначеного сегменту після того, як акціонери вирішили приділити більшу увагу ключовим факторам конкурентної переваги Групи, якими є послуги фіксованого зв'язку.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років мобільний сегмент представлений виключно дочірнім підприємством ТОВ «ТриМоб» та класифікований як необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття.

Після класифікації цієї інвестиції як активу, утримуваного для продажу, строк, необхідний для завершення продажу, декілька разів продовжувався через особливі обставини, що не залежать від Групи. Геополітична нестабільність в Україні з подальшою економічною кризою впливає на рішення потенційних інвесторів. Крім того, на продаж активів мобільного зв'язку у попередніх періодах значною мірою впливало проведення загальнонаціонального тендера на надання послуг у форматі 3G, який був оголошений, але постійно переносився. Викликана збройним конфліктом в Україні невизначеність умов переобладнання виділеного частотного діапазону для військових цілей та його вартості призвели до додаткової невизначеності ходу усіх переговорів щодо продажу.

Попри зазначені вище обставини, Групи не припиняла переговори про продаж активів сегменту мобільного зв'язку. Однак у 2016 році Фонд державного майна надав відмову у відповідь на запит материнської компанії згідно умов приватизаційної угоди щодо відчуження ТОВ «Тримоб» одному з зацікавлених покупців. Внаслідок цих подій Група не змогла завершити операцію продажу станом на звітну дату через події, які є поза контролем Групи.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

9. Необоротні активи, утримувані для продажу (продовження)

Інформація щодо необоротних активів, утримуваних для продажу представлена нижче:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Необоротні активи, утримувані для продажу – сегмент мобільного зв'язку		
Нематеріальні активи	12,181	14,700
Незавершені капітальні інвестиції	28,270	28,076
Основні засоби	–	41,720
Запаси	2,556	2,815
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	20,750	3,972
Суми до відшкодування з бюджету (суми відшкодування ПДВ)	1,093	1,097
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	3,881	3,358
Інша поточна дебіторська заборгованість	2,966	2,266
Грошові кошти та їх еквіваленти	2,604	8,282
Інші активи	1,720	1,425
Витрати майбутніх періодів	313	310
Всього необоротних активів, утримуваних для продажу	76,334	108,020
Мінус внутрішньогрупові залишки	1,090	1,337
Всього необоротних активів, утримуваних для продажу, за вирахуванням внутрішньогрупових залишків	75,244	106,683
Всього необоротних активів, утримуваних для продажу	75,244	106,683

Нижче наведена інформація про зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, які представлені сегментом мобільного зв'язку:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами викуптя		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	14,261	15,273
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1,981	1,577
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	11,812	13,479
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	1,934	1,814
Поточна кредиторська заборгованість з виплат на оплату праці	1,593	1,739
Інші поточні зобов'язання	2,106,368	1,753,250
Всього зобов'язань, пов'язаних з необоротними активами, утримуваними для продажу	2,137,949	1,787,132
Мінус внутрішньогрупові залишки	2,105,393	1,741,154
Всього зобов'язань, пов'язаних з необоротними активами, утримуваними для продажу, за вирахуванням внутрішньогрупових залишків	32,556	45,978

Фінансові результати, які відносяться до припиненої діяльності, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Результати припиненої діяльності		
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	89,582	61,055
Собівартість реалізованої продукції	(381,748)	(372,199)
Адміністративні витрати	(64,831)	(64,783)
Витрати на збут	(5,705)	(5,502)
Інші операційні доходи/витрати, чиста сума	(20,047)	(22,693)
Фінансові доходи/(витрати), чиста сума	331	39,263
Всього результатів припиненої діяльності	(382,419)	(364,859)
Мінус результат за внутрішньогруповими операціями	84,527	67,703
Всього результатів припиненої діяльності за вирахуванням результатів за внутрішньогруповими операціями	(297,891)	(297,156)

Грошові потоки від припиненої діяльності представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	2018 рік	2017 рік
Грошові потоки від припиненої діяльності		
Чистий рух коштів від операційної діяльності	(367,823)	(330,842)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	(3,775)	27,787
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	365,926	198,869
Чистий рух грошових коштів за звітний період	(5,672)	(104,186)

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

9. Необоротні активи, утримувані для продажу (продовження)

Чистий рух грошових коштів від припиненої діяльності у 2019 році включає чисте надходження грошових коштів за операціями з ПАТ «Укртелеком» у сумі 266,947 тисяч гривень (у 2018 році – чистий надходження грошових коштів у сумі 119,982 тисячі гривень).

Основні засоби та нематеріальні активи сегменту мобільного зв'язку, які були передані в якості внесків до статутного капіталу ТОВ «ТриМоб» протягом року, який закінчився 31 грудня 2011 року, були визнані як знецінені на суму 614,119 тисяч гривень у консолідований фінансовій звітності Групи станом на 31 грудня 2010 року. Основні засоби сегменту мобільного зв'язку, включені до складу активів, утримуваних для продажу станом на 31 грудня 2017 року, представлені капітальними витратами, понесеними протягом 2011-2019 років.

10. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги представлена таким чином:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги		
Фізичні особи	149,065	204,329
Юридичні особи	302,898	301,163
Державні установи	170,771	234,636
	622,734	740,128

Резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю

Фізичні особи	(45,158)	(53,660)
Юридичні особи	(124,717)	(119,708)
Державні установи	(132,025)	(199,601)
	(301,900)	(372,969)

Всього дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги	320,834	367,159
--	----------------	----------------

Далі поданий аналіз дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги за кредитною якістю:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Фізичні особи		
- поточна та прострочена менше 90 днів	86,336	132,463
- прострочена 90-180 днів	17,703	20,761
- прострочена 180-360 днів	26,025	23,756
- прострочена понад 360 днів	19,001	27,349
Всього заборгованості фізичних осіб, загальна сума	149,065	204,329

Юридичні особи

- поточна та прострочена менше 90 днів	171,409	174,747
- прострочена 90-180 днів	8,645	8,160
- прострочена 180-360 днів	7,818	7,222
- прострочена понад 360 днів	115,026	111,034

Всього заборгованості юридичних осіб, загальна сума	302,898	301,163
--	----------------	----------------

Державні установи

- поточна та прострочена менше 90 днів	36,635	37,791
- прострочена 90-180 днів	15,144	16,786
- прострочена 180-360 днів	28,570	33,599
- прострочена понад 360 днів	90,422	146,460

Всього заборгованості державних установ, загальна сума	170,771	234,636
---	----------------	----------------

Всього дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, загальна сума	622,734	740,128
---	----------------	----------------

Резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю	(301,900)	(372,969)
Всього дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги	320,834	367,159

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
 Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

10. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (продовження)

Категорія поточної та простроченої менше 90 днів заборгованості для фізичних осіб у таблиці вище складається здебільшого з доходів за грудень (приблизно 99%), рахунки за який виставляються на початку січня наступного року. Дата оплати цих рахунків за договором – 20 січня.

Категорія поточна та прострочена менше 90 днів заборгованість для юридичних осіб включає заборгованість інших телекомунікаційних операторів та українських юридичних осіб, які здебільшого користуються послугами Групи протягом тривалого часу та складається здебільшого з доходів за грудень (приблизно 67%), рахунки за який виставляються на початку січня наступного року. Дата оплати цих рахунків за договором – 20 січня.

У 2019 році Група списала прострочену торговельну дебіторську заборгованість фізичних осіб у сумі 34,839 тисяч гривень, а також юридичних осіб і державних установ у сумі 8,414 тисяч гривень.

У 2019 році резерв під очікувані кредитні збитки за сумнівною дебіторською заборгованістю державних органів зменшився переважно внаслідок судових рішень на користь Групи щодо примусового стягнення прострочених зобов'язань на суму понад 64 мільйони гривень. Зазначена дебіторська заборгованість була накопичена в результаті надання послуг фіксованого зв'язку за зниженими тарифами субсидованим категоріям клієнтів, які частково фінансувались з місцевих бюджетів відповідно до законодавства

Знецінення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 31 грудня 2019 року представлено таким чином:

(у тисячах гривень)	Дебіторська заборгованість до знецінення	Знецінення	Дебіторська заборгованість після знецінення	Частка знеціненої дебіторської заборгованості
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги фізичних осіб	149,065	(45,158)	103,907	30%
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги юридичних осіб	302,898	(124,717)	178,181	41%
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги державних установ	170,771	(132,025)	38,746	77%
Всього дебіторська заборгованість	622,734	(301,900)	320,834	48%

Знецінення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 31 грудня 2018 року представлено таким чином:

(у тисячах гривень)	Дебіторська заборгованість до знецінення	Знецінення	Дебіторська заборгованість після знецінення	Частка знеціненої дебіторської заборгованості
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги фізичних осіб	204,329	(53,660)	150,669	26%
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги юридичних осіб:	301,163	(119,708)	181,455	40%
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги державних установ:	234,636	(199,601)	35,035	85%
Всього дебіторська заборгованість	740,128	(372,969)	367,159	50%

Зміни резерву під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю за товари, роботи, послуги представлена таким чином:

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Резерв на початок року	372,969	324,054
Збільшення резерву внаслідок застосування МСФЗ 9	–	85,920
Збільшення резерву під очікувані кредитні збитки за рік	95,581	166,833
Зменшення резерву під очікувані кредитні збитки за рік	(123,397)	(111,539)
Зменшення за рахунок використання резерву	(43,253)	(92,299)
Резерв на кінець року	301,900	372,969

Інформація про кредитний ризик, ризик концентрації, валютний та процентний ризики, пов'язані, серед іншого, з дебіторською заборгованістю, наведена у Примітці 28.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
 Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

11. Поточні фінансові інвестиції та інша поточна заборгованість

Облігації, емітовані материнською компанією

Як зазначено в Примітці 4.1 (i), у березні 2017 року Група отримала за винагороду в розмірі 1,036,820 тисяч гривень, що підлягала виплаті грошовими коштами, право власності на облігації номінальною вартістю 1,000,000 тисяч гривень, випущені материнською компанією, ТОВ «ЕСУ». Термін погашення цих облігацій минув у 2017 році.

Станом на 31 грудня 2018 та 2019 років облігації відображаються за справедливою вартістю та включаються до поточних фінансових інвестицій.

(у тисячах гривень)	1 січня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2019 р.
Поточні фінансові інвестиції			
Процентні облігації материнської компанії – винагорода за облігації	1,036,820	1,036,820	1,036,820
Процентні облігації материнської компанії – справедлива вартість	455,329	445,269	399,285
Накопичені збитки від знецінення	581,491	591,551	637,535
Знецінення, % – накопичені збитки до вартості придбання	56%	57%	61%

Справедлива вартість облігацій була визначена внутрішніми експертами Групи на основі припущення, що ТОВ «ЕСУ» проходитиме процедуру ліквідації, під час якої реалізує свою частку в Компанії (92,791% простих акцій) та розподілить отримані кошти між відповідними кредиторами. Таким чином справедлива вартість облігацій була визначена на основі оціночної ринкової вартості Компанії, визначеній методом дисконтованих грошових потоків (Рівень 3).

Ключові вхідні дані оцінки, що використовувались у розрахунках справедливої вартості, окрім тих, що вже розкриті в Примітках 6 та 7, представлені наступним чином:

Припущення	Значення
Очікуваний період реалізації та надходження грошових коштів	795 днів
Середня ринкова ставка дисконтування, %	13.8% (2019); 15.53% (2018); 13.25% (2017)

Інша поточна заборгованість

Станом на 31 грудня 2018 та 2019 років інша поточна дебіторська заборгованість включала в основному прострочені безвідсоткові кредити, надані материнської компанії ТОВ «ЕСУ», у сумі 737,983 тисячі гривень та іншу заборгованість материнської компанії:

(у тисячах гривень)	1 січня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2018 р. (перераховано)	31 грудня 2019 р.
Заборгованість материнської компанії			
Безвідсотковий кредит, за амортизованою вартістю	737,983	737,983	737,983
Інша заборгованість, за амортизованою вартістю	234,394	234,394	234,394
	972,377	972,377	972,377
Очікувані кредитні збитки за весь строк дії	(545,349)	(554,784)	(597,908)
Балансова вартість	427,028	417,593	374,469
Знецінення до початкової вартості	56%	57%	61%
Інша заборгованість	18,842	20,651	19,804
Разом інша поточна заборгованість	445,870	438,244	394,273

Оцінка очікуваних кредитних збитків за весь строк дії заборгованості материнської компанії була зроблена на основі таких самих принципів, припущень та вхідних даних, що використовувалися при оцінці справедливої вартості облігацій, емітованих материнською компанією, як зазначалося вище.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
 Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

12. Власний капітал

Станом на 31 грудня 2019 року зареєстрований статутний капітал складається з 18,726,248 тисяч випущених та зареєстрованих простих акцій (на 31 грудня 2018 року – 18,726,248 тисяч акцій) номінальною вартістю 0,25 гривні за одну акцію. На 31 грудня 2019 року та 2018 років всі акції знаходяться в обігу. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років загальна сума зареєстрованого та повністю оплаченого акціонерного капіталу становить 4,681,562 тисячі гривень.

До 1 січня 2001 року Україна вважалася країною з гіперінфляційною економікою. Згідно з Міжнародним стандартом фінансової звітності МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» (МСБО 29), всі елементи власного капіталу, за винятком накопиченого нерозподіленого прибутку (накопиченого дефіциту), протягом періоду, упродовж якого економіка вважається гіперінфляційною, перераховуються із застосуванням коефіцієнтів перерахунку. Отже, згідно з МСБО 29, статутний капітал був перерахований із застосуванням коефіцієнтів перерахунку з дат, коли елементи статутного капіталу були внесені або виникли в інший спосіб, по 31 грудня 2000 року, що призвело до дооцінки статутного капіталу на суму 3,011,892 тисячі гривень, відображену в складі капіталу у дооцінках у консолідованому звіті про власний капітал.

Капітал у дооцінках також включає ефект переоцінки основних засобів. У зв'язку з вибуттям деяких основних засобів, що були раніше переоцінені, у 2019 році Група перенесла на непокритий збиток суму резерву переоцінки цих активів за вирахуванням податку на прибуток у сумі 74,467 тисяч гривень (у 2018 році – 144,079 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2019 року додатковий капітал у сумі 411,370 тисяч гривень представлений переважно емісійним доходом (на 31 грудня 2018 року – 411,370 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2019 року резерви у сумі 222,812 тисяч гривень являють собою відрахування частки статутного капіталу та річних прибутків, як це було передбачено законодавством України до приватизації Компанії (на 31 грудня 2018 року – 222,812 тисяч гривень).

Власники простих акцій мають право на отримання дивідендів по мірі їх оголошення, а також мають право одного голосу на акцію на загальних зборах акціонерів.

Згідно із законодавством України, сума нерозподіленого прибутку, що підлягає розподілу, обмежується залишком накопиченого прибутку.

13. Довгострокові забезпечення

Суми, визнані у консолідованому звіті про фінансовий стан, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Зобов'язання з довгострокових пенсійних виплат	270,217	234,701
Зобов'язання з інших довгострокових виплат працівникам	2,800	3,147
Всього довгострокових забезпечень	273,017	237,848

Зобов'язання з довгострокових пенсійних виплат

Рух зобов'язань з довгострокових пенсійних виплат за 2019 рік представлено таким чином:

(у тисячах гривень)	Разова виплата при виході на пенсію	Державний план пенсійних виплат	Всього зобов'язань з пенсійних виплат
Поточна вартість зобов'язань на 1 січня 2019 р.	22,411	212,290	234,701
Вартість поточних послуг	995	406	1,401
Процентні витрати по зобов'язаннях з пенсійних виплат	2,915	26,915	29,830
Визнаний прибуток від раніше наданих послуг / скорочення пенсійного плану	–	–	–
Актуарний збиток/(прибуток), відображеній у консолідованому звіті про сукупний дохід	5,427	37,762	43,189
Здійснені виплати	(5,164)	(33,740)	(38,904)
Поточна вартість зобов'язань на 31 грудня 2019 р.	26,584	243,633	270,217

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

13. Довгострокові забезпечення (продовження)

Актуарний збиток, визнаний у консолідованому звіті про сукупний дохід у 2019 році, представлений переважно змінами у фінансових актуарних припущеннях, що обумовлені зміною ставки дисконтування, та складає 33,461 тисяча гривень. Вплив змін коригувань зобов'язань з пенсійного плану на основі досвіду, а також зміни в демографічних актуарних припущеннях складають, відповідно 11,298 тисяч гривен та 1,570 тисяч гривен.

Рух зобов'язань з довгострокових пенсійних виплат за 2018 рік представлено таким чином:

(у тисячах гривень)	Разова виплата при виході на пенсію	Державний план пенсійних виплат	Всього зобов'язань з пенсійних виплат
Поточна вартість зобов'язань на 1 січня 2018 р.	101,651	220,764	322,415
Вартість поточних послуг	4,819	494	5,313
Процентні витрати по зобов'язаннях з пенсійних виплат	15,188	29,790	44,978
Визнаний прибуток від раніше наданих послуг / скорочення пенсійного плану	(1,704)	—	(1,704)
Актуарний збиток/(прибуток), відображені у консолідованому звіті про сукупний дохід	(94,079)	(6,154)	(100,233)
Здійснені виплати	(3,464)	(32,604)	(36,068)
Поточна вартість зобов'язань на 31 грудня 2018 р.	22,411	212,290	234,701

Суми, визнані у консолідованому звіті про фінансові результати за 2019 рік, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Разова виплата при виході на пенсію	Державний план пенсійних виплат	Всього зобов'язань з пенсійних виплат
Процентні витрати по зобов'язаннях з пенсійних виплат (Примітка 24)	2,915	26,915	29,830
Вартість поточних послуг	995	406	1,401
Визнаний прибуток від раніше наданих послуг / скорочення пенсійного плану	—	—	—
	3,910	27,321	31,231

Вартість поточних послуг та прибуток від раніше наданих послуг/скорочення пенсійного плану включені до витрат на персонал згідно колективного договору у складі інших операційних витрат (Примітка 22).

Суми, визнані у консолідованому звіті про фінансові результати за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Разова виплата при виході на пенсію	Державний план пенсійних виплат	Всього зобов'язань з пенсійних виплат
Процентні витрати по зобов'язаннях з пенсійних виплат (Примітка 24)	15,188	29,790	44,978
Вартість поточних послуг	4,819	494	5,313
Визнаний прибуток від раніше наданих послуг / скорочення пенсійного плану	(1,704)	—	(1,704)
	18,303	30,284	48,587

Нижче наведені основні актуарні припущення, використані при визначені зобов'язань з довгострокових пенсійних виплат:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Номінальна ставка дисконту	12.4%	14.7%
Довгостроковий прогноз плинності персоналу	9.0%	8.0%

Оскільки в Україні достовірні ринкові дані, як правило, відсутні, керівництво використовує власні припущення при розрахунку зазначених зобов'язань на кінець кожного року. Фактичні результати можуть значно відрізнятися від таких оцінок, зроблених на кінець року.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

13. Довгострокові забезпечення (продовження)

Темпи зростання заробітної плати були оцінені на основі прогнозованого та закладеного в бюджет зростання заробітної плати працівників.

Далі наведений аналіз чутливості зобов'язань з пенсійних виплат до змін основних припущень:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.
Збільшення/зменшення номінальної ставки дисконту на 1%	(12,750)/14,006
Збільшення/зменшення номінальної заробітної плати на 1%	7,153/(6,634)

Станом на 31 грудня 2019 року середньозважений строк погашення зобов'язань Групи з довгострокових виплат працівникам становить 6 років (на 31 грудня 2018 року – 6 років). Очікувані платежі за зобов'язаннями протягом 2020 року становлять 59,358 тисяч гривень (протягом 2019 року – 43,036 тисяч гривень).

14. Кредити та позики

Кредити та позики представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Довгострокові позики		
Банківські кредити (рядок 1510)	639,587	750,533
Випущені облігації (рядок 1515)	–	150
Всього довгострокових позик	639,587	750,683
Поточні позики		
Банківські кредити	989,733	914,100
Випущені облігації	150	–
Відсотки до виплати	21,972	21,982
Всього поточних позик (рядок 1600 та 1610)	1,011,855	936,082
Всього позик	1,651,442	1,686,765

Інформація про кредитний ризик, ризик концентрації, валютний та процентний ризики, пов'язані в тому числі з кредитним портфелем Групи, наведена у Примітці 28.

Сроки та умови непогашених кредитів та позик представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Валюта	31 грудня 2019 р.		31 грудня 2018 р.	
		Балансова вартість	Номінальна вартість	Балансова вартість	Номінальна вартість
Довгострокові позики					
Банківські кредити	Долари США, Євро	639,587	656,411	750,533	767,658
Випущені облігації	Гривні	–	–	150	150
		639,587	656,411	750,683	767,808
Поточні позики					
Банківські кредити	Долари США, гривні	989,733	989,733	914,100	914,100
Випущені облігації	Гривні	150	150	–	–
Відсотки до виплати	Долари США, гривні, Євро	21,972	21,972	21,982	21,982
Всього поточних позик		1,011,855	1,011,855	936,082	936,082
Всього позик		1,651,442	1,668,266	1,686,765	1,703,890

Інформація про валютний ризик та ризик ліквідності наведена у Примітці 28.

Облігації

У 2018 році Група розмістила облігації (серія U) номінальною вартістю 150 тисяч гривень із річною номінальною процентаю ставкою 19,5% (ефективна процента ставка 19,5%) та строком погашення у вересні 2020 року. Балансова вартість облігацій, що знаходилися у обігу станом на 31 грудня 2019 року, становила 150 тисяч гривень.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

14. Кредити та позики (продовження)

Банківські кредити та позики

Довгострокове фінансування

У грудні 2015 року Група підписала угоду на отримання довгострокової кредитної лінії з китайським банком з лімітом 50,000 тисяч доларів США та строком погашення до грудня 2022 року.Період залучення фінансування за цією угодою тривав до травня 2019 року, із запланованим погашенням суми основного боргу, починаючи з листопада 2019 року. Ефективна ставка відсотка станом на 31 грудня 2019 року становить 9.34%. Довгострокова частина заборгованості за кредитною лінією станом на 31 грудня 2019 року становить еквівалент 526,427 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 750,533 тисяч гривень). Короткострокова частина заборгованості за цією кредитною лінією станом на 31 грудня 2019 становить еквівалент 180,438 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 104,805 тисяч гривень).

У березні 2019 року Група уклала кредитну угоду на умовах експортно-кредитного страхування зі словенським банком на суму 4,854 тисячі євро для фінансування інвестиційного проекту. Станом на 31 грудня 2019 року загальний залишок заборгованості становив еквівалент 109,947 тисяч гривень. Станом на 31 грудня 2019 року ефективна ставка відсотка за даною угодою становила 3,19%. Термін погашення по вказаній угоді спливає у липні 2028 року.

У квітні 2019 року Група уклала кредитну угоду зі словенською нефінансовою компанією на суму 634 тисячі євро для фінансування інвестиційного проекту. Станом на 31 грудня 2019 року загальний залишок заборгованості становив еквівалент 3,213 тисяч гривень. Станом на 31 грудня 2019 року ефективна ставка відсотка за цією кредитною угодою становила 3,18%. Термін погашення по вказаній угоді спливає у серпні 2028 року.

Наприкінці грудня 2019 року Група уклала новий кредитний договір на умовах експортно-кредитного страхування з тим же словенським банком на 3,332 тисячі євро для фінансування розширення інвестиційного проекту, починаючи з 2020 року з терміном погашення до квітня 2029 року. Заборгованість за цією угодою станом на 31 грудня 2019 року відсутня

Короткострокове фінансування

У 2011 році Група підписала угоду на отримання відновлювальної мультивалютної кредитної лінії з вітчизняним банком із лімітом 48,000 тисяч доларів США. З моменту укладення договору ліміт кредитної лінії декілька разів переглядався та з вересня 2019 року було зафіксовано невідновлювальний ліміт у сумі 809,295 тисяч гривень. Загальна заборгованість за цією кредитною лінією станом на 31 грудня 2019 року становила 809,295 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 809,295 тисяч гривень). Група отримала цю позику для фінансування своїх оборотних коштів, а також для рефінансування поточної заборгованості.

У таблиці нижче наведені ефективні ставки відсотка та валюти кредитів та позик станом на звітну дату:

% річних	2019 рік					2018 рік		
	Гривні	Гривні	Євро	Євро	Дол.США	Гривні	Гривні	Дол. США
Всього позик	19.5%	18%	3.19%	3.18%	9.34%	19.5%	4%	9.34%
	150	809,295	109,947	3,213	706,865	150	809,295	855,338

Група не має субординованого боргу або боргу, який може бути конвертований в акції.

Дотримання фінансових показників за кредитними договорами

Відповідно до умов кредитних договорів, Група повинна дотримуватися певних фінансових показників діяльності та виконувати інші (нефінансові) зобов'язання. Договорами передбачено перелік випадків невиконання, що дають кредиторам право вимагати дострокового повернення кредитних коштів.

Протягом 2017-2018 років були зафіксовані наступні випадки невиконання зобов'язань за договором з китайським банком:

- 1) невиконання зобов'язання зі сплати відсотків у зв'язку з обмеженням максимальної процентної ставки, встановленим Національним банком України;
- 2) наявність суттєвих судових проваджень, ініційованих а) українським державним банком щодо стягнення заборгованості з погашення облігацій, випущених материнською компанією; б) Фондом державного майна щодо невиконання материнською компанією певних приватизаційних зобов'язань;
- 3) наявність думки із застереженням у аудиторському звіті щодо консолідованої фінансової звітності Групи.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

14. Кредити та позики (продовження)

У лютому 2018 року Група отримала від китайського банку лист про відмову від прав вимоги дострокового погашення кредиту, які виникли в результаті наявності суттєвих судових проваджень. Дані відмова зберігає чинність за умови, що (а) суди відповідних інстанцій не приймуть в майбутньому несприятливі рішення в результаті вищезазначених суттєвих проваджень, та (б) у разі закриття таких проваджень в результаті альтернативного врегулювання, мирова угода, на думку кредитора, не матиме істотного негативного впливу на Групу.

Враховуючи, що усі судові рішення у суттєвих провадженнях, які спричинили настання випадку невиконання зобов'язань за договором з китайським банком, були винесені на користь Групи, відмова банку від прав вимоги дострокового погашення кредиту, надана у лютому 2018 року, залишається чинною станом на 31 грудня 2019 року.

Протягом 2019 року Група виконувала усі свої зобов'язання перед кредиторами та виконувала фінансові та нефінансові ковенанти, за винятком факту невиконання нефінансових ковенантів за договором з китайським банком, яке відбулося через наявність застережень у аудиторському звіті щодо консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року.

У 2019 році Група отримала окремий лист, яким банк підтвердив свою відмову від права вимоги дострокового погашення, що виникає у зв'язку з наявністю думки із застереженням у аудиторському звіті. Протягом 2019 року Група забезпечувала необхідні коригуючі дії з метою усунення чи зменшення впливу аудиторських застережень щодо фінансової звітності в майбутніх періодах.

Станом на 31 грудня 2019 року Група не порушила визначених кредитними угодами ковенантів та класифікувала заборгованість по кредиту від китайського банку відповідно до контрактних термінів погашення.

Застави

Група надала у заставу права вимоги за певними банківськими рахунками як забезпечення за кредитним договором з китайським банком. Група зобов'язана спрямовувати певну суму надходжень грошових коштів від клієнтів (з урахуванням встановленого мінімуму) через рахунки у заставі. У разі настання події дефолту надходження на цих рахунках можуть використовуватися для виконання зобов'язань за кредитним договором.

Активи та майнові права, що знаходяться у заставі для забезпечення банківських кредитів та інших запозичень, представлені таким чином:

Застава	Валюта	31 грудня	31 грудня
		2019 р.	2018 р.
Майнові права на майбутні поставки обладнання	Доларів США	28,779	28,779
Основні засоби	Гривень	1,226,837	2,559,386
Інвестиційна нерухомість	Гривень	816,571	8,257

15. Інші зобов'язання

Інші зобов'язання представлені наступним чином:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.		31 грудня 2018 р. (перераховано)	
	Коротко- строкові	Довго- строкові	Коротко- строкові	Довго- строкові
Зобов'язання за облігації, емітовані материнською компанією (i)	25,000	564,098	1,036,820	-
Зобов'язання щодо виконання (ii)	45,265	185,502	30,505	174,835
Зобов'язання з оренди (iii)	38,952	49,911	-	-
Випущені облігації (Примітка 14)	-	-	-	150
Інші	17,735	-	19,645	-
Всього інших зобов'язань	126,952	799,511	1,086,970	174,985

(i) Зобов'язання з облігацій, емітованих материнською компанією

Як зазначено в Примітках 4.1 (i) та 11, у березні 2017 року Група отримала право власності на облігації, випущені її материнською компанією, на суму 1,036,820 тисяч гривень, що відразу підлягали сплаті грошовими коштами. Група не здійснювала платежів на виконання цих зобов'язань до грудня 2019 року, коли сторони підписали додаткову угоду, яка визначила продовжений графік оплати з розстроченням платежів до 2028 року та встановила зобов'язання зі сплати відсотків, розрахованих за ефективною відсотковою ставкою у розмірі 9,75%. Також, згідно з додатковою угодою, Група зобов'язалась надати кредитору додаткову іпотеку у розмірі не менше 1 млрд гривень до 20 лютого 2020 року.

Перегляд умов первинного договору, як описано вище, призвів до виникнення ефекту від реструктуризації заборгованості на суму 253,800 тисяч гривень, відображеного у складі фінансових доходів (Примітка 25). Недисконтувана сума непогашених зобов'язань за переглянуту угоду становила 836,820 тисяч гривень. Відповідна балансова вартість становила 589,098 тисяч гривень, з яких 25,000 тисяч гривень обліковуються як поточні зобов'язання, а 564,098 тисяч гривень – як довгострокові зобов'язання.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
 Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

15. Інші зобов'язання (продовження)**(ii) Зобов'язання щодо виконання**

Відстрочена плата за підключення, визнана як зобов'язання за договором, представлена нижче:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019 рік	2018 рік
На 1 січня, у тому числі:		
- Поточна частина (рядок 1690)	205,340	197,137
- Довгострокова частина (рядок 1515)	30,505	28,157
	174,835	168,980
Плата за підключення за рік	92,148	55,077
Виручка за період (Примітка 18)	(66,721)	(46,874)
На 31 грудня, у тому числі:	230,767	205,340
- Поточна частина (рядок 1690)	45,265	30,505
- Довгострокова частина (рядок 1515)	185,502	174,835

(iii) Зобов'язання з оренди:

Балансова вартість зобов'язань з оренди та її зміни з 1 січня 2019 року (дата застосування МСФЗ 16) є наступною:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019 рік
На 1 січня	103,038
- Поточна частина (рядок 1690)	39,864
- Довгострокова частина (рядок 1515)	63,174
 Модифікація	15,544
Нараховані відсотки	17,794
Виплати	(47,513)
 На 31 грудня	88,863
- Поточна частина (рядок 1690)	38,952
- Довгострокова частина (рядок 1515)	49,911

16. Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги та інша кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги та інша кредиторська заборгованість представлена таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Кредиторська заборгованість за послуги	151,445	152,446
Кредиторська заборгованість за необоротні активи	128,528	175,571
Кредиторська заборгованість за товарно-матеріальні запаси	37,033	49,658
Кредиторська заборгованість перед операторами	35,001	22,577
Інша кредиторська заборгованість	8,280	6,687
 Всього кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги та іншої кредиторської заборгованості	360,287	406,939

17. Поточні забезпечення

Поточні зобов'язання представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Нарахування за преміями	152,475	133,696
Нарахування по невикористаних відпустках	129,662	128,268
Інші забезпечення	3,412	349
 Всього поточних забезпечень	285,549	262,313

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

18. Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

Аналіз доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за основними джерелами доходів:

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Дохід від контрактів з клієнтами		
Дзвінки в межах міста та абонентська плата	2,000,423	2,138,555
Послуги Інтернет	1,930,727	1,835,966
Дзвінки на мобільні телефони та міжміські дзвінки в межах України	510,952	579,191
Послуги, надані іноземним операторам	282,551	386,263
Плата за користування телефонними лініями та каналами зв'язку, вхідні дзвінки та транзит телефонного трафіку	140,266	159,239
Доходи від послуг провідного радіомовлення	119,927	126,250
Плата за користування кабельною каналізацією	89,899	115,489
Міжнародний трафік	64,862	96,062
Плата за підключення (Примітка 15)	66,721	46,874
Доходи від реалізації товарів	2,398	2,993
Інші доходи	50,501	31,067
Чистий доход від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5,259,227	5,517,949

Інші доходи

Доходи від операційної оренди активів	416,315	338,683
Всього інші доходи	416,315	338,683
Всього чистий дохід	5,675,542	5,856,632

Плата за трафік в межах міста та абонентська плата, а також плата за користування кабельною каналізацією встановлюються на основі тарифів на телекомунікаційні послуги, затверджених НКРЗІ.

Плата за дзвінки на мобільні телефони та міжміські дзвінки в межах України включає плату за вихідний трафік в межах України, яка розраховується на основі застосування тарифів, затверджених Групою. Застосовується посекундна тарифікація розмов.

Дохід від міжнародного трафіку включає платежі за міжнародні телефонні дзвінки, які здійснюються абонентами з території України.

Дохід від надання послуг іноземним операторам включає регулярні (місячні, квартальні, річні) платежі за використання ліній та платежі за проходження трафіку абонентам іноземних операторів, що знаходяться за межами території України, та базується на окремих угодах із іноземними операторами.

Плата за користування каналами, доступ до ліній фіксованого зв'язку, вхідні дзвінки та транзит телефонного трафіку – це платежі, отримані від українських операторів послуг зв'язку, які включають фіксовані платежі за доступ до мережі Групи та платежі за проходження трафіку абонентам цих операторів. На відміну від плати за термінацію та транзит телефонного трафіку, плата за користування телефонними лініями та каналами зв'язку встановлюється на основі тарифів на телекомунікаційні послуги, затверджених НКРЗІ.

Доходи від надання послуг Інтернет включають фіксовану абонентську плату, плату за передачу трафіку з використанням IP-технологій, дохід від реалізації Інтернет-карток, плату за послуги з передачі даних, плату за підключення та інші платежі за надання послуг.

Плата за підключення представлена разовими доходами при підключенні, що визнаються протягом очікуваного життєвого циклу абонента.

19. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік (перераховано)
Витрати на оплату праці	1,467,387	1,478,155
Знос основних засобів (Примітка 6)	589,208	610,897
Комунальні послуги	584,078	597,970
Технічне обслуговування та ремонт	314,092	270,353
Матеріали	227,109	249,213
Послуги, надані іноземними операторами	165,357	168,692
Плата за користування телефонними лініями та каналами зв'язку, вхідні дзвінки та транзит телефонного трафіку	107,003	110,179
Амортизація нематеріальних активів	75,624	46,878
Витрати на оренду майна	62,528	107,768
Вартість списання активу по абонентам, які припинили користуватись послугами (Примітка 8)	39,219	22,447
Амортизація активів за договором (Примітка 8)	36,979	19,462
Знос активів з права користування (Примітка 6)	35,741	–
Інше	174,243	155,475
Всього собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	3,878,568	3,837,489

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

20. Адміністративні витрати

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Витрати на оплату праці	580,608	563,224
Земельні та інші податки	144,651	139,071
Витрати на оренду	104,960	102,863
Матеріали	23,532	22,291
Комунальні послуги	19,178	17,235
Професійні послуги	18,674	35,331
Технічне обслуговування та ремонт	17,998	10,016
Послуги з прибирання	15,503	11,456
Знос основних засобів (Примітка 6)	14,439	19,879
Податок на нерухомість	6,186	53,360
Страхування	6,158	6,270
Телекомунікаційні послуги	2,400	1,808
Банківські комісії та виплати	1,573	4,653
Інше	34,803	32,691
Всього адміністративних витрат	990,663	1,020,148

21. Витрати на збут

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Витрати на оплату праці	266,957	268,627
Витрати на рекламу та поліграфічні послуги	56,577	59,388
Банківські комісії та виплати	19,620	21,962
Доставка рахунків	14,799	18,677
Комунальні послуги	9,180	15,987
Матеріали	5,228	8,987
Комісійні	4,389	5,432
Знос основних засобів (Примітка 6)	3,524	5,330
Технічне обслуговування та ремонт	687	630
Амортизація нематеріальних активів	664	3,602
Інше	8,768	6,593
Всього витрат на збут	390,393	415,215

22. Інші операційні витрати

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Резерв під очікувані кредитні збитки	(18,481)	67,092
Збиток від курсових різниць	32,691	513
Витрати згідно колективного договору	31,273	18,625
Вартість викраденого мідного кабелю	13,187	11,060
Штрафи та пеня	3,261	10,265
Знос основних засобів (Примітка 6)	3,052	3,618
Комунальні послуги	1,416	1,876
Інше	50,521	64,288
Всього інших операційних витрат	116,920	177,337

Витрати на персонал згідно колективного договору включають виплати у зв'язку з розірванням трудового договору працівників у сумі 14,212 тисяч гривень за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (31 грудня 2018 року – 4,010 тисяч гривень).

23. Інші операційні доходи

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Прибуток від вибуття необоротних активів	394,115	355,470
Штрафи та пеня	10,989	9,806
Прибуток від оприбуткування запасів	6,087	7,973
Прибуток від списання кредиторської заборгованості	4,126	7,977
Інше	32,387	39,903
Всього інших операційних доходів	447,704	421,129

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

23. Інші операційні доходи (продовження)

У 2019 та 2018 роках прибуток від вибуття необоротних активів переважно представлений реалізацією демонтованого мідного кабелю та автоматичних телефонних станцій. Мідний кабель, який було продано у 2019 та 2018 роках, був демонтований в ході оптимізації мережі та переключення абонентів до інших кабелів. До початку процесу вивільнення, такий мідний кабель вважався спеціалізованим активом та оцінювався у складі єдиної одиниці, що генерує грошові потоки, разом з іншими спеціалізованими активами Групи із використанням методу амортизованої вартості заміщення з перевіркою на економічне знецінення на основі методу дисконтованих грошових потоків.

24. Фінансові витрати

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Процентні витрати за кредитами та позиками	294,319	303,798
Процентні витрати за зобов'язаннями з довгострокових пенсійних виплат працівникам (Примітка 13)	29,830	44,978
Нараховані відсотки за зобов'язаннями з оренди (Примітка 15)	17,794	—
Процентні витрати за зобов'язаннями з інших довгострокових виплат працівникам	404	1,012
Інші фінансові витрати	983	3,792
Всього фінансових витрат	343,330	353,580

25. Фінансові доходи

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Ефект від реструктуризації заборгованості перед банком (Примітка 15)	253,800	—
Прибуток від курсових різниць	135,787	4,088
Процентні доходи	19,536	25,275
Ефект дисконтування за фінансовими інвестиціями	1,331	5,258
Всього фінансових доходів	410,453	34,621

26. Інші витрати

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік (перераховано)
Знецінення основних засобів та інвестиційної нерухомості	1,341,464	—
Збитки від зменшення справедливої вартості облігацій, емітованих материнською компанією	45,984	10,060
Очікувані кредитні збитки за весь строк дії за дебіторською заборгованістю материнської компанії	43,124	9,435
Інше	125	—
Всього інших витрат	1,430,697	19,495

27. Податок на прибуток

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Дохід з відстроченого податку на прибуток	218,795	25,211
Витрати з поточного податку на прибуток	(140,021)	(107,650)
Вигода/(Витрати) з податку на прибуток	78,774	(82,439)

Узгодження ефективної ставки оподаткування:

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік (перераховано)
Прибуток/(Збиток) до оподаткування	(616,872)	507,180
Вигода/(Витрати) з податку на прибуток за діючою ставкою 18%	111,037	(91,292)

Вплив на податок на прибуток:

Чистий вплив доходу, звільненого від оподаткування / (витрат, що не підлягають вирахуванню)	(15,339)	(410)
Елімінація діяльності, що припиняється	(15,080)	(12,187)
Вплив переоцінки тимчасових різниць	(1,844)	21,450
Вигода/(Витрати) з податку на прибуток	78,774	(82,439)

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

27. Податок на прибуток (продовження)

Відмінності між українськими правилами оподаткування та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансової звітності та їхньою податковою базою. Податковий ефект змін цих тимчасових різниць був розрахований, виходячи з оцінки керівництвом строків реалізації цих різниць у податковій декларації Групи за ставкою 18%, яка, як очікується, діятиме у майбутніх періодах.

Зміни визнаних тимчасових різниць протягом року, що закінчився 31 грудня 2019 року, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	1 січня 2019 р.	Визнані у звіті про фінансові результати (витрати)/ дохід	Визнані у іншому сукупному доході	31 грудня 2019 р.
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	(690,663)	234,890	373,553	(82,220)
Нематеріальні активи	(634)	423	—	(211)
Дебіторська заборгованість	91,482	(15,334)	—	76,148
Грошові кошти та фінансові активи	130	(29)	—	101
Зобов'язання щодо державного пенсійного плану	38,212	(1,155)	6,797	43,854
Відстрочені податкові активи/(зобов'язання)	(561,473)	218,795	380,350	37,672
Невизнані відстрочені податкові активи/ (зобов'язання)	—	—	—	—
Чисті відстрочені податкові активи/ (зобов'язання)	(561,473)	218,795	380,350	37,672

Зміни визнаних тимчасових різниць протягом року, що закінчився 31 грудня 2018 року, представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	1 січня 2018 р.	Визнані у звіті про фінансові результати (витрати)/ дохід	Визнані у іншому сукупному доході	31 грудня 2018 р.
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	(711,692)	27,552	(6,523)	(690,663)
Нематеріальні активи	(3,170)	2,536	—	(634)
Дебіторська заборгованість	95,311	(3,829)	—	91,482
Грошові кошти та фінансові активи	760	(630)	—	130
Зобов'язання щодо державного пенсійного плану	39,738	(418)	(1,108)	38,212
Відстрочені податкові активи/(зобов'язання)	(579,053)	25,211	(7,631)	(561,473)
Невизнані відстрочені податкові активи/ (зобов'язання)	—	—	—	—
Чисті відстрочені податкові активи/ (зобов'язання)	(579,053)	25,211	(7,631)	(561,473)

28. Управління фінансовими ризиками та капіталом

У ході звичайної діяльності у Групи виникають кредитні, процентні, валютні ризики та ризики ліквідності.

Справедлива вартість

Певні вимоги до розкриття інформації Групи вимагають визначення справедливої вартості як фінансових, так і нефінансових активів і зобов'язань. Справедлива вартість була визначена для цілей оцінки та розкриття інформації з використанням зазначених далі методів. Там, де це необхідно, додаткова інформація про припущення, зроблені у процесі визначення справедливої вартості активу або зобов'язання, розкривається в примітках, що стосуються відповідних активів та зобов'язань.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана при продажі активу або сплачена при передачі зобов'язання у ході звичайної господарської операції між учасниками на момент оцінки (тобто ціна вибуття).

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

28. Управління фінансовими ризиками та капіталом (продовження)

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги та інша дебіторська заборгованість

Справедлива вартість дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги та іншої дебіторської заборгованості оцінюється як теперішня вартість майбутніх грошових потоків, дисконтованих за ринковою процентною ставкою станом на звітну дату. Ефект дисконтування вважається незначним і не відображається у консолідований фінансовій звітності.

Непохідні фінансові зобов'язання

Справедлива вартість, що визначається для цілей розкриття інформації, розраховується на основі поточної вартості майбутніх грошових потоків по основній сумі і відсотках, дисконтованих за ринковою процентною ставкою станом на звітну дату.

Балансова вартість всіх фінансових активів та зобов'язань не відрізняється суттєво від їх справедливої вартості на 31 грудня 2019 та 2018 років.

Ієрархія джерел визначення справедливої вартості

З метою дотримання вимог МСФЗ 13, що відноситься до розкриття інформації щодо справедливої вартості, всі фінансові та нефінансові активи та зобов'язання, щодо яких робляться розкриття інформації про справедливу вартість, відносяться до відповідного рівня ієрархії джерел визначення справедливої вартості. МСФЗ 13 встановлює ієрархію методів оцінки, що базується на тому, які вхідні дані – відкриті чи закриті – використовуються при застосуванні того чи іншого методу. Відкриті дані відображають ринкову інформацію, отриману з незалежних джерел; закриті дані відображають ринкові припущення, зроблені Групою. На цих двох типах даних побудована ієрархія джерел визначення справедливої вартості, що наводиться нижче:

- **рівень 1** – оцінка ґрунтуються на цінах котирувань на активних ринках для ідентичних активів або зобов'язань, до яких Група має доступ на дату оцінки;
- **рівень 2** – оцінка ґрунтуються на вхідних даних, інших ніж ціни котирувань, що увійшли у Рівень 1, які є відкритими, тобто спостерігаються для активу або зобов'язання або прямо, або опосередковано;
- **рівень 3** – оцінка ґрунтуються на вхідних даних для активу чи зобов'язання, яких немає у відкритому доступі, зокрема на значних закритих даних, що використовуються для коригувань відкритих вхідних даних, які є важливими для оцінки.

Розкриття інформації щодо фінансових та нефінансових активів та зобов'язань Групи були визначені згідно з результатами оцінки, яка відповідає Рівню 2 ієрархії джерел визначення справедливої вартості, крім спеціалізованих основних засобів і частини об'єктів інвестиційної нерухомості, які були оцінені станом на 31 грудня 2019 та 2018 років за справедливою вартістю (за вирахуванням витрат на вибудуття) з використанням закритих вхідних даних, що відповідає Рівню 3 ієрархії джерел визначення справедливої вартості.

Рівень 2: Ключові вхідні дані та припущення, використані при визначенні справедливої вартості фінансових інструментів, представлені ринковими процентними ставками, що приблизно дорівнюють ефективним процентним ставкам Групи на звітну дату. Протягом років, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, не було змін методів оцінки справедливої вартості та трансферів з однієї категорії оцінки до іншої. Справедлива вартість фінансових інструментів у консолідованому балансі Групи станом на 31 грудня 2019 та 2018 років приблизно дорівнює їх балансовій вартості.

Ключові вхідні дані та припущення, використані при визначенні справедливої вартості нефінансових активів, представлені ринковими цінами на аналогічні активи та цінами останніх угод Групи з продажу подібних активів з певними коригуваннями, які спостерігаються прямо або опосередковано.

Рівень 3: Опис використаних вхідних даних та чутливість оцінки справедливої вартості до змін цих вхідних даних наведено у Примітках 6, 7 та 11.

Політика та процедури управління фінансовими ризиками

При використанні фінансових інструментів Група зазнає таких видів ризиків:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- ринковий ризик.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

28. Управління фінансовими ризиками та капіталом (продовження)

У цій примітці представлена інформація щодо кожного із зазначених ризиків, яких зазнає Група, про цілі, політику та процедури оцінки та управління ризиками, а також про управління капіталом Групи. Більш детальна кількісна інформація розкрита у відповідних примітках до цієї консолідованої фінансової звітності.

Наглядова рада несе всю повноту відповідальності за організацію системи управління ризиками та нагляд за функціонуванням цієї системи.

Політика з управління ризиками розроблена з метою виявлення та аналізу ризиків, яких зазнає Група, встановлення належних лімітів ризику та впровадження засобів контролю ризиків, а також для здійснення моніторингу рівнів ризику та дотримання встановлених лімітів. Політика та системи управління ризиками регулярно переглядаються з метою відображення змін ринкових умов та умов діяльності Групи. Через засоби навчання та стандарти і процедури управління Група намагається створити таке впорядковане і конструктивне середовище контролю, в якому всі працівники розуміють свої функції та обов'язки.

Наглядова рада здійснює нагляд за тим, яким чином керівництво контролює дотримання політик і процедур з управління ризиками, а також аналізує адекватність структури управління ризиками по відношенню до ризиків, яких зазнає Група.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – це ризик виникнення фінансового збитку внаслідок невиконання споживачем або контрагентом зобов'язань за договором. Цей ризик виникає, головним чином, у зв'язку з дебіторською заборгованістю споживачів та інвестиційними цінними паперами.

Група не вимагає надання застави по фінансових активах. Моніторинг кредитних ризиків здійснюється постійно. Максимальна сума кредитного ризику представлена балансовою вартістю кожного фінансового активу, відображеного у консолідованиму звіті про фінансовий стан.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги та інша дебіторська заборгованість

Наявність кредитного ризику залежить, головним чином, від індивідуальних характеристик кожного споживача. Демографічні показники клієнтської бази, включаючи ризик дефолту, властивий конкретній галузі або країні, в якій споживачі здійснюють свою діяльність, меншою мірою впливає на рівень кредитного ризику.

При здійсненні моніторингу кредитного ризику споживачів останні групуються згідно з їх кредитними характеристиками, у тому числі, залежно від того, чи відносяться вони до фізичних або юридичних осіб, чи є вони вітчизняними або міжнародними операторами, державними установами, а також згідно зі структурою їх заборгованості за строками. Керівництво аналізує кредитну якість дебіторської заборгованості до моменту прострочення до 90 днів а також проводить «м'яку» роботу щодо стягнення дебіторської заборгованості силами персоналу, що займається обслуговуванням абонентів, за допомогою наступних засобів: IVR, Viber, нагадування щодо заборгованості в рахунках, здійснення телефонних дзвінків. Якщо споживач – фізична особа – не платить більше 3 місяців, надання послуги призупиняється Групою до надходження оплати. Після спливу 90 днів прострочення дебіторської заборгованості Група використовує послуги сторонніх компаній, що супроводжують стягнення заборгованості.

Керівництво впровадило кредитну політику, згідно з якою платоспроможність кожного іноземного оператора аналізується окремо на момент початку співробітництва. З урахуванням результатів такого аналізу контрагенту пропонуються умови оплати та надання послуг. Після цього на постійній основі аналізується лише виконання зобов'язань з оплати.

Отримання Групою дебіторської заборгованості залежить від ряду економічних та політичних факторів, але, на думку керівництва, у Групі відсутній значний ризик збитків, що перевищували б резерви, створені у цій консолідованій фінансовій звітності.

Грошові кошти на рахунках

Група розміщує кошти на депозитах та поточних рахунках в банках, залежно від їхнього кредитного ризику. При виборі банку для розміщення депозиту Група враховує кредитний рейтинг контрагента, попередній досвід роботи з ним та процентну ставку, яку пропонує банк.

Станом на 31 грудня 2019 року 95.93% грошових коштів Групи розміщено у 3 українських банках (на 31 грудня 2018 року – 99.5% розміщено у 4 українських банках), що не призводить до концентрації кредитного ризику.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

28. Управління фінансовими ризиками та капіталом (продовження)

Далі наведений аналіз коштів на банківських рахунках за кредитною якістю згідно з кредитними рейтингами за оцінкою Fitch або Moody's станом на 31 грудня 2019 та 2018 років:

(у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Кошти на банківських рахунках		
B2	186,556	-
B3	190,198	313,747
Caa1	-	4,301
Ca-C	-	22,067
Без рейтингу	16,554	1,397
Всього кошти на банківських рахунках	393,739	341,512
Резерв під очікувані кредитні збитки	(555)	(719)
Всього кошти на банківських рахунках після вирахування знецінення	393,184	340,793
Ризик ліквідності		

Ризик ліквідності – це ризик того, що Група не зможе виконати свої фінансові зобов'язання шляхом оплати грошовими коштами чи поставки іншого фінансового активу. Підхід до управління ліквідністю передбачає розумне забезпечення постійною ліквідністю, достатньою для виконання зобов'язань Групи по мірі настання строків їх погашення як у звичайних умовах, так і у надзвичайних ситуаціях, уникаючи при цьому неприйнятних збитків і ризику нанесення шкоди репутації Групи.

Група намагається забезпечувати наявність грошових коштів та їх еквівалентів, доступних на першу вимогу, в обсязі, достатньому для покриття очікуваних короткострокових операційних витрат, включаючи витрати на обслуговування фінансових зобов'язань; це не поширюється на екстремальні ситуації, які неможливо передбачити, наприклад, стихійне лихо.

Строки погашення зобов'язань за непохідними фінансовими зобов'язаннями згідно з умовами договорів, включаючи виплату процентів, на 31 грудня 2019 року представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Балансова wartість	Контрактні грошові потоки	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	3 місяців до 1 року	Від 1 до 2 років	Більше 2 років
Позики							
Банківські кредити	1,626,107	1,668,655	–	17,500	972,233	188,988	489,934
Випущені облігації	150	150	–	–	150	–	–
Кредити від постачальників	3,213	3,313	–	–	–	473	2,840
Відсотки до виплати	21,972	138,567	10,996	–	49,934	39,097	38,540
Всього позик	1,651,442	1,810,685	10,996	17,500	1,022,317	228,558	531,314
Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги та інша кредиторська заборгованість							
Інші поточні зобов'язання	360,287	360,287	360,287	–	–	–	–
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	42,734	59,224	21,194	6,905	31,125	–	–
Орендні зобов'язання	564,098	1,381,282	–	–	–	107,472	1,273,810
Всього	88,863	97,104	3,246	9,738	25,968	25,211	32,941
Всього	2,707,424	3,708,582	395,723	34,143	1,079,410	361,241	1,838,065

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

28. Управління фінансовими ризиками та капіталом (продовження)

Строки погашення зобов'язань за непохідними фінансовими зобов'язаннями згідно з умовами договорів, включаючи виплату процентів, на 31 грудня 2018 року представлені таким чином:

<u>(у тисячах гривень)</u>	Балансова вартість	Контрактні грошові потоки	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	3 місяців до 1 року	Від 1 до 2 років	Більше 2 років
Позики							
Банківські кредити	1,664,633	2,042,015	—	24,711	1,053,364	265,595	698,344
Випущені облігації	150	150	—	—	150	—	—
Відсотки до виплати	21,982	21,982	12,872	106	9,004	—	—
Всього позик	1,686,765	2,064,147	12,872	28,818	1,062,518	265,595	698,344
Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги та інша кредиторська заборгованість							
Інші поточні зобов'язання	406,939	406,939	406,939	—	—	—	—
Інші поточні зобов'язання	1,056,465	1,056,465	1,056,465	—	—	—	—
Всього	3,150,168	3,527,551	1,476,276	28,818	1,062,518	265,595	698,344
Валютний ризик							
У Групи виникає валютний ризик у зв'язку з транзакціями з іноземними операторами та позиками, деномінованими в іноземній валюті. Валютами, що викликають цей ризик, є, в основному, долари США та Євро. Українське законодавство обмежує спроможність Групи хеджувати свій валютний ризик, отже, Група не хеджує свій валютний ризик. Проте, валютний ризик враховується керівництвом під час вибору валюти розрахунків з операторами та постачальниками товарів та послуг.							
Рівень валютного ризику представлений таким чином:							

<u>(у тисячах гривень)</u>	Деноміновані у доларах США		Деноміновані в євро	
	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	25,159	32,225	13,243	16,348
Грошові кошти та їх еквіваленти	77,044	201,103	102,270	72,654
Поточна частина довгострокових кредитів та позик	(188,243)	(113,808)	(307)	—
Довгострокові кредити та позики	(526,427)	(750,533)	(114,285)	—
Короткострокові кредити та позики	—	—	—	—
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(4,412)	(9,790)	(19,781)	(3,315)
Чиста довга/(коротка) позиція	(616,879)	(640,803)	(18,860)	85,687

30-ти відсоткове ослаблення гривні по відношенню до вказаних валют на 31 грудня призвело б до зменшення суми прибутку після оподаткування та зменшення власного капіталу на зазначені нижче суми. Цей аналіз виконаний на основі припущення щодо незмінності всіх інших змінних величин, зокрема, процентних ставок.

<u>(у тисячах гривень)</u>	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Долари США	(185,064)	(192,241)
Євро	(5,658)	25,706

30-ти відсоткове змінення гривні по відношенню до зазначених валют на 31 грудня призвело б до протилежного впливу на зазначені вище суми, виходячи з припущення щодо незмінності всіх інших змінних величин.

Ринковий ризик

Ринковий ризик полягає у тому, що зміни ринкових цін, таких як валютні курси, процентні ставки і вартість капіталу, будуть впливати на доходи або на вартість фінансових інструментів. Метою управління ринковим ризиком є контроль рівня ринкового ризику у межах прийнятних параметрів при оптимізації доходності за ризик. Група несе фінансові зобов'язання з метою управління ринковими ризиками. Всі такі операції здійснюються згідно з інструкціями керівництва. Група не застосовує операції хеджування для управління волатильністю показників прибутку чи збитку.

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

28. Управління фінансовими ризиками та капіталом (продовження)

Процентний ризик

Зміни процентних ставок впливають, головним чином, на кредити та позики шляхом зміни майбутніх грошових потоків за відповідними інструментами (для заборгованості за плаваючою ставкою). Керівництво не має офіційної політики визначення необхідного співвідношення заборгованості Групи з фіксованими та плаваючими процентними ставками. Однак при отриманні нових кредитів та позик керівництво здійснює відповідний аналіз перш, ніж прийняти рішення щодо того, яка процентна ставка – фіксована чи плаваюча – буде більш вигідною для Групи протягом розрахункового періоду до погашення заборгованості.

Оскільки Група, як правило, не має значних процентних активів, її доходи та грошові потоки від основної діяльності переважно не залежать від змін ринкових процентних ставок. Процентний ризик Групи виникає у зв'язку з довгостроковими та короткостроковими позиками. Станом на 31 грудня 2019 року 6,94% загальної суми позик були надані Групі за плаваючою ставкою (31 грудня 2018 року: 48%).

Інформація про ефективні процентні ставки за фінансовими інструментами наведена у Примітці 14. Перегляд процентної ставки, як за інструментами з фіксованою процентною ставкою, так і за інструментами з плаваючою процентною ставкою, відбувається при настанні строку їх погашення.

Зміна процентних ставок на 100 базисних пунктів привела б до збільшення або зменшення прибутку після оподаткування та збільшення або зменшення власного капіталу на 1,132 тисячі гривень (31 грудня 2018 року: 8,093 тисячі гривень) в результаті збільшення/зменшення чистих процентних витрат по фінансових активах та зобов'язаннях зі змінними ставками. Цей аналіз виконаний на основі припущення щодо незмінності всіх інших змінних величин, зокрема, курсів обміну валют.

Інший ринковий ціновий ризик

Група не укладає товарних контрактів, крім випадків, коли це необхідно для очікуваного споживання та продажів. Розрахунок за цими контрактами не здійснюється за чистою сумою.

Угоди про взаємозалік або аналогічні угоди

Вплив можливого взаємозаліку активів та зобов'язань для зменшення потенційного кредитного ризику є незначним.

Управління капіталом

Політика Групи передбачає підтримку стабільного рівня капіталу з метою забезпечення довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших учасників ринку, а також для забезпечення сталого розвитку господарської діяльності у майбутньому. Керівництво контролює як структуру статутного капіталу, так і доходність капіталу.

Керівництво намагається зберігати баланс між більш високою доходністю, яку можна досягти при вищому рівні позикових коштів, та перевагами і стабільністю, які забезпечує стійка позиція капіталу.

Протягом звітного періоду не було змін у підході до управління капіталом.

Станом на 31 грудня 2019 року чисті активи Групи у сумі 7,284,083 тисячі гривень (31 грудня 2018 року: 6,954,889 тисяч гривень) перевищують зареєстрований статутний капітал Групи, затверджений у Статуті в розмірі 4,681,562 тисячі гривень (31 грудня 2018 року: 4,681,562 тисячі гривень).

29. Зобов'язання

Зобов'язання з капіталовкладень

На 31 грудня 2019 року Група мала договірні зобов'язання на придбання основних засобів на суму 156,004 тисячі гривень (31 грудня 2018 року: 1,377,206 тисяч гривень), а також на придбання програмного забезпечення та інших нематеріальних активів на суму 20,968 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 54,278 тисяч гривень).

Зобов'язання з оренди

Станом на 31 грудня 2019 року Група мала договірні зобов'язання з оренди технічних приміщень та інфраструктурних об'єктів, котрі не визнані у складі активу з права користування згідно МСФЗ 16, на суму 46,874 тисячі гривень (31 грудня 2018 року: 47,033 тисячі гривень), а також зобов'язання з мінімальних платежів за оренду земельних ділянок на суму 87,830 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 110,196 тисяч гривень).

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

30. Непередбачувані зобов'язання

Страхування

Група не має повного страхового покриття щодо свого виробничого обладнання на випадок переривання діяльності або виникнення відповідальності перед третьою особою у зв'язку зі шкодою, заподіяною майну чи навколошньому середовищу в результаті аварій, пов'язаних з майном чи операціями Групи, оскільки керівництво отримує страховий захист тільки у разі, якщо вважає це економічно доцільним. Керівництво вважає, що, виходячи з його оцінки страхових ризиків та наявності і доступності страхових продуктів в Україні, значні ризики належним чином вирішуються, зокрема, щодо активів, наданих позикодавцям Групи. Однак до тих пір, поки Група не отримає більш досконалі страхові продукти, потенційна втрата чи знищення тих чи інших активів створює відповідні ризики для операцій та фінансового стану Групи.

Право користування земельними ділянками

Станом на 31 грудня 2019 року частина земельних ділянок, на яких розташоване обладнання та об'єкти нерухомості, використовується Групою без оновленого пакету документів, включаючи кадастрові номери, але в той же час Група виплачує всі юридично необхідні податкові платежі пов'язані з вищезазначеними земельними ділянками відповідно до законодавства.

Група регулярно та постійно приводить земельні відносини у відповідність до вимог існуючих нормативних вимог та законів. Відповідно до операційного плану, протягом 2019 року Група частково приводила, та і надалі буде проводити, оновлення правовстановлюючих документів з метою приведення їх до вимог чинного земельного законодавства.

Непередбачені податкові зобов'язання

Для української системи оподаткування характерною є наявність численних податків, а також законодавство, яке підлягає частим змінам, яке може застосовуватися ретроспективно, яке може тлумачитися по-різному та яке в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у тлумаченні податкового законодавства між місцевою, обласною і державною податковими адміністраціями та між Національним банком України і Міністерством фінансів.

Податкові декларації підлягають перевірці з боку податкових органів, які за законом уповноважені застосовувати суверіні штрафні санкції, а також стягувати пеню. Податковий рік залишається відкритим для перевірок, що проводяться податковими органами, протягом наступних трьох календарних років; однак за певних обставин податковий рік може залишатися відкритим довше. Ці факти створюють більш серйозні податкові ризики в Україні, порівняно із типовими ризиками, притаманними країнам з більш розвиненими системами оподаткування.

Керівництво вважає, що Група зробила достатні нарахування по податкових зобов'язаннях, виходячи з власної інтерпретації податкового законодавства України, офіційних заяв і судових рішень. Однак тлумачення законодавства відповідними органами влади можуть відрізнятися, і якщо органи влади зможуть довести правильність таких власних тлумачень, які не співпадають з позицією Групи, то це може суттєво вплинути на цю консолідовану фінансову звітність. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років Групою не було створено забезпечення у зв'язку з непередбаченими податковими зобов'язаннями.

Трансферте ціноутворення

З огляду на складність телекомунікаційного бізнесу та той факт, що практика застосування правил трансфертного ціноутворення в Україні ще не сформувалася, вплив оскарження трансфертних цін Групі неможливо достовірно оцінити, проте зрештою він може виявиться суттєвим для фінансового стану та/чи операцій Групи в цілому, залежно від того, як місцеві податкові органи застосовуватимуть остаточні правила. Крім того, неможливо прогнозувати, які рішення прийматимуть українські суди за спорами між податковими органами та керівництвом.

Група проводить операції, які підлягають контролю згідно з законодавством України про трансферте ціноутворення, зокрема, протягом 2017-2019 років контролювані операції Групи стосувалися термінації трафіку абонентів іноземних операторів та консультаційних послуг. Ціни на такі операції встановлюються за ринковим принципом. Керівництво вживає усіх необхідних заходів для забезпечення постійного дотримання законодавства про трансферте ціноутворення. У Групі були впроваджені процедури контролю для визначення, аналізу та документального підтвердження контролюваних операцій на забезпечення дотримання вимог нового законодавства про трансферте ціноутворення.

Судові справи

Протягом 2019 рок Група виступала відповідачем у низці судових справ, з яких найбільш суттєвою була справа за позовом державного банка щодо стягнення заборгованості за договором купівлі-продажу облігацій, емітованих материнською компанією, на загальну суму 1,036,820 тисяч гривень, не враховуючи відшкодування збитків (упущена вигода, пеня, інфляційний втрати та відсоткова ставка 3% річних). Вказаний договір був укладений у 2015 році та передбачав поставку облігацій і їх оплату у березні 2017 року, та забезпечувався застовою у вигляді усіх простих акцій Компанії, якими володіє материнська компанія (92.791%).

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

30. Непередбачувані зобов'язання (продовження)

У 2017 році Група оскаржила зобов'язання за договором в суді. Договір про придбання облігацій, укладений між цим банком та Групою, припинено рішенням Комерційного суду міста Києва від 27 вересня 2018 року. У відповідь банк подав апеляцію щодо даного рішення до суду першої інстанції. 18 лютого 2019 року Північний Господарський Апеляційний суд відхилив звернення державного банку. Рішення набуло чинності негайно після його проголошення. 23 липня 2019 року Верховний Суд відмінив рішення судів попередніх інстанцій та виніс нове рішення із задоволенням вимог державного банка.

Після цього, сторони досягли взаємної згоди та підписали 2 грудня 2019 року додаткову угоду до договору викупу облігацій. Станом на дату цієї консолідованої фінансової звітності Група повністю визнала у консолідований фінансовій звітності свої зобов'язання та відповідні активи, пов'язані з вищезгаданою справою, відповідно до вимог МСФЗ.

Станом на 31 грудня 2019 року Група створила резерв, пов'язаний з іншими судовими процесами, на загальну суму 913 тисяч гривень.

31. Залишки та операції з пов'язаними сторонами

У ході звичайної діяльності Група здійснює операції з пов'язаними сторонами. Сторони вважаються пов'язаними у тому випадку, коли одна сторона має можливість контролювати іншу сторону або здійснює значний вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та операційних рішень. Пов'язаними сторонами є акціонери, керівництво та їхні близькі родичі, а також компанії, що контролюються акціонерами або знаходяться під суттєвим впливом акціонерів. Ціни за операціями з пов'язаними сторонами встановлюються на регулярній основі. Умови операцій із окремими пов'язаними сторонами можуть відрізнятися від ринкових.

Материнська компанія та основний власник

На 31 грудня 2019 та 2018 років основним власником акцій Групи є ТОВ «ЕСУ».

Починаючи з 30 вересня 2013 року, фактичним материнським підприємством Групи є фінансово-промислова група України «Систем Кепітал Менеджмент» («СКМ») та її основний бенефіціарний власник – пан Р.Л. Ахметов, який має повноваження керувати здійсненням операцій Групи на свій власний розсуд та заради власної вигоди. До зазначененої дати фактичним материнським підприємством Групи та її основним бенефіціарним власником була австрійська компанія Epic. Акціонерне товариство «Систем Кепітал Менеджмент» («СКМ») не публікує свою фінансову звітність.

Операції з представниками управлінського персоналу

Протягом років, що закінчилися 31 грудня, основний управлінський персонал отримав наступну суму компенсацій, що була включена до складу затрат на оплату праці:

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Короткострокові виплати працівникам	82,733	73,617
	82,733	73,617

Основний управлінський персонал – це особи, які мають повноваження і на яких покладено відповідальність, прямо чи опосередковано, за планування, управління та контроль діяльності Групи.

Основний управлінський персонал Групи представлений членами Наглядової ради Групи, Директором Групи та керівниками напрямків.

Залишки за розрахунками та операціями з безпосереднім акціонером

Умови надання безпроцентного кредиту розкриті у Примітці 11.

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Залишки		
Процентні облігації, випущені материнською компанією (Примітка 11)	399,285	445,269
Безпроцентний кредит та інша заборгованість материнської компанії (Примітка 11)	374,469	417,593

Заборгованість материнської компанії є простроченою та підлягає сплаті на вимогу. Резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю від материнської компанії станом на 31 грудня 2019 року становив 597,908 тисяч гривень (2018 рік: 554,784 тисячі гривень). Сукупний збиток від зміни справедливої вартості облігацій, випущених материнською компанією, станом на 31 грудня 2019 року становив 637,534 тисяч гривень (2018 рік: 591,551 тисяча гривень).

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком»

Консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на цю дату
 Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

31. Залишки та операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Операції з асоційованими підприємствами/дочірніми компаніями основного бенефіціарного власника

Відстрочка платежу за операціями купівлі-продажу з дочірніми та асоційованими підприємствами основного бенефіціарного власника встановлена у межах 30-60 днів.

(у тисячах гривень)	2019 рік	2018 рік
Залишки		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	9,319	9,936
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	36,693	20,491
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(15,608)	(12,891)
Інші поточні зобов'язання	(6,696)	(379)
Операції		
Продаж обладнання та послуг	97,820	176,323
Процентний дохід	1,110	7,799
Придбання обладнання та послуг	(455,808)	(232,724)

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років залишки за розрахунками, що є забезпеченими, з пов'язаними особами відсутні.

Станом на 31 грудня 2019 року майно балансовою вартістю 266,343 тисячі гривень передане у забезпечення на користь однієї з компаній під контролем фактичної материнської компанії (на 31 грудня 2018 року: 415,057 тисяч гривень).

32. Події після звітної дати

Позики та фінансування

Протягом лютого-квітня 2020 року Група отримала додаткові транші залучених коштів по існуючим кредитним угодам для інвестиційного проекту на загальну суму 871 тисячу євро, виплатила 70,000 тисяч гривень українському банку по існуючому кредитному договору та залучила додаткове фінансування від продажу облігацій власної емісії на суму 6,722 тисячі гривень. Група не підписувала будь яких нових кредитних угод з існуючими або новими банками. окремі будівлі оціненою вартістю 1,000,758 тисяч гривень були передані під заставу на основі додаткової угоди до договору від 2015 року на придбання облігацій, випущених материнською компанією (розкрито в примітці 15).

Фінансова допомога, додатково надана дочірній компанії ТОВ «ТриМоб», склала 50,000 тисяч гривень.

Спалах коронавірусу

30 січня 2020 року Міжнародний комітет з надзвичайних ситуацій ВООЗ оголосив спалах та швидкий темп розповсюдження епідемії коронавірусу (COVID-19) «Надзвичайною ситуацією в галузі охорони здоров'я, що викликає міжнародне занепокоєння».

З огляду на швидке розповсюдження епідемії коронавірусу (COVID-19) багатьма країнами світу, в тому числі Україною, були вжиті карантинні заходи, що мало значний вплив на весь бізнес. Очікується, що запроваджені заходи стримування та обмежень вплинуть на бізнеси у ряді галузей.

3 березня 2020 року значна волатильність спостерігалася на ринках акцій, валют та товарних ринках, включаючи зниження обмінного курсу гривні проти долара та євро. Керівництво Групи оцінює можливий ефект змін макро- та мікроекономічних умов на свій фінансовий стан та показники, проте на дату звітності менеджмент оцінив вплив поточної хвилі епідемії коронавірусу та пов'язаних з ним урядових обмежень як такі, що не впливають на принцип безперервності діяльності. Водночас, обмеження, пов'язані з карантинними заходами, тимчасово змінюють бізнес-модель Групи щодо надання послуг клієнтам, пов'язаних з наданням в оренду нерухомості Групи. Ланцюги поставок залишаються обмеженими, а споживчі витрати знижуються. Масштабні карантинні заходи, обмеження пересування та соціальне дистанціювання призводять до зменшення споживчих витрат і подальших інвестицій у бізнес у 2020 році.

По мірі того, як спалах коронавірусу продовжується, Група не вважає пандемію подією, яка вимагає коригування після звітного періоду. Кількісний ефект від події на цьому етапі складно передбачити з обґрунтованою вірогідністю.

Директор
Курмаз Ю.П.

28 / 04 / 2020

Фінансовий директор
Коцюмбас Л.Й.

Головний бухгалтер
Шипіна Т.Л.

